

**SEIMO TĖVYNĖS SAJUNGOS – LIETUVOS
KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ FRAKCIJOS
ATASKAITA**

2008 11 17 – 2011 06 18

TS-LKD XVII suvažiavimui teikia frakcijos seniūnas
Jurgis Razma

2011 m. birželio 18 d.
Vilnius

Turinys

Frakcijos vadovybė ir jos atsakomybės sritys.....	3
Seimo frakcijos veiklos politinės aplinkybės.....	7
Seimo frakcijos viešieji ryšiai	11
Frakcijos posėdžiai	13
Frakcijos veikla vykdant parlamentinę kontrolę	15
Frakcijos dalykiniai komitetai	17
Frakcijos Etikos komisija	18
Frakcijos narių veikla Seimo posėdžiuose	19
Frakcijos narių veikla Seimo komitetuose	23
Frakcijos narių veikla Seimo komisijose	71
Frakcijos narių veikla Seimo delegacijose.....	84
Frakcijos narių veiklos aktyvumas užsienio politikos srityje (užsienio komandiruočių ir kelionių suvestinė)	87
Frakcijos nariai kuruoja TS-LKD skyrius	89
Baigiamosios nuostatos.....	92

Frakcijos vadovybė ir jos atsakomybės sritys

Frakcijos seniūnas Jurgis Razma (nuo 2008-11-18)

Atsako už frakcijos darbą bei frakcijos nutarimų įgyvendinimą Seime, palaiko ryšius tarp frakcijos ir TS-LKD Tarybos bei Prezidiumo, Seimo statuto nustatyta tvarka atstovauja frakcijai, be atskiros frakcijos įgaliojimo frakcijos vardu kalba Seimo posėdžiuose.

Frakcijos seniūnas duoda pavedimus ir užduotis savo pavaduotojams, rengia frakcijos ir jos valdybos darbotvarkę, siūlo frakcijos pozicijos projektus dėl svarstomų klausimų, veda derybas ir konsultacijas su kitomis frakcijomis ir Seimo vadovybe.

Pavaduotojai

Valentinas Stundys (nuo 2008-11-18)

pavaduoja seniūną jo nesant; kartu su frakcijos seniūnu atstovauja frakcijai Permainų koalicijos taryboje;

Vaidotas Bacevičius
(nuo 2011-04-12)

atsakingas už frakcijos narių etikos problemų sprendimą; koordinuoja frakcijos dalykinių komitetų veiklą;

Vincė Vaidevutė Margevičienė
(nuo 2010-01-21)

atsakinga už frakcijos bendruomeniškąją veiklą, sveikinimus, pagerbimus frakcijos vardu, frakcijos narių lankomumo klausimus (komandiruočių prašymų pasirašymą);

Kęstutis Masiulis
(nuo 2010-03-18)

atsakingas už frakcijos ideologijos ir strategijos klausimus; už frakcijos vykdomą parlamentinę kontrolę; frakcijos veiklos ataskaitų rengimą

Paulius Saudargas
(nuo 2011-04-12)

atsakingas už frakcijos viešuosius ryšius ir užsienio ryšiai

Arvydas Vidžiūnas
(nuo 2008-12-11 iki 2010-01-20;
nuo 2011-04-12)

atsakingas už frakcijos ryšius su TS-LKD skyriais; frakcijos atstovavimą susitikimuose su visuomeninių organizacijų atstovais; finansų telkimą frakcijos veiklai.

TS-LKD frakcija tariasi su spaudos leidėjais

Seimo frakcijos veiklos politinės aplinkybės

Veiklos prioritetai

2008 m. spalio mėnesį išrinkus naujos kadencijos Seimą susibūrė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija. Frakcija buvo skaitlingiausia Seime ir su kitomis dešiniosiomis partijomis - Liberalų sąjūdžiu, Liberalų ir centro sąjunga bei Tautos prisikėlimo partija - sudarė valdančiąją Permainų koaliciją. Buvo pasirašyta koalicijos sutartis ir pradėta įgyvendinti bendra programa, sudaryta Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų rinkimų programos bei liberalių partijų rinkimų programų ir pažadų pagrindu.

Tačiau vos pradėjus darbą išryškėjo tikrasis krizės mastas ir padėtis valstybėje. Buvusi Gedimino Kirkilo kairiųjų Vyriausybė slėpė tikrąją situaciją nuo visuomenės, Seimo ir net savo partijos. Todėl išaiškėjus, kad valstybės iždas tuščias, ekonomika smunka, valstybės iždo įplaukos mažėja, o išlaidos išpūstos, tiek Vyriausybė, tiek Seimas turėjo nedelsiant reaguoti ir neleisti valstybei bankrutuoti. G. Kirkilo Vyriausybės ciniškas apgaudinėjimas, faktų slėpimas net nuo Seimo narių neleido TS-LKD iš anksto tinkamai pasirengti atremti krizę bei parengti tikslų veiksmų planą.

2008 m. pab.-2009 m. pirmojoje pusėje Seimas turėjo susikonsoliduoti būtiniausiems sprendimams, kurie užtikrino stabilumą valstybėje, neleido sužlugdyti ir devalvuoti tautinės valiutos - lito, leido laiku mokėti pensijas ir atlyginimus. Ekonomikai smunkant net 15 proc. nebuvo kitos išeities, kaip didžiausią dėmesį skirti viešiesiems finansams bei ekonomikos skatinimo plano parengimui. Buvo priimti nepopuliarūs, bet būtini sprendimai dėl kai kurių mokesčių padidinimo bei mokestinių išimčių atsisakymo, biudžetinių darbuotojų atlyginimų mažinimo, valstybės skolinimosi didinimo, o nuo 2010 metų – ir dėl pensijų mažinimo. Priimant šiuos sprendimus buvo taikomas progresinis principas, kuris leido mažiausias pajamas gaunančių žmonių algas išlaikyti nepakitusiomis, o didžiausi atlyginimai - sumažinti net 40 proc.

Nepaisant pagrindinio dėmesio ekonomikai buvo vykdomi rinkėjams duoti įsipareigojimai ir veiklos programa. TS-LKD frakcija prioritetu laikė energetiką, švietimą bei kovą su korupcija ir šešėline ekonomika.

Iš esmės pasikeitė energetikos politika. Užkirstas kelias energetikų ir oligarchų savivalei. Panaikintas Leo LT, priimti reikiami įstatymai, nustatantys skaidrų naujos atominės elektrinės statybos organizavimą, priimti ar pradėti svarstyti įstatymai, įgalinantys įtvirtinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę.

Buvo priimti kokybiškai nauji aukštojo mokslo ir švietimo įstatymai. Senoji sistema buvo nepajėgi konkuruoti su kitų šalių švietimo institucijomis, o tai sąlygojo didelę jaunų žmonių emigraciją ir didėjančią visuomenės nepasitenkinimą

švietimu.

Seime priimti ir nauji įstatymai, kurie sustiprino kovą su korupcija ir šešėliu. Panaikinta daug lengvatų ir išimčių, kurios sudarė sąlygas daliai visuomenės piktnaudžiauti ir neprisidėti prie valstybės gerovės. Buvo priimtos svarbios Viešųjų pirkimų įstatymo pataisos, padariusios šį procesą žymiai skaidresnį.

Veiklos organizavimas

TS-LKD frakcija Seime yra didžiausia parlamentinė grupė. Šiuo metu frakcijoje dirba 46 nariai. Šio Seimo kadencijoje frakcija išliko stabili, vieninga, jos narių skaičius ir sudėtis keitėsi minimaliai: išėjo Vidmantas Žiemelis, atėjo Saulius Stoma bei Mantas Varaška.

Frakcijos nariai atstovauja įvairioms nuomonėms ir požiūriams, todėl rasti geriausiems sprendimams organizuojamos diskusijos ir klausymai. Tradiciškai frakcija posėdžiauja 3 kartus per savaitę. Du kartus aptariamieji klausimai, kartą - strateginiai.

Frakcijoje veikia dalykiniai komitetai, kurie padeda koordinuoti TS-LKD narių veiklą Seimo komitetuose ir palaikyti ryšius su visuomene ir partiečiais visoje Lietuvoje.

Frakcijos ir dalykinių komitetų sprendimai priimami demokratiškai - balsų dauguma. Ypač svarbiais klausimais sudaromos darbo grupės, kviečiami pranešėjai iš visuomenės.

Permainų koalicijos partneriai

Permainų koaliciją sudaro dešinėsios partijos – Tėvynės sąjunga-krikščionys demokratai ir liberalai. Nė viena pusė vien savo frakcijos balsais negali priimti svarbių sprendimų, todėl būtinas sutarimas. Kai kuriais klausimais, pavyzdžiui, dėl ekonomikos ir investicijų skatinimo, teisės ir teisėtovos klausimų, didesnių ginčų neiškyla, tačiau dėl tokių klausimų, kaip socialinis draudimas, mokesčiai, krašto apsauga ir kt., požiūriai išsiskiria ir reikia ieškoti kompromisų, abiem pusėms darant nuolaidų. Teko atsižvelgti į koalicijos partnerių prašymus lanksčiau žiūrėti į el. balsavimo įteisinimą, privačių pensijų fondų plėtrą, tuo tarpu liberalai pritarė mūsų inicijuotam išimtis turėjusių visuomenės grupių įtraukimui į mokesčių mokėtojų gretas, išplėstinei šeimos politikai ir t.t.

Darbotvarkės, pozicijų ir strateginių klausimų aptarimui TS-LKD frakcijos atstovai nuolat dalyvauja susitikimuose su kitų frakcijų nariais. Kartą per savaitę rengiami koalicijos vadovų rytiniai pasitarimai, taip pat vyksta frakcijų seniūnų susitikimai esminiais klausimais, tiesa, gana retai rengiami visos koalicijos narių susirinkimai.

Po 2008 m. Seimo rinkimų valdančiąją koaliciją sudarė keturios partijos. Permainų koalicija vienijo daugiau kaip 80 Seimo narių, todėl sprendimai buvo priimami užtikrintai. Tai buvo ypač svarbu, kai reikėjo skubiai priimti nepopuliarius, tačiau būtinus teisės aktus.

2009 m. suskilo Tautos prisikėlimo frakcija, dalis jos narių nutarė dirbti opozicijoje. Tai pakeitė balansą tarp pozicijos ir opozicijos. Padėtį stabilizuoti pavyko susitarimus su trimis Valstiečių liaudininkų partijos frakcijos nariais. Tvirtą daugumą keitė minimali dauguma, tačiau įstatymų leidyba nesustojo. Svarbiausiais momentais teko ieškoti opozicinių partijų ir atskirų narių paramos. Prašėme Seimo valdybos mažinti mūsų frakcijos narių komandiruočių, buvo sugriežtintas posėdžių lankomumas.

Santykiai su opozicija

2008 m. pabaigoje, išaiškėjus buvusios Vyriausybės klaidoms ir valstybei patekus į ekonominį sunkmetį, buvo labai reikalingas opozicijos supratimas ir konstruktyvus bendradarbiavimas. Tačiau Socialdemokratų ir jų partnerių Darbo partijos bei Tvarkos ir teisingumo frakcijų nariai nuo pat naujo Seimo darbo pradžios ėmėsi kritikuoti, nesūlydami rimtų alternatyvų bei dažnai naudodami populistinius metodus. 2009 m., kai valstybė buvo prie bankroto ribos ir buvo reikalingas politikų susitelkimas, opozicija vykdė „mažinti mokesčius, didinti išlaidas“ propagavimo politiką, tikėdamiesi rinkėjų palankumo.

Pagrindiniai opozicijos veiklos metodai buvo ir, deja, tebėra tuščias oponavimas ir destrukcijos kėlimas, nesiklausant ir neatsižvelgiant į jokių argumentus. Jeigu siūloma naikinti lengvatas, tai opozicija būtinai už tai, kad jas palikti; jeigu siūloma įvesti kasos aparatus, tai opozicija – prieš ir pan. Opozicija dėmesį telkia į abejotinos kokybės rezoliucijas ir interpeliacijas. Tokia veikla daro ir didelę žalą šalies įvaizdžiui užsienyje.

Matydama opozicijos populistinius veiksmus visuomenė, tikėkimės, padarys išvadą, kad ji nėra pajėgi atsakingai valdyti valstybę.

Ryšiai su aukščiausiais pareigūnais

Seimo Pirmininku patvirtinus Arūną Valinską parlamente padaugėjo chaoso, buvo priimti keli žurnalistus supykde sprendimai, todėl pablogėjo ryšiai su visuomene ir žiniasklaida. Sumažėjus A.Valinsko frakcijai atsirado gera proga Seimo vadove išrinkti TS-LKD frakcijos narę Ireną Degutienę.

Vadovaujant I. Degutienei labai pagerėjo Seimo darbo organizavimas, sumažėjo tuščių kalbų, pakilo Seimo produktyvumas. Seimo Pirmininkė kartais apsilanko frakcijos posėdžiuose, atkreipia dėmesį į svarbiausius klausimus, todėl pavyksta sutelkti koaliciją lemtingiems sprendimams. Seimo Pirmininkė daug laiko skiria ir darbui su koalicijos partneriais bei opozicija, todėl sumažėjo įtam-

pa, darbas tapo ramesnis.

Gal iš dalies dėl to, kad TS-LKD rinkimuose rėmė dabartinę Prezidentę Da-
lią Grybauskaitę, bendradarbiavimas su ja iš pat pradžių klostėsi dalykiškas ir su
abipusiu pasitikėjimu. Prezidentė yra gana objektyvi, nekritikuoja valdančiosios
koalicijos opozicijos metodais, o koalicija atsižvelgia į Prezidentės pastebėjimus
bei pasiūlytas politikos strategines kryptis. Žinoma, būna situacijų, kai Prezi-
dentės ir mūsų frakcijos požiūriai šiek tiek išsiskiria, pavyzdžiui, dėl kai kurių
ministrų veiklos vertinimo, tačiau tai santykiams nesukuria ilgalaikių šešėlių.

Vyriausybėje dirba pusė ministrų, kuriuos delegavo TS-LKD. Didesnioji jų
dalis yra ir Seimo frakcijos nariai. Seimo TS-LKD frakcijos narys yra ir premje-
ras Andrius Kubilius. Su TS-LKD deleguotais ministrais frakcijos bendravimas
yra glaudus ir visapusiškas. Nors pasitaiko atvejų, kai Vyriausybės ir frakcijos
nuomonės skiriasi, pavyzdžiui, dėl vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumen-
tuose, dėl vadinamojo VISUOMIO, tačiau tos takoskyros nedramatizuoja nei
frakcija, nei ministras pirmininkas. Blogesnė situacija yra dėl bendravimo su kai
kuriais koalicijos partnerių deleguotais ministrais.

Seimo frakcijos viešieji ryšiai

Viešojo aplinka 2008-2011 m.

2008 m. spalio mėnesį išrinkus naują Seimą buvo palankus metas pagerinti visuomenės nuomonę apie Seimą ir Vyriausybę, kuri tuo metu buvo labai žema. Tačiau priimti įstatymai, padidinę mokesčius žiniasklaidai, o taip pat ir naujos Seimo vadovybės klaidos dėl žurnalistų darbo Seime reglamentavimo didžiąją žurnalistų bendruomenės dalį nuteikė kritiškai naujos Seimo daugumos atžvilgiu.

Nepopuliarūs sprendimai priimti 2008 m. pabaigoje ir 2009 m. labai pablogino rinkėjų nuomonę apie valdančiosios koalicijos politikus. Galima išskirti du etapus: 2009 m. biudžeto, viešojoje erdvėje vadinamo „naktine mokesčių reforma“, priėmimas ir 2009 m. sprendimas sumažinti socialinio draudimo senatvės pensijas.

Vėliau, visuomenės nuomonei stabilizavusis, žiniasklaida tapo labiau objektyvi, tačiau kai kurios žiniasklaidos priemonės išliko atvirai kritiškos valdančiajai koalicijai ir ypač TS-LKD.

Frakcijos Viešųjų ryšių tarnyba, tikslai ir funkcijos

Siekiant visuomenei tinkamai pristatyti Seimo TS-LKD frakcijos darbus buvo įkurta Viešųjų ryšių tarnyba, kurioje dirba 2-3 asmenys. VR politiką pavesta kuruoti seniūno pavaduotojams: 2010 m. Kęstučiui Masiuliui, 2011 m. - Pauliui Saudargui. Formuojant VR tarnybą

buvo akcentuojamas profesionalumas, gebėjimas rašyti bei redaguoti tekstus ir operatyviai reaguoti į aktualijas.

Tarnybos pagrindinis tikslas yra frakcijos narių politinio darbo viešinimas. Tarnybos siekis - kad rinkėjai gautų kuo išsamesnę informaciją apie frakcijos veiklą. Kiti papildomi uždaviniai yra vienodo komunikacijos stiliaus išlaikymas bei gyventojų skatinimas pasitikėti valstybe ir jos politikais.

Frakcijos VR tarnyba platina ir rengia tuos frakcijos narių pranešimus, kurie atitinka ar bent neprieštaruoja frakcijos vertybėms, veiklos programai ir partijos įvaizdžiui. Kitos iniciatyvos, kurios nukrypsta nuo frakcijos bendrosios politikos, yra kiekvieno Seimo nario atsakomybė.

Savo asmeninius viešuosius ryšius, skirtus apygardai ar kitiems tikslams, frakcijos nariai organizuoja patys, o Frakcijos VR tarnyba suteikia konsultacijas ir pagalbą.

Seimo nariai telefonu arba el. paštu informuoja frakcijos VR tarnybą apie numatomą dalyvavimą TV arba radijo laidose, internetinėse vaizdo konferencijose ir pan. Tarnyba pagal galimybes teikia pagalbą (siūlo citatas, faktus, statis-

tiką, kuri galėtų būti panaudota diskusijose, ir pan.).

Seimo frakcijos VR tarnyba koordinuoja viešųjų ryšių darbą kartu su koalicijos partneriais, Vyriausybės spaudos tarnyba, TS-LKD partijos spaudos tarnyba, Seimo Pirmininko patarėjais ir kitais asmenimis, kurie turi įtakos efektyviai tarnybos veiklai.

Reguliariai vyksta susitikimai, politiniai aptarimai (3-4 kartus per savaitę). Vykdoma spaudos apžvalga, sekama Seimo darbotvarkė. VR tarnyba informuoja Seimo narius apie reikšmingus įvykius visuomenėje, renka ir viešina informaciją apie Seimo narių susitikimus su gyventojais, kiekvieną dieną platina Vyriausybės ir Parlamentinių tyrimų departamento parengtas spaudos apžvalgas. Taip pat rengia ir žiniasklaidai teikia straipsnius, komentarus, interviu su politikais. Leidžiamas „Gerų žinių“ savaitraštis, jau išėjo 55 numeriai.

Savikritiškai tenka pripažinti, kad VR tarnyba nepakankamai įgyvendina jai keliamus uždavinius, todėl planuojama artimiausiu metu pertvarkyti ir tobulinti jos veiklą.

Frakcijos posėdžiai

Nuo šios Seimo kadencijos pradžios 2008 m. lapkričio 17 d. iki 2011 m. birželio 17 d. įvyko 241 frakcijos posėdis. Žemiau pateikta frakcijos narių posėdžių lankomumo lentelė:

Eil. Nr.	Pavardė, Vardas	lankėsi posėdžių
1.	Razma Jurgis	235
2.	Luomanas Petras	218
3.	Kuzminskas Kazimieras	215
4.	Songaila Gintaras	213
5.	Čigriejienė Vida Marija	209
6.	Urbanavičius Justinas	209
7.	Pupinis Edmundas	205
8.	Matuzas Vitas	203
9.	Jurkevičius Evaldas	194
10.	Dagys Rimantas Jonas	189
11.	Dumčius Arimantas	188
12.	Bekintienė Danutė	187
13.	Kazulėnas Algis	184
14.	Kupčinskas Rytas	184
15.	Matulas Antanas	184
16.	Ramanauskaitė Skokauskienė Auksutė	175
17.	Žeimys Pranas	174
18.	Saudargas Paulius	173
19.	Stankevičius Česlovas V.	173
20.	Stundys Valentinas	170
21.	Sabutis Liudvikas	163
22.	Masiulis Kęstutis	161
23.	Šimėnas Jonas	160
24.	Vareikis Egidijus	158

25.	Margevičienė Vincė V.	157
26.	Šedbaras Stasys	149
27.	Bilotaitė Agnė	144
28.	Stancikienė Aurelija	144
29.	Jankauskas Donatas	143
30.	Kubilius Andrius	143
31.	Anušauskas Arvydas	136
32.	Vidžiūnas Arvydas	131
33.	Aleknaite Abramikienė V.	122
34.	Uoka Kazimieras	122
35.	Bacevičius Vaidotas	121
36.	Stoma Saulius (Frakcijos narys nuo 2009-09-24)	108
37.	Adomėnas Mantas	102
38.	Dautartas Julius	96
39.	Rutkelytė Rūta	96
40.	Ažubalis Audronius	95
41.	Pečeliūnas Saulius	89
42.	Žiemelis Vidmantas (Frakcijos narys nuo 2008-11-18 iki 2010-03-15)	69
43.	Degutienė Irena *	61
44.	Juknevičienė Rasa	60
45.	Zingeris Emanuelis	46
46.	Starkevičius Kazys	29
47.	Varaška Mantas (Frakcijos narys nuo 2011-03-10)	8

* Irena Degutienė 2009 09 17 buvo išrinkta Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininke ir, vadovaujantis Seimo statutu, sustabdė savo narystę frakcijoje.

Apibendrinat frakcijos posėdžių lankomumo rodiklius derėtų pažymėti, kad jie galėtų būti ir geresni.

Frakcijos veikla vykdant parlamentinę kontrolę

Frakcija vyriausybės ir kitų institucijų parlamentinę kontrolę vykdė organizuodama tam skirtus frakcijos, jos sudarytų darbo grupių, dalykinių komitetų posėdžius. Frakcijos nariai išsiuntė daugybę klausimų vyriausybės nariams, siūlymų imtis tyrimų teisėsaugos ir kontrolės institucijoms. Šios informacijos pateikimas užimtų labai daug vietos, todėl pateikiame tik informaciją apie svarbiausius parlamentinei kontrolei skirtus frakcijos posėdžius, kuriuose buvo svarstyti šie klausimai:

1. Dėl finansinės padėties Lietuvoje /dalyvavo Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojas A.Misevičius/
2. Dėl reikalingų pertvarkymų energetikos sektoriuje /dalyvavo Energetikos ministras/
3. Dėl valstybės biudžeto deficito mažinimo ir biudžeto subalansavimo priemonių 2009 m. /dalyvavo finansų ministras A.Šemeta/
4. Dėl žemės reformos finansavimo nutraukimo / dalyvavo finansų ministras A.Šemeta; apskričių viršininkai/
5. Dėl AB „Lietuvos geležinkeliai“ veiklos /dalyvavo AB „Lietuvos geležinkeliai“ vadovai/
6. Dėl vaistų prieinamumo gerinimo ir kainų mažinimo priemonių plano / dalyvavo Sveikatos apsaugos ministras A.Čaplikas/
7. Dėl vyriausybės Saulėlydžio komisijos sprendimų /dalyvavo Saulėlydžio komisijos pirmininkas V.Milaknis/
8. Dėl užsienio politikos prioritetų / dalyvavo Užsienio reikalų ministru V.Ušackas /.
9. Dėl Lietuvos pramonininkų konfederacijos keliamų klausimų /dalyvavo Finansų ministrė I.Šimonytė, Ūkio ministras D.Kreivys, Energetikos ministras A.Sekmokas/
10. Dėl valstybės kontroliuojamų įmonių veiklos efektyvumo didinimo. „VISUOMIS“ steigimo iniciatyvos / dalyvavo ministras D.Kreivys/
11. Dėl atnaujintos Energetikos nepriklausomybės strategijos ir kitų svarbiausių šios srities projektų / dalyvavo Energetikos ministras A.Sekmokas/
12. Dėl rengiamo biudžeto projekto ir su juo susijusių įstatymų /dalyvavo Finansų ministrė I.Šimonytė/
13. Dėl švietimo aktualijų / dalyvavo Švietimo ministras G.Steponavičius/
14. Dėl „Lietuvos pašto“ įkainių problematikos /dalyvavo Susisiekimo ministras E.Masiulis/
15. Dėl kovos su kontrabanda ir šešėline ekonomika stiprinimo / dalyva-

- vo MP Andrius Kubilius, ministrai – I.Šimonytė, R.Palaitis, Muitinės departamento, VSAT, FNTT, STT vadovai/
16. Dėl daugiabučių gyvenamųjų namų renovavimo programos spartinimo / dalyvavo ministras G.Kazlauskas/
 17. Dėl užsienio politikos prioritetų /dalyvavo ministras A.Ažubalis/
 18. 17. Dėl reformų sveikatos apsaugos srityje /dalyvavo Sveikatos apsaugos ministras R.Šukys/
 19. 18. Dėl SODROS reformos /dalyvavo ministras D.Jankauskas/
 20. 19. Dėl Apsaugos policijos pertvarkos bei Migracijos procesų valdymo optimizavimo /dalyvavo vidaus reikalų ministras R.Palaitis/
 21. 20. Dėl Viešųjų pirkimų skaidrumo didinimo / dalyvavo VPT tarnybos vadovas Ž.Plytnikas/.

Frakcijos dalykiniai komitetai

2011 m. kovo 23 d. frakcijos posėdyje buvo sudaryti šie frakcijos dalykiniai komitetai:

Aplinkos apsaugos ir kaimo reikalų: *Pirmininkas* J.Šimėnas, nariai: E.Pupinis, A.Stancikienė, K.Starkevičius, J.Urbanavičius, P.Žeimys

Ekonomikos ir finansų: *Pirmininkas* V.Matuzas, *pavaduotojai* A.Bilotaitė, K.Kuzminskas
nariai: V.Bacevičius, R.Kupčinskas, , P.Luomanas, K.Masiulis, J.Razma, S.Stoma, K.Uoka

Socialinių ir sveikatos reikalų: *Pirmininkas* R.Dagys, nariai: D.Jankauskas, A.Matulas, V.V.Margevičienė, V.M.Čigriejienė, A.Dumčius

Švietimo, mokslo ir kultūros: *Pirmininkas* V.Stundys, *pavaduotojas* M.Adomėnas
nariai J.Dautartas, A.Kazulėnas, G.Songaila, A.Vidžiūnas

Teisės ir valdymo: *Pirmininkas* S.Šedbaras, nariai: D.Bekintienė, E.Jurkevičius, A.Ramanauskaitė Skokauskienė, L.Sabutis, P.Saudargas, M.Varaška

Užsienio reikalų ir Nacionalinio saugumo: *Pirmininkas* A.Anušauskas, *Pavaduotojai* E.Vareikis, E.Zingeris, nariai: V.Aleknaite Abramikienė, A.Ažubalis, R.Juknevičienė, S.Pečeliūnas, R.Rutkelytė, Č.Stankevičius.

Frakcijos dalykinių komitetų įkūrimas neabejotinai pasiteisino, neatsitiktinai jų pagrindu partijos pirmininkas kuria partijos dalykinius komitetus. Perdavus komitetams svarstyti kai kuriuos atitinkamos srities politinius klausimus, normalizuojamas frakcijos darbo krūvis, komitetai gali vykdyti politinės ekspertizės funkcijas.

Frakcijos Etikos komisija

Komisijos sudėtis nuo 2008-12-11 iki 2011-04-06

Pirmininkas Petras Luomanas, nariai: Arvydas Anušauskas, Vaidotas Bacevičius, Julius Dautartas, Aurelija Stancikienė

Komisijos sudėtis nuo 2011-04-06

Pirmininkas Vaidotas Bacevičius, pavaduotoja Danutė Bekintienė, nariai Arvydas Anušauskas, Julius Dautartas, Kazimieras Kuzminskas, Petras Luomanas, Pranas Žeimys

Petras Luomanas

Etikos ir procedūrų komisija svarsto frakcijos narių elgesį ir tarpusavio santykių problemas, priežastis, dėl kurių frakcijos nariai nevykdo TS-LKD Tarybos, Prezidiumo ir frakcijos bei jos struktūrų sprendimų, publikacijas apie Seimo narius, teikia frakcijos posėdžiui išvadas ir siūlymus pašalinti narį iš frakcijos. Etikos ir procedūrų komisija taip pat svarsto frakcijos narių pareiškimus dėl frakcijos seniūno, frakcijos valdybos, kitų frakcijos struktūrų galimų šio Statuto, TS-LKD Įstatų, programinių dokumentų bei procedūrinių pažeidimų.

Komisijos tikslas – siekti frakcijos narių moralinės santarvės ir gerų tarpusavio santykių, rūpintis Frakcijoje priimtų sprendimų dėl privalomo balsavimo plenarinių posėdžių metu vykdymo, reaguoti į netinkamus pasisakymus žiniasklaidoje.

Posėdžiuose buvo nagrinėti šie konkretūs klausimai:

TS-LKD pirmininko A.Kubiliaus kreipimasis dėl frakcijos narių G.Songailos, V.M.Čigriejienės, K.Uokos, R.Kupčinsko balsavimų; Frakcijos narės R.Juknevičienės pareiškimas dėl frakcijos posėdžio metu paskleistos oficialiai nepatvirtintos informacijos; Seimo nario Sauliaus Stomos prašymas priimti į TS-LKD frakciją; S.Stomos neetiški pasisakymai žiniasklaidoje apie Seimą;

J. Šimėno ir A.Stancikienės nesutarimai viešojoje erdvėje dėl Aplinkos komitete svarstomų įstatymo projektų; dėl S.Šedbaro kreipimosi.

Frakcijos narių veikla Seimo posėdžiuose

Seimo frakcijų narių dalyvavimas balsavimuose, procentais

Frakcija	% dalyvavusių frakcijos narių
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija	68.66
Mišri Seimo narių grupė	59.73
Tautos prisikėlimo partijos frakcija	57.31
Frakcija “Tvarka ir teisingumas”	54.11
Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija	51.60
Darbo partijos frakcija	50.01
Liberalų sąjūdžio frakcija	49.26
Jungtinė (Liberalų ir centro sąjungos ir Tautos prisikėlimo partijos) frakcija	48.91
Krikščionių partijos frakcija	46.64
Liberalų ir centro sąjungos frakcija	44.19

Atkreiptinas dėmesys į TS-LKD frakcijos geriausią posėdžių lankomumą ir dalyvavimą balsavimuose. Pažymėtina, kad koalicijos partnerių rodikliai, deja, lentelės apačioje.

Frakcijos narių dalyvavimas balsavimuose, procentais

Seimo narys	Dalyvavo %
Žeimys Pranas	94.10
Kuzminskas Kazimieras	93.61
Luomanas Petras	92.40
Urbanavičius Justinas	87.40
Čigriejienė Vida Marija	86.74
Stankevičius Česlovas Vytautas	86.15
Jurkevičius Evaldas	84.59
Stundys Valentinas	84.70
Matuzas Vitas	84.19
Šedbaras Stasys	83.01
Dumčius Arimantas	82.20
Pupinis Edmundas	81.66
Bekintienė Danutė	81.53

Stoma Saulius	81.42
Masiulis Kęstutis	80.82
Sabutis Liudvikas	80.05
Kazulėnas Algis	79.77
Razma Jurgis	77.88
Aleknaitė Abramikienė Vilija	76.28
Vareikis Egidijus	75.43
Bilotaitė Agnė	74.79
Dagys Rimantas Jonas	74.46
Vidžiūnas Arvydas	73.89
Songaila Gintaras	73.89
Margevičienė Vincė Vaidevutė	73.26
Ramanauskaitė-Skokauskienė Auksutė	72.72
Matulas Antanas	72.91
Adomėnas Mantas	72.62
Saudargas Paulius	71.96
Anušauskas Arvydas	66.03
Šimėnas Jonas	64.85
Jankauskas Donatas	64.07
Ažubalis Audronius	63.53
Stancikienė Aurelija	63.88
Uoka Kazimieras	62.56
Degutienė Irena	61.83
Kupčinskas Rytas	61.49
Bacevičius Vaidotas	61.12
Rutkelytė Rūta	59.27
Dautartas Julius	55.44
Pečeliūnas Saulius	54.80
Zingeris Emanuelis	51.51
Kubilius Andrius	47.55
Starkevičius Kazys	47.10
Juknevičienė Rasa	41.43

Frakcijos narių pateikti dokumentai

Seimo narys	Projektų skaičius, vnt.
Šedbaras Stasys	716
Stundys Valentinas	396
Degutienė Irena	391
Dagys Rimantas Jonas	388
Matulas Antanas	378
Anušauskas Arvydas	336
Razma Jurgis	293
Šimėnas Jonas	277
Dautartas Julius	258
Songaila Gintaras	256
Pupinis Edmundas	247
Jurkevičius Evaldas	236
Čigriejienė Vida Marija	231
Stankevičius Česlovas Vytautas	206
Jankauskas Donatas	191
Margevičienė Vincė Vaidevutė	191
Dumčius Arimantas	180
Stoma Saulius	175
Kupčinskas Rytas	159
Stancikienė Aurelija	154
Kuzminskas Kazimieras	140
Pečeliūnas Saulius	138
Bilotaitė Agnė	138
Bekintienė Danutė	125
Sabutis Liudvikas	121
Luomanas Petras	118
Matuzas Vitas	110
Žeimys Pranas	98
Masiulis Kęstutis	92
Uoka Kazimieras	90
Urbanavičius Justinas	87
Adomėnas Mantas	81
Kazulėnas Algis	74
Juknevičienė Rasa	63
Zingeris Emanuelis	68

Aleknaitė Abramikienė Vilija	58
Ažubalis Audronius	58
Starkevičius Kazys	57
Ramanauskaitė-Skokauskienė Auksutė	59
Vidžiūnas Arvydas	59
Rutkelytė Rūta	54
Kubilius Andrius *	12

* neįskaityti LR Vyriausybės teikti dokumentai

Vyksta posėdis

Frakcijos narių veikla Seimo komitetuose

Frakcijos nariai aktyviai dirbo komitetuose ir daug prisidėjo rengiant svarbiausius įstatymų projektus, juos tobulinant ir priimant. Pateikiame informaciją apie kiekvieno komiteto srityje priimtus svarbiausius įstatymus, kitus sprendimus ir veiksmus.

Aplinkos apsaugos komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: *Jonas Šimėnas – komiteto pirmininkas, nariai: Aurelija Stancikienė, Justinas Urbanavičius.*

Komitetas savo veikloje vadovaujasi šiuo Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje iškelto tikslu: „Mūsų aplinkos politikos pagrindas – darnus vystymasis, kuris suprantamas kaip aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų derinimas, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų.“

Priimta daug įstatymų projektų, kurių rengime bei tobulinime aktyviai dalyvavo komiteto nariai. Trumpai paminėsimė keletą svarbiausių:

Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas. Įstatymo tikslas – patobulinti sodininkų bendrijų valdymą atsisakant nuostatų, trukdančių įgyvendinti sodininkų bendrijų funkcijas, nes pagal galiojusią įstatymo redakciją sodininkų bendrijų susirinkimuose sunku priimti reikiamus sprendimus, nes gyventojai vangiai dalyvauja bendrijos narių susirinkimuose.

Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 7 straipsnio papildymo įstatymas. Priėmus šį įstatymą, buvo įteisinti 5 proc. dydžio privalomieji atskaitymai į valstybės biudžetą iš valstybės įmonių miškų urėdijų pajamų už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką.

Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo 1 ir 13 straips-

Jonas Šimėnas

nių pakeitimo įstatymas. Šis įstatymas svarbus tuo, kad sudaro galimybę Vyriausybei kompensuoti daugiau kaip 50 procentų išlaidų namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui parengti ir statybos techninei priežiūrai vykdyti (atsižvelgus į Programos įgyvendinimo eigą). Nustatyto galimybę Vyriausybei nustatyta tvarka kompensuoti projekto įgyvendinimo administravimo išlaidų dalį, o nepasiturinčioms šeimoms visas administravimo išlaidas.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas, kurio tikslas: garantuoti darnų aprūpinimą energija ir skatinti tolesnį šilumos energijos, elektros energijos, degalų gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių technologijų diegimą ir vystymąsi bei tokios energijos naudojimą, ypač atsižvelgiant į aplinkos apsaugą (klimato kaitą), iškastinių išteklių tausojimą ir priklausomybės nuo energijos išteklių ir energijos importo mažinimą. Šiuo įstatymu nustatoma bendra skatinimo naudoti atsinaujinančius energijos išteklius – vandens potencinę, saulės, vėjo, biomasės ir jai prilygstančių išteklių (įskaitant biologiškai skaidžią pramoninių ir komunalinių atliekų dalį), žemės, oro ir vandens šilumos energiją – sistema. Šis įstatymas svarbus tuo, kad juo siekiama sudaryti paprastą ir skaidrią ūkinės veiklos reguliavimo aplinką, užtikrinti palankesnes sąlygas subjektams pradėti ir plėtoti ūkinę veiklą (gaminti energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, imtis iniciatyvos plėsti esamus pajėgumus, projektuoti ir statyti naujas jėgaines ir pan.), skatinti ūkio subjektų tarpusavio konkurenciją, reguliuoti gamybos ir vartojimo kainą pagal Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos skaičiavimo metodiką. Įstatymu įtvirtinamos bendrosios nuostatos, supaprastinančios ir palengvinančios atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą energetikos sektoriuje, įskaitant administracinių kliūčių pašalinimą, nepakankamų paskirstymo kanalų ir informacijos trūkumo apie rinką pašalinimą.

Atliekų tvarkymo įstatymo 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 17, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 36 straipsnių, 4, 5 priedų ir šeštojo skirsnio pakeitimo ir papildymo, 1, 2, 3 priedų pripažinimo netekusiais galios ir papildymo 3(1), 6(1), 7(1), 11(1), 11(2), 18(1) straipsniais ir antruoju (1) skirsniu įstatymas, kurio tikslas sumažinti neigiamą atliekų susidarymo ir tvarkymo įtaką žmonių sveikatai ir aplinkai, sumažinti išteklių naudojimą ir skatinti praktinį atliekų hierarchijos taikymą; sudaryti prielaidas atliekų tvarkytojų valstybės registro steigimui; panaikinti reikalavimą atliekų darytojams, laikinai saugantiems atliekas jų susidarymo vietoje, turėti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus. Šis įstatymas svarbus tuo, kad: panaikinama pavojingųjų atliekų tvarkymo licencija; Atliekų darytojams, laikinai saugantiems atliekas jų susidarymo vietoje ir tam tikrą ūkinę veiklą vykdančioms įmonėms, atliekančioms savo veiklos metu susidarančių nepavojingų apdorojimą netaikomas reikalavimas turėti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą.

Statybos įstatymo 40 straipsnio papildymo įstatymas, kuris svarbus tuo,

kad bus palengvinti ugdymo įstaigų steigimo sąlygos atsižvelgiant į visuomenės poreikius

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15 straipsnių, 1, 2, 3 priedų pakeitimo ir papildymo įstatymas, kuris svarbus tuo, kad kad visi poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai, o taip pat ir suinteresuota visuomenė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, jei mano, kad jo prašymas, pateiktas teisės aktų, reglamentuojančių teisę gauti informaciją apie aplinką, nustatyta tvarka, buvo neteisėtai atmestas, į jį buvo iš dalies ar visiškai netinkamai atsakyta arba į prašymą deramai neatsižvelgta. Teisė kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo suteikta asociacijoms ir kitiems viešiesiems juridiniams asmenims (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir kurių steigimo dokumentuose yra nurodytas veiklos tikslas – skatinti aplinkos apsaugą.

Teritorijų planavimo įstatymo 2, 4, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 31, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas. Įstatymo tikslas – supaprastinti teritorijų planavimo dokumentų detaliųjų planų rengimą, pagerinti verslo sąlygas, padėti sparčiau vykdyti Daugiabučių namų modernizavimo programos įgyvendinimo 2008-2010 m. priemonės, supaprastinti teisinių nuostatų taikymą rengiant detaliuosius planus, sutrumpinti savivaldybės lygmens teritorijų planavimo procesą, atskirais atvejais atsisakant teritorijų planavimo dokumentų rengimo procedūrų. Įstatymo projektas parengtas, įvertinus Verslo aplinkos gerinimo komisijos (Saulėtekio komisijos) rekomendacijas, siekiant sukurti tinkamą verslo aplinką pramoninių parkų steigimui ir tvarkymui. Patikslinami detaliojo teritorijų planavimo objektai ir šio proceso uždaviniai, rengiant teritorijų planavimo dokumentus bei įvardijami privalomi atvejai, kada šie dokumentai turi būti rengiami.

Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2, 20, 23, 29, 31, 37 straipsnių, vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 23¹, 39¹ straipsniais įstatymas, kurio tikslas – pagerinti verslo sąlygas, statybos proceso organizavimą padaryti skaidresniu ir spartesniu, nustatyti supaprastintą statybos leidimų išdavimo tvarką modernizuojamiems pastatams, kad būtų sparčiau vykdomos Daugiabučių namų modernizavimo programos įgyvendinimo priemonės, užtikrinti geresnę daugiabučių namų statybos, rekonstravimo ir remonto kokybę, nustatyti papildomus kvalifikacinius reikalavimus šių namų projektuotojams, statybos rangovams ir suteikti garantijas statytojui už nekokybiškai atliktus statybos darbus. Tuo pačiu buvo nagrinėjamas pasiūlymas spręsti dėl įvairių priežasčių savavališkai pastatytų statinių klausimą. Daugelis tokių statinių buvo pastatyti sovietmečiu, kai statybos leidimai nebuvo būtini ar jie nebuvo išsaugoti, buvo kitokie teisės aktų reikalavimai arba statiniai buvo pa-

statyti iki 2006-10-31, kai galiojusių teisės aktų nuostatos leido įteisinti be statybos leidimo pastatytą statinį. Įstatymas numato išimtinę savavališkai statomų (pastatytų) statinių įteisinimo galimybę ir aiškias šios galimybės įgyvendinimo ribas bei sąlygas. Taip pat nustatoma juridinių asmenų atsakomybę už pažeidimus statybos procese.

Parlamentinės kontrolė, diskusijos, pasitarimai, susitikimai ir renginiai

2008-12-10 komitete įvyko Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos „Buitinių atliekų tvarkymas“ aptarimas. Auditoriai ją atliko, siekdami įvertinti, kaip savivaldybėse organizuojamas atliekų tvarkymas, kaip vykdoma atliekų tvarkymo paslaugų kokybės kontrolė, ar įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytos ES direktyvose įtvirtintos užduotys. Valstybės kontrolės išvadose rašoma, kad dalis savivaldybių šių užduočių dėl įvairių ataskaitoje įvardintų priežasčių neįgyvendina, todėl ES institucijos gali pradėti taikyti sankcijas Lietuvai.

2009-01-06 Aplinkos apsaugos komitete aptarti darnaus būsto ir energijos efektyvumo didinimo pastatuose klausimai. Komiteto pirmininko nuomone, Lietuva, siekdama energiją taupančių priemonių įgyvendinimo, turėtų ieškoti finansinių ir administracinių galimybių remti darnaus būsto standartus atitinkančių pastatų statybą ar jau esamų pastatų modernizavimą.

2009-01-23 Aplinkos apsaugos komitete aptarti Visagino atominės elektrinės poveikio aplinkai klausimai. Buvo atkreiptas dėmesys, kad PAV ataskaita yra pernelyg abstrakti: nėra apsispręsta dėl jėgainės dydžio, reaktorių tipo, susidarantių radioaktyvių atliekų koncentracijos ir kiekio, bei daug kitų klausimų. Todėl kyla abejonių dėl PAV ataskaitos statuso. Buvo išreikštos abejonės, ar visi galimi pavojai aplinkai įvertinti ataskaitoje ir kreiptasi į Aplinkos ministerijos atstovus, kad ši, pasitelkus specialistus, viską kruopščiai įvertintų, taip pat ir situaciją, kad šiuo metu kelios kaimyninės valstybės nedideliame regione rengiasi statyti savo atominės jėgaines. Pasitarime taip pat buvo išklaudyta informacija dėl Baltarusijoje planuojamos statyti atominės elektrinės galimo poveikio aplinkai.

2009-01-26 Aplinkos apsaugos komitete aptartos architektūros ir urbanistikos problemos, jų sprendimo būdai. Susitikime architektai atkreipė dėmesį, kad būtina tobulinti teisės aktus, reguliuojančius architektūrinių paslaugų viešųjų pirkimų sistemą, nes šiuo metu į viešojo pirkimo sąlygas nėra privaloma įtraukti reikalavimų, susijusių su architektūrinių sprendimų kokybe.

2009-01-28 Aplinkos apsaugos komitetas kartu su Švietimo, mokslo ir kultūros komitetu surengė bendrą posėdį dėl Sapiegų rūmų (L.Sapiegos g.13, Vilniuje) restauravimo ir pritaikymo projekto klausimo sprendimo priėmimo.

2009-02-18 Seimo Europos informacijos biure vyko Seimo Aplinkos apsaugos komiteto ir Seimo Europos informacijos biuro diskusija “Regioninė atliekų deginimo gamykla Vilniuje: už ir prieš”.

Europos informacijos biure vykusi diskusija sukėlė didelį susidomėjimą - joje dalyvavo virš 80 įvairių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, visuomenės, žiniasklaidos atstovai, Seimo nariai, Seimo ir kitų valstybės institucijų tarnautojai. Diskusijos tikslas – problemos svarstymo viešumas. Pasisakyti ir paklausti pranešėjų galėjo visi diskusijos dalyviai.

2009-03-27 Seimo Europos informacijos biure įvyko Seimo Aplinkos apsaugos komiteto ir Seimo Europos informacijos biuro diskusija apie ES finansinės paramos aplinkosaugai efektyvumo didinimo galimybes. Apibendrinamas diskusiją, Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas pažymėjo, kad tiek buvusiame 2004-2006 metų, tiek dabartiniame 2007-2013 finansiniame laikotarpyje, skubant įsisavinti lėšas, padaryta daug klaidų. Jis pasiūlė pramonininkams, atsakingoms už paramos skyrimą valstybės institucijoms dar kartą susitikti Seime ir aptarti galimus strateginius paramos skirstymo tvarkos pakeitimus. Pasak J.Šimėno, naujoji Vyriausybė nestokoja ir valios taisyti situaciją, belieka aptarti problemas ir daryti tai, kas nuo kiekvieno priklauso. Buvo nutarta pasiūlyti surengti plenarinį Seimo posėdį, skirtą ES paramos įsisavinimo klausimams aptarti.

2009-05-20 komitetas svarstė klausimą “Dėl valstybinių miškų reformos”. Komitetas susipažinęs su Aplinkos ministerijos pristatyta Lietuvos valstybinių miškų valdymo pertvarkymo koncepcija, išklausęs Lietuvos miškų mokslo, mokymo institucijų, Lietuvos miškininkų sąjungos, Privačių miškų savininkų asociacijos, visuomeninių organizacijų bei valstybinių miškų valdymo institucijų atstovų nuomonę, pažymi, kad:

1) nepriklausomai nuo miškų nuosavybės formos, miškas pirmiausia yra nacionalinis turtas, tenkinantis ekologines, ekonomines bei socialines visuomenės reikmes;

2) valstybinių miškų sektorius užtikrina ne tik valstybinės reikšmės miškų tinkamą tvarkymą ir jų išteklių naudojimą, bet ir darbo vietas bei pragyvenimo šaltinį per 2000 miškų ūkio specialistų bei per 6000 darbininkų kaimo vietovėse;

3) valstybinių miškų organizacinės struktūros vienetai – 42 miškų urėdijos bei 370 girininkijų, atlieka didelį vaidmenį sprendžiant savivaldybių bei apylinkių socialinius klausimus, daugeliu atvejų yra kaimo gyventojų kultūrinio gyvenimo centrai;

Nuspręsta: nekeisti valstybinių miškų valdymo struktūros išsaugant kompleksinio miškų naudojimo modelį.

2009-05-(28-29) Aplinkos apsaugos komitetas vyko į išvažiuojamąjį posėdį dėl pajūrio regiono problemų. Išvažiuojamajame posėdyje komiteto nariai

susipažino su Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano projektu; susitikime VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijoje aptarti uosto veiklos, jo strateginės reikšmės, plėtros ir su tuo susiję aplinkosaugos klausimai; Palangos miesto senbuvių bendruomenės kvietimu komitetas Palangoje apžiūrėjo žemės sklypus ir išklausė bendruomenės protestą dėl neatkuriamos nuosavybės į teisėtai paveldėtą žemę, todėl, kad žemės sklypai 2004 m. buvo priskirti valstybinės reikšmės miškams; be to aptarė verslo įmonių planuojamų objektų statybų Palangoje problemas. Komiteto nariai susipažino su Neringos savivaldybės teritorijos ir jos dalių bendrojo plano projektu; susitikime VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijoje aptarti uosto veiklos, jo strateginės reikšmės, plėtros ir su tuo susiję aplinkosaugos klausimai.

2009-06-03 Aplinkos apsaugos komitetas surengė **pasitarimą komunalinių atliekų tvarkymo klausimais, kurio tema „Kada nustosime vežti komunalines atliekas į sąvartynus**. Įžanginiame pranešime Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas pateikė informaciją apie dabartinę nepatenkinamą atliekų tvarkymo situaciją, kai apie 90 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų patenka į sąvartynus. Tai yra blogiausias rodiklis visoje Europos Sąjungoje. Pasak jo, naujieji už ES lėšas pastatyti regioniniai sąvartynai labai greitai užsipildys, daugiau pinigų gauti nebus galimybės, todėl reikėtų iš esmės ir skubiai pagerinti esamą padėtį. J.Šimėnas paprašė visų diskusijos dalyvių atsakyti į klausimą, suformuluotą pasitarimo pavadinime: „Kada nustosime vežti komunalines atliekas į sąvartynus?“ ir siūlyti problemos sprendimo variantus. Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas, apibendrindamas pasisakymus, pasakė, kad komitetas pasirengęs parodyti politinę valią ir daryti pertvarkymus, tobulinant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad kuo daugiau atliekų būtų rūšiuojama ir perdirbama, įskaitant energijos gamybą. Dėl sąvartyno ir kitų naujų rinkliavų ar mokesčių įvedimo, jo nuomone, turėtų spręsti pačios savivaldybės. Šiuo metu gamintojai ir importuotojai moka gaminio mokestį už aplinkos teršimą, kurį tinkamai administruojant ir teisingai paskirstant finansinius srautus, galima būtų skirti lėšas toms sistemos grandims, kurioms tuo metu jos reikalingiausios. Jis paprašė Aplinkos ministerijos, savivaldybių ir atliekų tvarkytojų palaikymo, įgyvendinant esmines permainas atliekų tvarkymo sistemoje. Priešingu atveju po 10 metų reikės ieškoti vietų naujų sąvartynų statybai, kas yra nepaprastai sudėtinga ir brangu.

2009-06-10 Seime įvyko bendras Aplinkos apsaugos komiteto ir Antikorupcijos komisijos posėdis **Dėl medicininių atliekų deginimo įmonės UAB „Senovė“ veiklos**. Komitetas nutarė: pavesti Vilniaus miesto savivaldybei ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai įvertinti, ar įmonės veikla atitinka jos steigimo dokumentuose nustatytus tikslus ir spręsti dėl įmonės tolesnės veiklos.

2009-06-15 Seime įvyko tarptautinė konferencija “Vėjo energetikos plėtra ir perspektyvos”, skirta pažymėti Pasaulinei vėjo energetikos dienai. Ją organizavo Aplinkos apsaugos komitetas kartu su Lietuvos vėjo elektrinių asociacija. Konferencijos tikslas – paskatinti visuomenės susidomėjimą atsinaujinančios energetikos plėtra Lietuvoje. Renginyje dalyvavo Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkai, politikai, nevyriausybinių organizacijų ir vėjo energetikos pramonės įmonių atstovai, supažindinę konferencijos dalyvius su nacionalinėmis ir regioninėmis vėjo energetikos plėtos tendencijomis ir perspektyvomis.

2009-07-08 Aplinkos apsaugos komitete buvo svarstoma toksinių ir pavojingų atliekų tvarkymo Lietuvoje. Nutarta: pasiūlyti LR Vyriausybei įvertinti situaciją dėl kompetencijos nepakankamumo padalinimo tvarkymą tarp Vyriausybės įgaliotų institucijų – Aplinkos ir Ūkio ministerijų. Tačiau viena iš priežasčių dėl ko pavojingų atliekų tvarkymo sistema veikia blogai.

2009-07-15 komitetas svarstydamas klausimą dėl Lietuvos geologijos muziejaus reorganizacijos. Nutarta: nepritarti Aplinkos ministerijos Saulėlydžio komisijos siūlomam projektui dėl Lietuvos geologijos muziejaus reorganizacijos: atskiriant nuo muziejaus Kerno saugyklą.

2009-06-17 komitete svarstytas klausimas Dėl pesticidų tvarkymo Vilniaus mieste, Aukštųjų Panerių mikrorajone bei Rokiškio rajone, Baušiškių kaime. Nutarta: siūlyti Vilniaus miesto savivaldybei nedelsiant imtis priemonių, kad UAB „Tavilta“ teritorijoje sukaupti pavojingi pesticidai būtų sutvarkyti ir nekeltų tiesioginės grėsmės gyventojams.

2009-07-24 LR Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko Jono Šimėno, komiteto nario Justino Urbanavičiaus ir Seimo nario Kazimiero Uokos iniciatyva surengė pasitarimą dėl galimos anhidrito kasybos Kauno rajone.

2009-09-17 darbo grupė Atsinaujinančių energijos išteklių įstatymo projektui parengti išklaušė informaciją apie vėjo jėgainių poveikį paukščių migracijai ir visuomenės sveikatai. Seimo valdybos sprendimu sudaryta darbo grupė, vadovaujama Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko Jono Šimėno, rengia Atsinaujinančių energijos išteklių įstatymą. Planuojama jau šių metų gruodį Seime užregistruoti įstatymo projektą, kuris numatys visų atsinaujinančių energijos šaltinių darnų vystymą, pagamintos energijos naudojimą, reglamentuos Vyriausybės ir kitų valstybės institucijų funkcijas, pareigas ir atsakomybę. Kreipimusi į įvairias atsakingas institucijas dėl galimo vėjo jėgainių poveikio paukščių migracijai ir žmonių sveikatai. Todėl buvo nuspręsta darbo grupėje išklausti informaciją apie tai kokių reikia sprendimų, kad nedaryti žalos sparnuočių paukščių migracijai.

2009-09-30 Tarptautinė konferencija „Iššūkis Lietuvos energetikai: švaistyti galimybes ar pasinaudoti Europos Sąjungos patirtimi?“ Joje Aplinkos

kos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas skaitė pranešimą, apie gali- mybę naudoti atsinaujinančią energetiką. Konferencija buvo skirta pasisemti pa- tirties iš Europos Sąjungos šalių vykdančių saugią, efektyvią, draugišką aplinkai energetikos plėtrą, susipažinti su esama padėtimi Lietuvos energetikos pramo- nėje. Diskusijų metu aptarta, ką galime ir turime perimti ir pritaikyti specifinei Lietuvos situacijai.

2009-10-23 Aplinkos apsaugos komiteto iniciatyva įvyko išvažiuojama- sis posėdis į Zarasus „Dėl galimybės iš laisvos valstybinės žemės (miško) fondo atstatyti nuosavybę mišku“. Lankantis rezerviniuose miškuose pastebė- ta gana prasta jų būklė dėl dešimtmečius besitęsiančios nežinios.

2010-01-20 svarstyta dėl Vilniaus miesto savivaldybei priklausančių miškų likimo. Siekiant užtikrinti efektyvesnę Vilniaus miestui priklausančių miškų priežiūrą ir valdymą bei miesto rekreacinei zonai keliamus aukštus aplin- kos kokybės reikalavimus, nuspręsta siūlyti Vilniaus miesto savivaldybei ne- delsiant spręsti klausimą dėl aštuonių miškininkų etatų atstatymo, priskiriant kiekvienam miškininkui po automobilį ir užtikrinant tinkamą finansavimą.

2010-01-25 Aplinkos apsaugos komiteto nariai lankėsi Marijampolėje, kur apžiūrėjo Regioninį sąvartyną ir Stambiągabričių atliekų aikštelę.

2010-02-19 įvyko bendras Aplinkos apsaugos, Sveikatos ir Kaimo rei- kalų komitetų atstovų išvažiuojamas posėdis į Kalvarijos savivaldybės Ju- sevičių kaime esantį bendrovės „Saerimner“ kiaulių kompleksą, kur domė- josi bei gilinosi į vietinės bendruomenės, savivaldybės, aplinkosaugos ir pačios bendrovės atstovų pasiūlymus kvapų mažinimo klausimu, kokiomis sąlygomis auginamos kiaulės vienoje iš stambiausių Lietuvoje danų kapitalo įmonėje.

2010-03-18 Seimas priėmė TS-LKD narių Jono Šimėno, Justino Ur- banavičiaus ir Vaidoto Bacevičiaus parengtą rezoliuciją „Dėl valstybinių miškų išsaugojimo“. Rezoliuciją pristatęs Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas J.Šimėnas pabrėžė, kad siekiama išsakyti aiškią Seimo poziciją jog valstybinės reikšmės miškai privalo išlikti Valstybės nuosavybėje, o per 20 metų nesugebėtus sugrąžinti rezervuotus miškus reikia kuo skubiau panaudoti žemės reformos užbaigimui. Užbaigus žemės reformą turi dominuoti valstybiniai miš- kai.

2010-03-25 Seimo nariai Jonas Šimėnas, Petras Luomanas ir Justinas Urba- navičius kreipėsi į Lietuvos Respublikos Prezidentę, Seimą, Vyriausybę ir Ants- tolių rūmus dėl Vilniaus miesto Aukštųjų Panerių rajone, Liudvinavo gatvėje, UAB „Tavilta“ išipareigojimų sutvarkyti pesticidus ir kitas pavojingas che- mines medžiagas, kurios paskutiniu metu iš sandėlio buvo perkeltos į lauką.

2010-04-21 Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frak- cijos nariai, Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas ir narys Justinas Urbanavičius dalyvavo Kernavės girininkijoje (Ukmergės miškų

urėdija) vykusioje medelių sodinimo šventėje. Kernavės girininkijos 36 kvartalo 15 sklype atsodintas miškas įamžins Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmetį.

2010-05-17 Jonas Šimėnas, matydamas kaip stringa būsto renovacija, lankėsi Kaune, Šakiuose ir Prienuose. Kartu su Seimo nariu susitikimuose dalyvavo Būsto ir urbanistinės plėtros agentūros direktorius Arūnas Ašvydis, Marijampolės padalinio vyriausiasis specialistas Raimondas Dainoravičius, Aplinkos viceministras Arūnas Remigijus Zabulėnas.

2010-06-30 pasitarimas dėl bioetanolio gamybos ir vartojimo skatinimo galimybių. Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas, komiteto nariai Almantas Petkus ir Justinas Urbanavičius susitiko su UAB „Altas“ generaliniu direktoriumi Tomu Šumsku. Įvyko pokalbis apie bioetanolio naudojimo benzinui E85 ir jo įrangos lengviesiems automobiliams plėtros ir skatinimo galimybes Lietuvoje.

2010-08-12 Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas su ekspertais lankėsi Kurtuvėnų regioniniame parke kur apžiūrėjo draudžiamą atkurti miško žemėje buvusią sodybą, o Šiaulių miesto savivaldybės salėje vyko Lietuvos sodininkų bendrijų asociacijos organizuotas pasitarimas aktualiais sodininkų bendrijoms klausimais: elektros tiekimo, sodininkų infrastruktūros ir atliekų tvarkymo, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo, sodininkų bendrijų priskyrimo seniūnijoms, sodininkų gyvenamosios vietos deklaravimo ir kitų.

2010-08-20 įvyko Žemės ūkio rūmų organizuota apskritojo stalo diskusija „Ūkininkai - žaliosios energijos gamintojai: perspektyvos ir galimybės“ susirinkusiems ūkininkams, daugiausia kiaulininkystės ūkių šeimininkams, aktualiausia buvo biodujų jėgainėse pagamintos energijos kaina, jėgainių statybų finansavimo galimybės ir prisijungimo prie šalies elektros tinklų reikalavimai.

2010-09-15 svarstyta dėl Struktūrinių pokyčių ar reformų valstybiniuose miškuose. Komitetas svarstė klausimą dėl struktūrinių pokyčių ar reformų valstybiniuose miškuose. Aplinkos apsaugos komitetas mano, kad dabartinė valstybinių miškų struktūra ir jos padaliniai sėkmingai vykdo keliamus uždavinius ir netikslinga daryti struktūrinių pokyčių ar reformų, jungiant valstybines įmones miškų urėdijas į vieną įmonę ar skaidyti jas į regionus.

2010-09-15 svarstyta dėl apleistų (be šeimininkų) pastatų būklės įvertinimo ir priemonių plano. Komiteto pirmininko iniciatyva svarstyta bešeimininkų pastatų būklė. Nagrinėjant klausimą paaiškėjo, kad valdžios institucijos neįvertina susiklosčiusios ekstremalios situacijos todėl nutarta prašyti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos iki 2010 m. lapkričio 17 d. susisteminti iš savivaldybių ir Aplinkos ministerijos gautą informaciją apie apleistus (bešeimininkius) pastatus savivaldybių valdomose ir

saugomose teritorijose, ir pristatyti ją 2010 m. lapkričio 17 d. Aplinkos apsaugos komiteto posėdyje. Nedelsiant kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl sudarytos darbo grupės šiai problemai spręsti darbo atnaujinimo, siūlant pakartotinai ir iš esmės išanalizuoti susiklosčiusią situaciją ir pateikti pasiūlymus dėl galiojančių teisės aktų tobulinimo.

2010-10-08 įvyko karu su Lietuvos nacionalinės vartotojų federacija ir Vilniaus miesto savivaldybe organizuota apvalaus stalo diskusijoje dėl daugiabučių namų administravimo sistemos tobulinimo. Susitikimo metu savo pranešimus pristatė LNVF ekspertas Rimantas Zabarauskas, Lietuvos šilumos ir tiekimo asociacijos viceprezidentas Romaldas Morkvėnas, Aplinkos ministerijos Statybos ir būsto departamento Būsto skyriaus vedėja Elvyra Radavičienė, taip pat savo idėjas ir pasiūlymus dėl daugiabučių namų administravimo sistemos tobulinimo išsakė Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narys, Ekonomikos komiteto pirmininkas Kęstutis Nėnius ir “Būsto rūmų” prezidentas Juozas Antanaitis.

2010-10-13 nagrinėtas Kultūros paveldo komisijos kreipimasis dėl kultūrinių rezervatų ir istorinių nacionalinių parkų pavaldumo. Priimtas sprendimas nesiuolyti neapgaltotų reformų, susijusių su kultūrinių rezervatų ir istorinių nacionalinių parkų pavaldumu, tačiau siūlyti Aplinkos ministerijai saugomose teritorijose saugoti ne tik gamtines vertybes, bet ir kultūrinį-etninį paveldą, ypač pietryčių Lietuvoje, inicijuoti amatų centrų steigimą ir stiprinimą, kas leistų sukurti daugiau darbo vietų regionuose, įtraukiant vietos bendruomenes į šią veiklą.

2010-10-13 nagrinėtas Savivaldybių asociacijos kreipimasis dėl biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros kūrimo. Nutarta iš Aplinkos apsaugos komiteto narių sudaryti darbo grupę, kuri susipažintų su regioninėmis atliekų tvarkymo studijomis ir pateiktų Aplinkos ministerijai siūlymus dėl regioninių atliekų tvarkymo sistemų plėtros investicinių projektų finansavimo.

2010-10-21 buvo pristatyta J. Šimėno parengta nauja atliekų tvarkymo Lietuvoje koncepcija, kuria siūloma tvarkyti buitines atliekas kuo arčiau jų susidarymo vietos. Jo nuomone, savivaldybės turėtų užtikrinti buitinių atliekų surinkimą, organizuoti pirminių jų rūšiavimą, įskaitant privalomą bioskaidžių atliekų atskyrimą nuo kitų buitinių atliekų. Antrinis buitinių atliekų rūšiavimas taip pat turėtų būti savivaldybės kompetencija, o Regioniniai atliekų tvarkymo centrai turėtų rūpintis sąvartynų eksploatavimui bei pavojingų atliekų tvarkymui, kurių nebegalima perdirbti.

2010-10-29 įamžinant Žalgirio mūšio 600-ąsias metines, VĮ Nemenčinės miškų urėdijos Arvydų girininkijos miškuose (netoli Bezdonių gyvenvietės) buvo sukurtas rekordinis milžiniško dydžio užrašas „Žalgiris 600“, įamžinantis istorinio mūšio 600-tųjų metinių sukaktį. Medelių sodinime dalyvavo Aplinkos apsaugos komiteto nariai.

2010-11-24 Seime vykusioje konferencijoje „Atsinaujinančių energijos išteklių politika šiandien ir ateityje“ Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas pabrėžė, kad naudojant energiją iš atsinaujinančių šaltinių aplinka teršiama mažiausiai. Pasak parlamentaro, atsinaujinančių išteklių naudojimas – tai vaistai nuo visų ligų: „Naudojant šiuos išteklius aplinka tampa sveikesnė, piliečių piniginėse lieka daugiau pinigų, valstybės importo-eksporto deficitas tampa mažesniu, apsisaugome nuo pavojaus negauti energijos, kai jos labiausia reikia“.

*Parengta pagal komiteto pirmininko **Jono Šimėno** pateiktą informaciją*

Audito komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja nariai: Agnė Bilotaitė, Saulius Stoma, Kazimieras Uoka.

Pagal Seimo statutą šiam komitetui vadovauja opozicijos atstovas. TS-LKD frakcijos atstovai neturi esminės įtakos komiteto veiklai ir sprendimams, nes komitete opozicija turi kiekybinę persvarą.

Biudžeto ir finansų komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: Vitas Matuzas – komiteto pirmininko pavaduotojas, nariai: Rytas Kupčinskas, Petras Luomanas, Jurgis Razma.

Pagrindiniai LR Seimo Biudžeto ir finansų komiteto (BFK) uždaviniai – svarstyti Vyriausybės pateiktą valstybės biudžeto projektą, atlikti nuolatinę biudžeto vykdymo kontrolę, rengti išvadas dėl valstybės biudžeto vykdymo, rengti teisės aktų projektus bei pasiūlymus biudžeto ir finansų klausimais, rengti išvadas dėl įstatymų, turinčių įtakos valstybės biudžeto pajamoms ir išlaidoms, projektų ir kt.

2008-2009 m. pasaulinė finansų ir ekonomikos krizė neigiamai paveikė ir Lietuvos ūkį, dėl to reikėjo skubių ir pamatuotų sprendimų gelbėti valstybės

Vitas Matuzas

finansų padėtų ir taip išvengti galimo valstybės bankroto, kurį galėjo lemti anks-
tesnės Vyriausybės išlaidavimas.

Atsižvelgus į Vyriausybės teiktus projektus ir atskirų Seimo narių siūlymus BFK nuodugniai apsvarstė ir pateikė Seimui svarstyti itin sudėtingus Lietuvos Respublikos 2010 ir 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymų projektus, kurie vėliau ir buvo Seimo priimti. Šie projektai leido įgyvendinti rinkimų programos nuostatas, susijusias su valstybės finansų padėties stabilizavimu ir tvaria ekonomikos plėtra.

BFK priimtame Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimo įstatyme nu-
statyta, kad, kai galimybė sumokėti mokesį grynaisiais pinigais per mokesčių
administratoriaus pareigūną nesudaryta, mokesčių mokėtojai fiziniam asmeniui
valstybės biudžeto lėšomis užtikrinama galimybė mokesį sumokėti per kredo-
to arba kitą mokėjimus priimančią įstaigą nemokamai. Tuo siekiama mažinti
valdžios sektoriaus deficitą 2011 ir vėlesniais metais, neskatinti atsiskaitymų
grynaisiais pinigais, taip pat nesudaryti prielaidų pažangių informacinių techno-
logijų naudojimo finansų sektoriuje atsisakymui.

BFK priimtomis Biudžeto sandaros įstatymo pataisomis užtikrintas ne tik
skaidresnis biudžeto rengimo ir vykdymo procesas, bet ir efektyvesnis suplanuo-
tų lėšų panaudojimas. Sudarant ir vykdant biudžetą, valstybės piniginiai ištekliai
bus naudojami pačiu efektyviausiu būdu. Šiame įstatymo projekte patikslintos
nuostatos, kuriomis reglamentuojamas programų finansavimas ir lėšų naudoji-
mas. Taip pat pakeistos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios nepanaudotos
programų asignavimų dalies, kurią sudaro biudžetinių įstaigų pajamų įmokos,
ES finansinės paramos, kitos gaunamos finansinės paramos lėšos, naudojimas ir
perkėlimas į kitus biudžetinius metus, aiškiai nustatyta, kam gali būti naudoja-
mos Vyriausybės rezervo lėšos. Priimtomis pataisomis įgyvendinamos progra-
minės nuostatos dėl valstybės finansų naudojimo skaidrumo ir efektyvumo.

BFK pastangomis taip pat pakeistas Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas.
Priimtomis pataisomis panaikinta daugelis mokesčių lengvatų, kurios iškreipia
rinką, tačiau tuo pačiu paliktas galioti lengvatinis tarifas socialiai jautrioms pas-
laugoms ir prekėms – pvz., šildymui, knygoms, kompensuojamiems vaistams.
Pataisomis įgyvendintos programinės nuostatos dėl mokesčių skaidrumo ir efek-
tyvumo, geresnių verslo sąlygų.

BFK priimtomis Gyventojų turto deklaravimo įstatymo pataisomis papil-
dytas asmenų, kurie privalo deklaruoti turimą turtą (įskaitant gautas pajamas),
sąrašas. Jomis nustatyta, kad deklaruoti turimą turtą privalo komercinių bankų
tarybų ir valdybų nariai, administracijų vadovai, jų pavaduotojai ir jų šeimos
nariai, visuomenės informavimo priemonių tarybų ir valdybų nariai, vadovai,
jų pavaduotojai, vyriausieji redaktoriai, redaktoriai, jų pavaduotojai ir gyven-
tojai, pageidaujantys gauti valstybės paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti. Šios

pataisais padidina skaidrumą bankų ir visuomenės informavimo veiklos srityse. Valstybės parama būstui įsigyti ar išsinuomoti yra teikiama turintiems į ją teisę asmenims.

BFK priimtų Akcizų įstatymo pataisų tikslas – įgyvendinti Direktyvą 2010/12/ES dėl apdorotam tabakui taikomų akcizų struktūros ir tarifų bei Direktyvos 2004/74/EB nuostatas dėl gazolių apmokestinimo akcizais. Įstatymu nuo 2011 m. sausio 1 d. atleisti nuo akcizų gamtinės dujas, kurias vietinio reguliaraus susisiekimo autobusai naudoja kaip variklių degalus.

Informaciją parengė pirmininko pavaduotojas Vitas Matuzas

Ekonomikos komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja nariai: *Vaidotas Bacevičius, Kazimieras Kuzminskas, Kęstutis Masiulis.*

Šiam komitetui tenka didesnis negu vidutinis komitetų darbo krūvis, todėl pateikiame informaciją tik apie pastaruoju metu komiteto rengtus ar tobulintus svarbiausius teisės aktų projektus. **2011-05-19 priimtas LR antspaudų ir spaudų apyvartos kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymas** (*Įstatymas įsigalioja 2011-08-01*), kuriame atsisakyta antspaudų gamybos licencijavimo; vietoj antspaudų licencijavimo įtvirtinta mažiau ūkio subjektų veiklą ribojanti priemonė – pranešimų apie antspaudų gamybos pradžią sistema; atsisakyta spaudų apyvartos kontrolės teisinio reguliavimo; panaikintas reikalavimas antspaudų gamintojams prieš pradėdant antspaudų gamybą Vyriausybės nustatyta tvarka gauti teritorinės policijos įstaigos leidimą, kad patalpos atitinka Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus reikalavimus; panaikintas reikalavimas asmenims, turintiems teisę naudoti antspaudus su Lietuvos valstybės herbu ar savivaldybės herbu, prieš užsakant šių antspaudų pagaminimą, gauti Vyriausybės įgaliotos institucijos leidimą. Taigi priimto įstatymo įgyvendinimas leis pagerinti verslo aplinką, sumažinti administracinę naštą verslo subjektams.

2011-05-19 priimti LR įstatymo „Dėl ūkinių subjektų piniginių lėšų sko-

Vaidotas Bacevičius

linimo fiziniams bei juridiniams asmenims“ ir jį keitusio įstatymo pripažinimo netekusiais galios įstatymas ir su juo susijęs Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos įstatymų, reglamentuojančių įmonių veiklą, pakeitimo ir papildymo“ 1 dalies pripažinimo netekusia galios įstatymas. Pagerės verslo sąlygos, sumažės biurokratinė našta verslui. O skolinimosi poreikis bus tenkinamas vadovaujantis Civilinio kodekso ir kitų įstatymų nuostatomis.

2011-04-21 priimtas LR konkurencijos įstatymo 3, 40, 42 straipsnių papildymo ir pakeitimo ir įstatymo papildymo 44¹, 44² straipsniais įstatymas. Įstatymu įtvirtinamos papildomos priemonės, kurios užtikrins efektyvesnę sąžiningos konkurencijos apsaugą ir padės veiksmingiau kovoti su Konkurencijos įstatymo pažeidimais, kuriais daroma žala asmenų, visuomenės ir valstybės interesams, užkirs kelią ūkio subjektams išvengti atsakomybės. Įstatymu nustatoma asmeninė ūkio subjektų (juridinių asmenų) vadovų (fizinį asmenų) atsakomybė: ūkio subjekto (juridinio asmens) vadovui (fiziniam asmeniui) už prisidėjimą prie ūkio subjekto sudaryto draudžiamo konkurentų susitarimo ar piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi gali būti skiriama vientisa ir nedaloma sankcija – apribojimas teisės eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas, būti viešojo ir (ar) juridinio asmens kolegialaus priežiūros ir (ar) valdymo organo nariu nuo 3 iki 5 metų. Kartu su šiuo apribojimu gali būti skirta ir papildoma poveikio priemonė – bauda. Pateikiamas baigtinis sąrašas atvejų, kada ūkio subjekto (juridinio asmens) vadovas (fizinis asmuo) laikomas prisidėjusiu prie pažeidimo padarymo, nustatytos aplinkybės, į kurias atsižvelgia teismas, skirdamas ūkio subjekto (juridinio asmens) vadovui (fiziniam asmeniui) sankcijas; taip pat nustatomas ilgesnis ūkio subjektų patraukimo atsakomybėn terminas (vietoj 3 metų nustatyti 5 metai), taip pat atvejai, kada šio termino eiga sustabdoma. Tokiu būdu pašalintos prielaidos ūkio subjektams nepagrįstai išvengti atsakomybės už jų įvykdytus konkurenciją ribojančius veiksmus.

2011-06-09 priimtas LR įmonių restruktūrizavimo įstatymo 7, 16, 19 straipsnių pakeitimo įstatymas. Įstatymo tikslas – sumažinti teismo darbo krūvį ir supaprastinti procedūras, panaikinant teismo pareigą nutarties dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo kopiją išsiųsti kiekvienam kreditoriui, asmenims, kuriems įmonė yra užtikrinusi savo ar trečiųjų asmenų įsipareigojimų tinkamą vykdymą laidavimu, garantija ar kitomis prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėmis, taip pat asmenims, kurie yra suteikę garantiją ar kitas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones už įmonę. Ši informacija apie nutarties dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimą būtų skelbiama specialiaame tinklalapyje internete.

Koncesijų įstatymo 17 straipsnio 4 punkto papildymo įstatymas, kurio tikslas – sukurti teises prielaidas operatyviai ir efektyviai įgyvendinti naujos

atominės elektrinės projektą Lietuvoje. Projekte numatoma papildyti Koncesijų įstatymą, suteikiant galimybę Vyriausybės sprendimu pratęsti įstatyme nustatytą šešių mėnesių terminą naujos atominės elektrinės statybai. Tokia nuostata suteiks galimybę tinkamai vesti derybas su potencialiais strateginiais investuotojais, susitarti dėl visų esminių koncesijos projekto sąlygų bei išvengti galimų klaidų ar reikšmingų investicijų Lietuvoje praradimo.

Dar yra likę svarbūs teisės aktai, kuriuos numatoma priimti Seimo pavasario sesijoje. Tai **Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės energetikos (energetinės nepriklausomybės) strategijos patvirtinimo“** projektas (*Seimo nutarimo projektas numatytas priimti 2011-06-28*). Vienas svarbiausių ir politiškai reikšmingiausių dokumentų, ko gera, ne tik šioje sesijoje, bet ir šio Seimo kadencijoje. Nacionalinės energetikos (energetinės nepriklausomybės) strategijos tikslas – nustatyti pagrindinius Lietuvos energetikos sektoriaus vystymo tikslus bei jų įgyvendinimo kryptis iki 2020 metų, nubrėžti kryptis iki 2030 metų ir pateikti energetikos sektoriaus viziją iki 2050 metų. Strategija siekiama užtikrinti Lietuvos energetinę nepriklausomybę, energetikos sektoriaus konkurencingumą ir darnią energetikos sektoriaus plėtrą. Svarbiausias Strategijoje numatomų veiksmų ir priemonių tikslas – Lietuvos energetinė nepriklausomybė iki 2020 metų.

Branduolinės energetikos sektoriaus teisinio reglamentavimo įstatymų projektų paketas (XIP-1830(5); XIP-1831(5); XIP-1833(4)) ir jų palydimieji teisės aktai. (*Įstatymų projektų paketo priėmimas numatytas 2011-06-21*). Šiais projektais siekiama sukurti efektyvesnę, skaidresnę ir lankstesnę veiklos branduolinės energetikos sektoriuje ir veiklos su jonizuojančios spinduliuotės šaltiniais valstybinio reguliavimo ir priežiūros struktūrą, sumažinti administracinę naštą branduolinės energetikos objektų operatoriams ir investuotojams, bei tuo pačiu sustiprinti valstybės interesų apsaugą branduolinės energetikos sektoriuje. Priėmus įstatymų projektus bus pašalintos teisinio reguliavimo spragos, efektyvi branduolinės ir radiacinės saugos valstybinio reguliavimo institucinė sandara turės teigiamos įtakos investicijų pritraukimui branduolinės energetikos infrastruktūros projektams finansuoti, verslo plėtrai, užtikrinant visos visuomenės saugą.

Gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymų projektas (XIP-2889) ir Gamtinių dujų įstatymo įgyvendinimo įstatymo projektas (XIP-2890). Šių įstatymų projektų tikslas – perkelti į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę III energetikos paketo dokumentus: 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ir 2010 m. spalio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių nuostatas. Taip pat nustatyti bendruosius gamtinių dujų sektoriaus veiklos organizavimo ir funk-

cionavimo principus, dujų įmonių veiklą bei jų tarpusavio santykius ir santykius su vartotojais tiekiant, skirstant, perduodant, skystinant ir laikant gamtines dujas, kad būtų pasiektas efektyvus perdavimo veiklos atskyrimas nuo gavybos bei tiekimo veiklos, užtikrintas tiekimo saugumas ir solidarumas dujų sektoriuje. Be to siekiama išplėsti nacionalinio reguliuotojo funkcijas, užtikrinti nepriklausomumą, suderinti veiklos praktiką ir sudaryti sąlygas Europos energetikos sektorių reguliuojančių institucijų regioninio ir Europos Sąjungos lygmens bendradarbiavimui.

Turizmo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (XIP-2212(5)). Įstatymo projektu įgyvendinamos Paslaugų direktyvos nuostatos, t.y. teisė teikti apgyvendinimo ir kelionių organizavimo paslaugas suteikiama tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, taip pat ES ir EEE valstybių narių asmenims suteikiama teisė laikinai teikti kelionių organizavimo paslaugas. Keičiamas apgyvendinimo paslaugų suskirstymas bei nustatomi reikalavimai kolektyvinio apgyvendinimo ir individualaus apgyvendinimo paslaugoms. Atsižvelgiant į tai, kad teisė kelionių organizavimo paslaugas teikti suteikiama ir fiziniams asmenims, nustatomi kvalifikaciniai reikalavimai paslaugų teikėjams, taip pat nustatomi kelionių organizatoriaus, kelionių agentūros ir kelionių agento pažymėjimo išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir pažymėjimų panaikinimo reikalavimai. Reglamentuojama vartotojų (turistų) pretenzijų pateikimo tvarka bei ginčų tarp turistų ir kelionių organizatorių nagrinėjimo tvarka. Be to, nutraukus turizmo paslaugų teikimo sutartį, nurodomas privalomas 10 darbo dienų terminas, per kurį kelionių organizavimo paslaugų teikėjai privalo grąžinti pinigus turistams. Visiems turistams užtikrinamos vienodos teisės kelionių organizavimo paslaugų teikėjų nemokumo ar bankroto atveju, nepriklausomai nuo to, kur turistai keliauja: į užsienį ar po savo šalį. Kaimo turizmo, nakvynės ir pusryčių bei turistinės stovyklos paslaugų teikėjams panaikinamas reikalavimas turėti savivaldybės išduotą pažymėjimą. Frakcijos nariai aktyviai dalyvavo įstatymo projekto svarstyme ir teikė pasiūlymus (V.Bacevičius), kuriais ginamos smulkios verslo turizmo sektoriuje interesai.

Valstybės specialiųjų garantijų dėl eksporto kredito draudimo įstatymo projektas (*Įstatymo priėmimas numatytas 2011-06-28*). Įstatymo tikslas – reglamentuoti valstybės specialiųjų garantijų teikimą draudėjams, sudariusiems eksporto kredito draudimo sutartis su draudimo įmonėmis. Įstatymo įgyvendinimas turės tiesioginę įtaką verslo plėtrai, nes jo nuostatos atveria galimybę efektyviai skatinti eksportą į ne rinkos rizikos šalis bei taikant ES leidžiamas laikinas priemones sunkmečio sąlygomis išplėsti ne rinkos rizikos šalių segmentą. Eksporto skatinimas į ne rinkos rizikos šalis krizės laikotarpiu ypač efektyvus ilgalaikės perspektyvos požiūriu, nes leidžia ne tik išlaikyti esamas rinkas, bet ir užimti naujas, dėl krizės atsilaisvinusias rinkas.

Investicijų įstatymo 2, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir Įstatymo papildymo 9¹ straipsniu įstatymo projektas, kurio tikslai – nustatyti pramoninio parko, pramoninio parko operatoriaus, parko įmonės ir teritorijų planavimo dokumentų (pramoninio parko žemės planų) sąvokas, reglamentuoti investicijas į pramoninį parką, nustatant, kad pramoninio parko veikla vykdoma vadovaujantis konkrečiam parkui sudaryta programa, nustatyti imperatyvas dėl pramoniniam parkui sudarytos programos turinio, taip pat numatyti daugiau investicijų rėmimo krypčių ir išplėsti investavimo skatinimo būdų ribas. Per projekto priėmimą Seimo plenariniame posėdyje (2010-12-16) pritarta Seimo narių V.Matuzo, V.Bacevičiaus (2009-11-26) pasiūlymui dėl pramoninio parko operatoriaus apibrėžties (pagal kurį pramoninio parko operatoriumi galėtų būti ir privatus juridinis asmuo).

Komitetas, vykdydamas ūkio valdymo ir kontrolės institucijų veiklos parlamentinę kontrolę, Seimo pavasario sesijos metu nagrinėjo šiuos svarbiausius parlamentinės kontrolės klausimus:

Komitetas pasiūlė Vyriausybei:

1. Kelti kovos su kontrabanda koordinavimo ES mastu, ES valstybių narių glaudesnio ir efektyvesnio bendradarbiavimo, kovojant su kontrabanda, užtikrinant išorinių ES sienų apsaugą, būtinumo klausimus.

2. Inicijuoti akcizų mokesčio minimalių dydžių sistemos peržiūrėjimą ES valstybėms narėms, kuriose išplitusi kontrabanda.

3. Spręsti muitinės pareigūnų socialinių garantijų suvienodinimo klausimą, užtikrinant visiems muitinės pareigūnams (statutiniams valstybės tarnautojams) teisę gauti pareigūnų valstybinę pensiją.

4. Užtikrinti muitinės pareigūnų atsakomybės neišvengiamumo už tarnybinius nusižengimus principo įgyvendinimą.

5. Sistemingai formuoti negatyvų visuomenės požiūrį į kontrabandą ir nelegalią prekių apyvartą.

Ekonomikos komitetas 2011-04-07 gavo Ministro Pirmininko tarnybos atsakymą, kuriame pateikta informacija apie Ekonomikos komiteto pasiūlymų įgyvendinimo perspektyvas. Ministro Pirmininko tarnyboje įvyko kontrolės ir teisės saugos institucijų vadovų susitikimas su Europos Komisijos nariu Algirdu Šemeta, kurio metu numatytos bendradarbiavimo su ES institucijomis, kitomis ES šalimis narėmis ir jų institucijomis kryptys: ES dialoge su Rusija ir Baltarusija kelti ES ir Rusijos bei Baltarusijos akcizų politikos ir platesnio bendradarbiavimo su šiomis šalimis klausimus; ieškoti bendrų kontrabandos problemos sprendimo būdų ir stiprinti Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Lenkijos institucijų bendradarbiavimą tiek tarpusavyje, tiek visos ES lygiu; stiprinti bendradarbiavimą su specialiomis ES institucijomis, kelti klausimus dėl jų kompetencijos ir funkcijų praplėtimo, efektyvesnio kovos su kontrabanda koordinavimo ir kt.

Gautame atsakyme taip pat pažymima, kad rengiamame Statutinės valstybės tarnybos įstatymo projekte statutiniams valstybės tarnautojams bus numatyta teisė į valstybinę pensiją; muitinės pareigūnų atsakomybės neišvengiamumo už tarnybinius nusižengimus principas įgyvendinimas taikant atitinkamas Tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto nuostatas; dėl ribotų finansinių išteklių socialinei informacijai (visuomenės nepakantumo kontrabandos reiškiniui ugdymui) negalima skirti tiek lėšų, kiek norėtųsi.

Dėl akcizų tarifų poveikio. Ekonomikos komitetas, 2010-11-24 svarstydamas Akcizų įstatymo 24 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą XIP-564(2), buvo pasiūlęs Vyriausybei išnagrinėti etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams nustatytų akcizų tarifų poveikį ekonomikos augimui, valstybės biudžeto pajamoms, alkoholinių gėrimų vartojimui ir iki 2011-04-01 analizės medžiagą pateikti Ekonomikos komitetui. 2011-04-21 Ekonomikos komitetas gavo Finansų ministerijos parengtą analizės medžiagą „Akcizų tarifų poveikio biudžeto pajamoms ir vartojimui 1996-2010 metais analizė bei šiuo metu taikomų akcizų tarifų etilo alkoholiui ir kitiems alkoholiniams gėrimams palyginimas su kitose ES šalyse taikomais akcizų tarifais“ su finansų ministrės Ingridos Šimonytės lydraščiu. Pastarajame pabrėžiama, kad etilo alkoholio ir kitų alkoholinių gėrimų pajamoms iš akcizų, o kartu ir realizacijai, įtaką daro ne tik tarifų pasikeitimai, bet ir darbo užmokesčio fondo bei namų ūkių vartojimo išlaidų pokyčiai, todėl tarifų sumažinimas, nors ir gali daryti teigiamą įtaką realizacijai, tačiau turės neigiamą poveikį valstybės biudžetui – bus ne tik gaunamos mažesnės pajamos už alkoholinius gėrimus, bet ir skiriamos didesnės socialinės išmokos, nes akcizų tarifų didinimas mažina ne tik piktnaudžiavimo alkoholiu žalą, bet ir su tuo susijusias socialines išlaidas. Ekonomikos komitetas nagrinėja gautą analizės medžiagą.

Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) mokesčio tarifo ir surinktų lėšų paskirstymo. Ekonomikos komitetas (2011-03-30), apsvarstęs šį parlamentinės kontrolės klausimą, rekomendavo Lietuvos Vyriausybei užtikrinti Valstybės kontrolės valstybinio audito „Termofikacinėse elektrinėse pagamintos remiamos elektros energijos supirkimo apimčių (kvotų) nustatymas“ išvadų ir rekomendacijų įgyvendinimą. Energetikos ministerijai Komitetas rekomendavo atsižvelgti į Valstybės kontrolės valstybinio audito „Termofikacinėse elektrinėse pagamintos remiamos elektros energijos supirkimo apimčių (kvotų) nustatymas“ išvadas, siekiant pašalinti piktnaudžiavimo galimybes, skubiai pakeisti 2010 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1-283 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. lapkričio 24 d. įsakymo Nr.1-215 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 6.3. punkto nuostatas, kad Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos būtų mokamos tik gamintojams, gaminantiems elektros energiją Lietuvoje. Taip pat Komitetas Valstybinei

kainų ir energetikos kontrolės komisijai rekomendavo peržiūrėti 2010 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr.03-328 nustatytus VIAP lėšų dydžius bei surinktų VIAP lėšų paskirstymą.

Informaciją parengė komiteto narys Vaidotas Bacevičius

Kaimo reikalų komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: *Edmundas Pupinis – komiteto pirmininkas, nariai: Kazys Starkevičius, Pranas Žeimys.*

Kaip buvo numatyta Vyriausybės programoje, nors ir ekonominės krizės sąlygomis, privalėjome toliau vykdyti nemažų lėšų reikalaujantį Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo procesą, operatyviai reaguoti į ekonominius iššūkius, susijusius ne tik su finansų krize, bet ir su žemės ūkio produktų supirkimo kainų svyravimais. Siekiant paspartinti nuosavybės atkūrimo procesą, tik pradėjus dirbti naujai suformuotai centro dešiniųjų partijų valdančiai koalicijai Seime pavyko priimti Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 16, 21 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymą, įgyvendinant Konstitucinio Teismo 2007 m. liepos 5 d. nutarimą dėl nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo lygiaverčiais sklypais saugomose teritorijose. Komiteto siūlymu saugomose teritorijose gyvenantiems piliečiams buvo suteikta teisė atkurti turėtos žemės nuosavybę arčiau namų. Tokiu būdu buvo išspręsta praėjusioje, kairiųjų valdymo, kadencijoje neišspręsta problema.

Tiek Žemės ūkio ministerija, tiek ir Kaimo reikalų komitetas spendžiant žemės reformos klausimus savo veiklą orientavo taip, kad kuo daugiau dėmesio būtų skiriama žemės ūkio produkcijos gamintojams, ūkininkams. Tą tikslą įgyvendinome Seime priimdami Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo laikinojo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo žemės ūkio subjektams buvo rezervuota jų nuo 2004 m. rugpjūčio 7 d. naudojama valstybinė žemė, o jei šie asmenys nėra pretendentai

Edmundas Pupinis

į žemės atkūrimą, tik jiems suteikta teisė toliau nuomoti šią žemę arba ją pirkti. Priėmus šį įstatymą asmenims, kurie masiškai supirkinėjo žemes, taip pat ir ūkininkų įdirbtą valstybinę žemę, buvo užkirstas kelias ją supirkti pagal išvadas.

Kadangi dėl kilusios ekonominės krizės buvo sumažinti valstybės biudžeto asignavimai ir žemės reformai vykdyti, buvo priimtas sprendimas ieškoti būdų, kaip tęsti reformą sudarant galimybes žemės reformos procesui panaudoti pačių fizinių asmenų lėšas. Tuo tikslu buvo priimtas Žemės reformos įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymas. Priėmus įstatymą žemės reformos darbai, atliekami parduodant, nuomojant ar perduodant patikėjimo teise valstybinės žemės sklypus, galėjo būti finansuojami privačiomis lėšomis. Visos valstybės biudžeto lėšos buvo nukreipiamos tik dviems prioritetinėms kryptims, t.y. nuosavybės teisių atkūrimo ir asmeninio ūkio įteisinimo žemės reformos darbams finansuoti.

Ypač daug opozicijos pasipriešinimo susilaukė įstatymai, susiję su apskričių reforma. Tačiau tiek Kaimo reikalų komitete, tiek Seime pavyko sutelkti įstatymams pakeisti būtiną Seimo narių daugumą ir nuo 2010 m. liepos 1 d. visą valstybinės žemės tvarkymą vietoj apskričių administracijų pavesti Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos ir jos kiekviename rajone esantiems tarnybos padaliniams, o VI „Žemėtvarkos institutas“ pagrindu buvo įsteigtas Valstybės žemės fondas, kuriam pavesta identifikuoti apleistą žemę ir organizuoti priemones jos plotams mažinti, rengti žemės konsolidavimo projektus ir kt. Tokiu būdu žemės nuosavybės atkūrimo ir žemės reformos procesas buvo priartintas prie žmonių.

Valdančiosios Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos programoje buvo numatyta dar viena svarbi nuostata ir siekis taip sutvarkyti mokesčių sistemą, kad ji būtų vienoda visose verslo srityse, kad būtų atsakyta įvairių išimčių ir lengvatinių tarifų mokesčių sistemoje. Reikia pažymėti, kad iki mokesčių sistemos reformos ne tik žemdirbiai, bet ir nemaža dalis visuomenės kai kurių mokesčių visai nemokėjo arba mokėjo mažesnius, taip pat ir daugelis žemdirbių, nedalyvaudami arba ne visiškai dalyvaudami socialinio ir sveikatos draudimo sistemoje, neturėjo ir tų sistemų teikiamų garantijų. Nors daugelis žmonių iš esmės pritarė mūsų rinkimų programai mokesčių reformos srityje, tačiau mokesčių sutvarkymo procesas buvo gana sudėtingas. Tačiau nuolatinis darbas derantis ir diskutuojant apie įstatymų projektus su žemdirbiams atstovaujančiomis asocijuotomis struktūromis, sudarė prielaidas pasiekti gerų rezultatų ir šioje srityje. Siekiant, kad kuo mažiau sumažėtų žemdirbių pajamos, buvo sutarta mokesčių reformą įgyvendinti palaipsniui, įvedant pereinamuosius laikotarpius, o mokesčių dydžius diferencijuojant pagal gaunamas žemdirbių pajamas, žemės ūkio produktų gamybos subjektų pajėgumą. Tokiu būdu žemės ūkio subjektai buvo įvedami į pelno ir gyventojų pajamų mokesčių, sveikatos ir socialinio draudimo mokesčių sistemą. Vėliau su Vyriausybe pavyko sutarti, kad

kai kurie įstatymai būtų patikslinti. Tokiu būdu buvo pasiekta, kad žemdirbiams gyventojų pajamų ir pelno mokesčio tarifai būtų sumažinti iki 5 procentų, o ūkininkai, mokėdami privalomojo sveikatos draudimo įmokas, įgijo teisę gauti sveikatos, socialinio draudimo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir socialines garantijas.

Siekiant apsaugoti ūkininkus nuo perdirbėjų ir prekybininkų diktato, buvo priimtas labai svarbus Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymas. Šiuo įstatymu buvo numatyta kur kas griežtesnė kontrolė ir atsiskaitymo tvarka tarp žemdirbių, perdirbėjų ir prekybininkų. 2009 m. pabaigoje perdirbimo įmonės žemdirbiams turėjo 106,5 mln. Lt pradelstų skolų, o prekybos įmonės – 48,4 mln. Lt. Tuo tarpu 2011 m. balandžio 1 d. šios skolos atitinkamai sudarė 45,2 ir 8,7 mln. litų. Prekybos įmonių skolos žemdirbiams sumažėjo net 6 kartus.

Vyriausybės programoje ypatingas dėmesys buvo skiriamas racionaliam valstybės valdymo pertvarkymui. Atsižvelgiant į tai buvo priimti Augalų sėklininkystės, Augalų apsaugos, Fitosanitarijos ir Pašarų įstatymo pakeitimo įstatymai. Optimizuota augalininkystės srities institucijų veikla, patikslinti privalomieji reikalavimai ir kontrolė sėklininkystės, augalų apsaugos, fitosanitarijos ir pašarų gamybos srityse.

Siekiant sumažinti finansinę naštą žemdirbiams, buvo priimti labai svarbūs Elektros energetikos įstatymo 42 straipsnio papildymo ir 44 straipsnio pakeitimai. Po ilgų diskusijų Seime buvo pasiekta, kad žemės ūkio subjektams būtų suteiktos atitinkamos lengvatos, t.y. įtvirtinta įstatyminė nuostata, kad smulkiems ūkininkams elektros energijos kainos ir tarifai būtų taikomi analogiškai buitiniams vartotojams. Taip pat buvo sutarta, kad stambiais žemės ūkio subjektams bei žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms, elektros energiją gaunantiems iš žemosios įtampos elektros tinklų, atitinkamo tarifo galios dedamoji būtų taikoma tik rugpjūčio-spalio mėnesiais.

Nors nemažai programinių nuostatų per šios kadencijos laikotarpį buvo įgyvendinta, tačiau ir pastaruoju metu Kaimo reikalų komitetas svarsto nemažai svarbių įstatymų: Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros, Fizinių asmenų bankroto, Darbo kodekso papildymo, Teritorijų planavimo įstatymų pakeitimo įstatymų projektus. Artimiausiu metu numatomas svarstyti Tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo bus tikslinamos nuostatos, leidžiančios Žemės ūkio ministerijai parengti ir patvirtinti valstybės pagalbos teikimo tvarką tautinio paveldo objektams išsaugoti, sukurti, realizuoti ir populiarinti, leisti imti valstybės rinkliavą už tautinio paveldo objektų atestavimą, sertifikatų ir pažymėjimų išdavimą, patikslinti sąvokas. Taip pat svarstyto laukia Kaimo reikalų komitete suformuotos darbo grupės paruoštas Tiekiamų rinkai trąšų įstatymo projektas, kuriuo numatoma nustatyti trąšų ženklinimo, pakavimo, laikymo naudojimo, registravimo ir kontrolės teisinius pagrindus. Priėmus

ši įstatymą trąšų vartotojai bus apsaugoti nuo pavojaus įsigyti nekokybiškų trąšų.

Savo veikloje komitetas daug dėmesio skiria parlamentinei kontrolei. Komitetas svarstė ir palaikė Žemės ūkio ministerijos parengtą Lietuvos poziciją pratęsti pereinamąjį laikotarpį, kuriuo draudžiama užsieniečiams įsigyti Lietuvoje žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemę iki 2014 m. gegužės 1 d. Tenka pasidžiaugti, kad Europos Komisija pritarė Lietuvos Vyriausybės prašymui.

Sprendžiant nuosavybės atkūrimo klausimus, išvažiuojamajame posėdyje aptarus rezervinių miškų panaudojimo galimybes, Vyriausybei pasiūlyta kad lėšos, gautos pardavus šiuos miškus, būtų panaudotos kompensacijoms už miestuose turėtą žemę išmokėti. O Aplinkos ministerijai pasiūlyta kuo greičiau parengti Vyriausybės nutarimą, kuriuo būtų patvirtinta valstybinių nuosavybės teisių atkūrimo rezervuotų miškų pardavimui tvarka.

Komitete buvo svarstoma Žemės fondo informacija apie žemės konsolidavimą ir kaimo plėtros planavimą ir pristatytos kompleksinio žemės konsolidavimo modelio pritaikymo Lietuvoje galimybės. Šiuo klausimu buvo priimtas sprendimas pritarti kaimo plėtros žemėtvarkos projektą (kompleksinių žemės ūkio ir kaimo plėtros projektų) tolesniam rengimui ir pasiūlyta Vyriausybei apsvarstyti galimybę finansuoti šių projektų rengimą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Žemės konsolidacija“, o įmonėms, rengiančioms šiuos projektus, kartu įvertinti ir žemės ūkio gamybos plėtros galimybes. T.y. tuo pačiu projektu ne tik konsoliduoti žemę, bet nustatyti sanitarines apsaugos zonas, numatant teritorijas žemės ūkio gamybai vystyti, ypač buvusių, šiuo metu apgriautų ir niekieno turtu tapusių buvusių gyvulininkystės objektų vietose.

Bendrame Kaimo reikalų ir Aplinkos apsaugos komitetų posėdyje buvo aptartos infrastruktūros ir žemėtvarkos problemos sodininkų bendrijose, o priimta me sprendime suformuluoti pasiūlymai Vyriausybei.

Kartu su Švietimo, mokslo ir kultūros komitetu surengus bendrą diskusiją „Dėl mokslinių tyrimų institutų pertvarkos ir finansavimo“, Švietimo ir mokslo ministerijai vertinant mokslo produkciją, buvo pasiūlyta atsižvelgti į žemės ūkio tyrimų specifiką. Sprendžiant mokslo ir aukštojo mokslo problematiką, komitete buvo įsiklausyta į Mokslų akademijos, Žemės ūkio universiteto ir mokslo tyrimų institutų vadovų informaciją ir pasiūlymus dėl integruoto mokslo, studijų ir verslo centro „Nemunas“ veiklos perspektyvų ir pateikti pasiūlymai Mokslo ir studijų įstatymo projektui. Siekiant išlaikyti deramą specialistų paruošimo žemės ūkio sektoriui lygį, bendrame posėdyje su Švietimo, mokslo ir kultūros komitetu buvo aptartos ir žemės ūkio krypties universitetinių studijų programų perspektyvos. Komitetai priėmė bendrą sprendimą „Dėl aukštos kvalifikacijos specialistų žemės ūkiui ir kaimo plėtrai rengimo problemų ir perspektyvų“ ir kreipėsi į Vyriausybę, siūlydami Švietimo ir mokslo ministerijai parengti nepopuliarių, bet

žemės ūkio sektoriui reikalingų profesijų studijų finansavimo tvarką, įvertinant žemės ūkio mokslo srities specifiką, taip pat pasiūlyta patobulinti tęstinio mokymo ir perkvalifikavimo sistemą.

Svarstant problemas teritorijų planavimo srityje, komitetas priėmė sprendimą, kuriuo pasiūlė Vyriausybei pavesti Aplinkos ministerijai, rengiant naujos redakcijos Teritorijų planavimo įstatymo projektą, aiškiai apibrėžti urbanizuojamų ir neurbanizuojamų teritorijų sąvokas, numatyti, kokiais principais vadovaujantis ir kokie projektai ar planai turės būti rengiami naujų ūkininko sodybų ir gamybos pastatų, vienkiemių, kaimo turizmo sodybų bei energetikos įrenginių statybos, žemės ūkio paskirties žemėje; saugomose teritorijose labiau atsižvelgta į gyventojų teises vykdant ūkinę veiklą.

Komitete sudarius darbo grupę buvo parengta pasiūlymų dėl statybų procedūrų supaprastinimo kaimo vietovėse, nesudėtingų statinių statybos techninių normų sumažinimo, ūkininko ūkio sodybos vietos parinkimo tvarkos. Jų pagrindu buvo pakeisti statybos techniniai reglamentai, todėl gyventojai be statybos leidimo ir kai kurių kitų procedūrų gali įsirengti didesnius šiltnamius, vandens telkinius, aptvarus, ūkininkai gali įrengti didesnes sandėliavimo aikšteles, siloso (šienainio) tranšėjas, grūdų saugojimo bokštus ir grūdų džiovyklas, nedideles vėjo jėgaines.

Komitetas nuolat svarsto gyvulininkystės, paukštininkystės ir kitų žemės ūkio įmonių ūkinės veiklos poveikio aplinkai reglamentavimo klausimus. Komiteto pasiūlymu Vyriausybė sudarė Ministro Pirmininko kanclerio vadovaujamą tarpžinybinę darbo grupę dėl gyvulininkystės, paukštininkystės ir žemės ūkio įmonių objektų sanitarinių apsaugos zonų nustatymo ir poveikio aplinkai vertinimo proceso tobulinimo. Ši grupė parengė darbų planą, siekiant pagerinti ūkinės veiklos poveikio aplinkai reglamentavimo klausimus. Valstybės institucijos ruošia atitinkamus teisės aktus, šie klausimai pradėti koordinuoti tarpžinybiniu lygiu, Žemės ūkio ministerijoje periodiškai vyksta klausimų aptarimas ir derinimas.

Komitetas nuolat vykdo parlamentinę kontrolę ir alternatyviųjų verslų plėtros ir tautinio paveldo puoselėjimo srityje, visada aktyviai reiškia savo poziciją ir, siekiant palankesnių sprendimų Lietuvos ūkininkams, siekia daryti įtaką ir procesams, vykstantiems Europos Sąjungos lygmeniu. Be jau minėto komiteto aktyvaus dalyvavimo siekiant sąlygoti žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo užsieniečiams klausimo sprendimą, neseniai buvo kreiptasi į Lietuvoje rinktus Europos Parlamento narius, prašant kiek įmanoma daryti įtaką ir Bendrosios žemės ūkio pozicijos gynimui Lietuvai naudinga linkme, ypač siekiant suvienodinti Europos Sąjungos paramą žemdirbiams. Tuo klausimu yra komiteto parengta ir Seime bus svarstoma rezoliucija.

Savaime suprantama, didelė dalimi komiteto darbo sėkmė priklauso nuo

bendradarbiavimo su vykdomosiomis institucijomis. Todėl visoms žemės ūkio sektoriaus srities institucijoms, ypač Žemės ūkio ministerijai ir visai ministro Kazio Starkevičiaus komandai, noriu padėkoti už bendradarbiavimą sprendžiant svarbius mums patikėtus uždavinius. Manau, tik bendradarbiaudami, paremdami svarbias idėjas ir operatyviai bei sutelktai sprenddami kasdienes laikmečio diktuojamas problemas, mums patikėtoje srityje galėjome pasiekti tikrai neblogų rezultatų.

Šioje ataskaitoje įvardinta tik dalis veiklos Kaimo reikalų komitetui priskirtose srityse, įgyvendinant Vyriausybės programą ir laiko diktuojamus iššūkius. Išsamesnę savaitinę informaciją apie komiteto veiklą galima rasti Lietuvos Respublikos Seimo puslapyje.

*Informaciją parengė komiteto pirmininkas **Edmundas Pupinis***

Socialinių reikalų ir darbo komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: *Rimantas Jonas Dagys – komiteto pirmininkas, nariai: Donatas Jankauskas, Vincė Vaidevutė Margevičienė, Vidžiūnas Arvydas.*

Rimantas Jonas Dagys

Darbo teisė ir užimtumo didinimas

Priimtas įstatymo projektas, leidžiantis darbuotojui kreiptis į Darbo biržą, kai darbuotojams nemokamas darbo užmokestis, tačiau jų darbdavio (ar jo atstovo) buvimo vieta nėra žinoma ir darbo sutartys su jais nėra nutraukiamos.

Seimas nusprendė, kad nuo 2011 m. sausio 1 d. gruodžio 24-oji diena (Kūčių diena) būtų šventinė diena.

Leista socialinėse įmonėse remti ir įdarbinti asmenis, priklausomus nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigusius psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jei nedarbo trukmė nuo užsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos yra ilgesnė kaip šeši mė-

nesiai.

Leista kompensuoti iki 3 mėnesių atvykimo į darbą išlaidas. Kompensaciją numatoma mokėti 3 mėnesius, kai išlaidos kelionei viršija 20 proc. įsidarbinu-

siojo darbo užmokesčio ir jis yra mažesnis už 2 minimalius mėnesinius atlyginimus (MMA), tai yra 1600 litų. Kelionės kompensavimo dydis sieks iki 400 Lt per mėnesį.

Į mokymo stipendiją pretenduos ne tik netekę darbo gyventojai, bet ir tie žmonės, kuriems darbdaviai dar tik įteikė išpėjimo lapelius apie atleidimą iš darbo. Šiuo metu mokymosi stipendija siekia 560 litų. Jeigu nedarbo socialinio draudimo išmoka didesnė negu mokymosi stipendija, bedarbio pasirinkimu bus mokama nedarbo socialinio draudimo išmoka.

Bedarbiams, kuriems nebus pasiūlyta tinkama darbo vieta arti namų, valstybė kompensuos iki 3 mėnesių atvykimo į darbą išlaidas. Kompensaciją numatoma mokėti 3 mėnesius, kai išlaidos kelionei viršija 20 proc. įsidarbinusiojo darbo užmokesčio ir jis yra mažesnis už 2 minimalius mėnesinius atlyginimus (MMA), tai yra 1600 litų. Kelionės kompensavimo dydis sieks iki 400 Lt per mėnesį.

Remiamas savarankiškas užimtumas, kai verslą pradeda vienas iš tėvų, kurio šeimoje auginami trys ir daugiau vaikų. Sėkmingas daugiavaikių tėvų verslas padėtų į darbinę veiklą įtraukti ir kitus šeimos narius. Maksimalus subsidijos darbo vietai steigti dydis – iki 40 minimalių mėnesio algų dydžio.

Nustatyta, kad asmenys, kurie pagal darbo sutartį įsidarbina pirmą kartą ir kurių darbo užmokestis neviršija 3 minimaliųjų mėnesinių algų dydžio, ne daugiau kaip vienerius jų darbo metus (skaičiuojant nuo įsidarbinimo pirmą kartą pradžios ir sumuojant darbo laikotarpius) pensijų socialiniu draudimu privalomai nedraudžiami. Darbdavio mokama už paminėtus asmenis socialinio draudimo įmokų bendra suma sudarys 7,7 proc. (vietoje 31 proc.), kuri bus paskirstyta ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų bei sveikatos draudimui.

Pritarta žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo 2, 7, 9, 11, 14, 18, 19, 23 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui. Šiuo įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad žalos atlyginimas nedarbingiems asmenims, kurie buvo nukentėjusiojo išlaikomi, priklauso ne tik tuo atveju, kai nukentėjusysis miršta dėl nelaimingo atsitikimo darbe, bet ir kai jis miršta dėl profesinės ligos. Žalą siūloma atlyginti ir tiems asmenims, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo neteko maitintojo dėl profesinės ligos. Pagal įstatymo projektą pagrindiniu mirties dėl profesinės ligos priežasties įrodymu yra Vyriausybės įgaliotos institucijos išvada.

Papildyta bedarbio sąvoka, nustatant, kad individualių įmonių, kurioms Juridinių asmenų registre yra suteiktas likviduojamos įmonės statusas, savininkai galėtų būti laikomi nedarbingais asmenimis ir turėtų teisę registruotis darbo biržoje bedarbiais.

Sudarytos palankesnės sąlygos bedarbiams, ypač jaunimui, įsidarbinti, o ekonominių sunkumų turintiems darbdaviams – išlaikyti esamas darbo vietas, įgyvendinant viešųjų darbų projektus, taip pat pradėti individualią veiklą pagal verslo liudijimą. Be to, bus išvengta užimtumo rėmimo politiką įgyvendinančių valstybės institucijų funkcijų dubliavimosi, ieškantiems darbo asmenims bus patogiau kreiptis į vieną instituciją dėl jiems priklausančių paslaugų gavimo, o tai leis sutaupyti nedarbo socialinio draudimo lėšų.

Papildyta bedarbio sąvoka, nustatant, kad individualių įmonių, kurioms Juridinių asmenų registre yra suteiktas likviduojamos įmonės statusas, savininkai galėtų būti laikomi nedirbančiais asmenimis ir turėtų teisę registruotis darbo biržoje bedarbiais. Darbo rinkoje papildomai remiamų asmenų sąrašas papildytas darbingo amžiaus jaunimu (iki 29 metų) bei pirmą kartą pradedančiaisiais darbo veiklą pagal įgytą kvalifikaciją. Šiems asmenims nepavykus įsidarbinti savarankiškai, jie galės būti nukreipti į aktyvią darbo rinkos politikos priemonę – įdarbinimas subsidijuojant. Taip pat siūloma darbo įgūdžių įgijimo rėmimo trukmę pratęsti nuo 3 iki 5 mėnesių, o pirmą kartą pradedantiems darbo veiklą pagal įgytą kvalifikaciją – iki 12 mėnesių. Tai sudarys sąlygas skatinti darbdavius įdarbinti jaunus asmenis, mokant įstatymo nustatytas darbo užmokesčio subsidijas.

Menininkų socialinės garantijos

Pagaliau nepriklausomoje Lietuvoje įtvirtintos pensijų bei ligos ir motinystės socialinio draudimo garantijos meno kūrėjo statusą turintiems asmenims.

Pagal šį įstatymą meno kūrėjo statusą turintys darbingo amžiaus asmenys bus draudžiami pensijų socialiniu draudimu pagrindinei ir papildomai pensijos dalims, ligos ir motinystės socialiniu draudimu valstybės lėšomis nuo Vyrųausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos tuo atveju, jeigu jie neturi draudžiamųjų pajamų.

Meno kūrėjo statusą turintys asmenys mokėtų valstybinio socialinio draudimo įmokas nuo pusės autorinio atlyginimo sumos, o tuo atveju, jeigu per kalendorinius metus jų įmokos būtų sumokėtos nuo sumos, mažesnės kaip 12 minimalių mėnesinių algų (MMA), tai iš Meno kūrėjų socialinės apsaugos programos bus sumokama įmokų suma iki 12 MMA apmokestinamos bazės.

Socialinė rūpyba

Asmenims, kurių faktinė finansinė padėtis yra sunki, suteikta teisė kreiptis dėl socialinės pašalpos ir būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui ir išlaidų karštam vandeniui kompensacijos. T. y. nuo 2011 m. vasario 1 d. skiriant piniginę socialinę paramą, į šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamas yra įskaitomos tik realiai asmenų gautos pajamos (t.y. realiai išmokėtas darbo užmokestis, išmokos bei pašalpos, kitos gautos pajamos).

Pritarta siūlymui nemažinti pensijų asmenims, kurie gauna mažesnę nei 650 litų valstybinę socialinio draudimo pensiją. Taip pat siūlymui nemažinti netekto darbingumo pensijos asmenims, netekusiems 75-100 procentų darbingumo – I grupės invalidumo pensiją gaunantiems žmonėms.

Teisę gauti socialinio draudimo našlaičių pensiją turės mirusiojo vaikai ir įvaikiai, kurie yra pripažinti invalidais nuo gimimo.

Priimtame įstatyme siūloma numatyti atvejus, kai savivaldybių tarybos savo biudžetų sąskaita galėtų sumažinti socialinio būsto nuomos mokestį arba iš viso nuo jo atleisti, o savivaldybės gyvenamosios patalpos savivaldybės tarybos nustatyta tvarka galėtų būti išnuomojamos ir vienišiems judėjimo negalią turintiems asmenims.

Patvirtintos VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO IR PENSIJŲ SISTEMOS PERTVARKOS GAIRĖS. Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos ilguoju laikotarpiu tikslas – sukurti tvaresnę, saugesnę, skaidresnę, adekvačias išmokas garantuojančią sistemą, taip pat pertvarkyti esamą valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos modelį ir užtikrinti ne tik orų gyvenimą senatvėje, bet ir tinkamą atlygį už visą gyvenimą dirbtą darbą.

Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarka (toliau – pertvarka) grindžiama šiais principais:

1) sistemos išgryninimo – solidarumo ir socialinio draudimo dalių atskyrimas pensijų ir kitų socialinio draudimo išmokų sistemoje išgryninant valstybinio socialinio draudimo sistemą ir didinant jos skaidrumą;

2) aiškesnio ir stipresnio įmokų ir išmokų ryšio nustatymo – išmokų dydžius susiejant su mokėtų įmokų dydžiais ir laikotarpiu, už kurį apskaičiuotos ir mokėtos socialinio draudimo įmokos, skatinant asmenis dalyvauti socialinio draudimo sistemoje;

3) aiškesnės, objektyviais kriterijais paremtos išmokų indeksavimo tvarkos nustatymo;

4) valstybinių pensijų įtraukimo į bendrąją valstybinio socialinio draudimo ir antrosios pakopos privačių kaupiamųjų pensijų sistemą;

5) antrosios pakopos privačių pensijų kaupimo sistemos efektyvumo didinimo, geresnio reglamentavimo;

6) Fondo biudžeto ir valstybės biudžeto santykio nustatymo – balansuojant finansų srautus, derinant skolinimąsi, pensijų kaupimo finansavimą ir gerinant administravimą.

Šeima

Motinytės ir tėvystės socialinio draudimo pašalpos nebus mažinamos dėl pajamų, gautų pagal autorines sutartis už darbą, atliktą iki pirmosios atitinkamų atostogų dienos.

Siekiant išvengti praktikoje pasitaikančių piktnaudžiavimo atvejų, nuo 2009 m. liepos 1 d. visoms motinystės/tėvystės socialinio draudimo išmokoms gauti reikalaujama turėti ne trumpesnę kaip 9 mėnesių, nuo spalio 1 d. – ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per pastaruosius 24 mėnesius ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą. Taip pat buvo pailgintas laikotarpis (nuo 2009 m. sausio 1 d. – 9 mėnesiai, nuo liepos 1 d. – 12 mėnesių), iš kurio nustatomas kompensuojamas uždarbis motinystės/tėvystės socialinio draudimo išmokoms apskaičiuoti.

Pritarta 12 mėnesių trukmės subsidijai, kurią siūloma mokėti nėščioms moterims ir vaiko globėjui, rūpintojui ir vienišioms asmenims, auginantiems vaiką iki 8 metų arba neįgalų vaiką iki 18 metų, o iki 12 mėnesių skirti subsidiją jauniems asmenims, kuriais prieš pradedant savarankišką gyvenimą rūpinosi globėjai šeimose, šeimynose ar vaikų globos namuose.

Remiamas savarankiškas užimtumas, kai verslą pradeda vienas iš tėvų, kurio šeimoje auginami trys ir daugiau vaikų. Sėkmingas daugiavaikių tėvų verslas padėtų į darbinę veiklą įtraukti ir kitus šeimos narius. Maksimalus subsidijos darbo vietai steigti dydis – iki 40 minimalių mėnesio algų dydžio.

Priimtas Šeimynų įstatymas, kuriuo siūloma palengvinti šeimynų steigimą ir jų veiklą. Įstatymo projektu siekiama įteisinti atskirą juridinių asmenų teisinę formą – šeimynas. Numatyta, kad šeimynose būtų globojama nuo 6 iki 12 tėvų globos netekusių vaikų. Esminis šio projekto tikslas – vaikams sudaryti galimybę augti šeimos aplinkoje.

Patvirtintas Nacionalinis susitarimas dėl šeimai palankios aplinkos sulaukė parlamentinių politinių partijų, visuomeninių organizacijų bei pavienių asmenų palaikymo

Seimo Socialinių reikalų ir darbo komitetas inicijavo apklausą dėl Nacionalinio susitarimo dėl šeimai palankios aplinkos kūrimo. Iki š.m. spalio 1 d. buvo laukiama visuomeninių organizacijų, pavienių asmenų bei parlamentinių politinių partijų nuomonės dėl šio susitarimo.

Nacionalinis susitarimas parengtas plėtojant tradicinėmis šeimos vertybėmis paremtą Valstybinę šeimos politikos koncepciją. Paslaugų ir infrastruktūros šeimai plėtra, teigiamo visuomenės požiūrio į šeimą stiprinimas, šeimos gerovės ir materialaus saugumo užtikrinimas bei sąlygų įgyvendinti šeimos prokreacinę funkciją gerinimas – tai pagrindiniai Nacionaliniame susitarime numatyti tikslai, kurių siekiama kuriant šeimai palankią aplinką.

Rengiant Nacionalinį susitarimą pasiūlymus teikė bei diskusijose dalyvavo per penkiasdešimt visuomeninių organizacijų, pavieniai asmenys, dokumentas buvo teiktas visuomenei svarstyti. Nuomonę dėl Nacionalinio susitarimo išreiškė daugiau nei trečdalis šalies savivaldybių ir visos jam pritarė. Nacionalinį susitarimą aptarė parlamentinės politinės partijos, taip pat politikai šį dokumentą aptarė su suinteresuotų visuomeninių organizacijų atstovais.

Nacionalinis susitarimas – tai valios ir iniciatyvos išraiška, kuri išsakyta visuomeninių organizacijų, atstovaujančių šeimoms ir geriausiai matančių šeimų problemas, bei parlamentinių politinių partijų, kurios, pasirašydamos Nacionalinį susitarimą, įsipareigoja derinti konkrečius veiksmus, padedančius stiprinti šeimas ir kuriančius šeimai palankią aplinką.

Nacionalinį susitarimą pasirašė ir jam pritarė frakcijos, atstovaujančios parlamentinėms politinėms partijoms tiek iš pozicijos, tiek iš opozicijos, – Liberalų sąjūdžio frakcija, Krikščionių partijos frakcija, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, frakcija „Tvarka ir teisingumas“, Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga. Jungtinė (Liberalų ir centro sąjungos ir Tautos prisikėlimo) frakcija Nacionaliniam susitarimui pritarė su išlygomis.

Komitetas visuomenines organizacijas bei pavienius asmenis nuomonę dėl Nacionalinio susitarimo kuriant šeimai palankią aplinką kvietė išsakyti internetu. 93 proc. internetu pasisakiusių organizacijų pritarė Nacionaliniam susitarimu (iš viso nuomonę išreiškė 60 organizacijų ir asociacijų). Viena visuomeninė organizacija šiam dokumentui pritarė su išlygomis. Be to 15 visuomeninių organizacijų išsakė savo pritarimą, pasirašydami Nacionalinį susitarimą Seime.

80 proc. internetu pasisakiusių pavienių asmenų taip pat išreiškė pritarimą Nacionaliniam susitarimui. Iš viso savo nuomonę internetu dėl Nacionalinio susitarimo išsakė 1836 pavieniai asmenys.

Susitarimo įgyvendinimui prižiūrėti prie Socialinių reikalų ir darbo komiteto įsteigta Nacionalinio susitarimo dėl šeimai palankios aplinkos priežiūros taryba. Šalia kontrolės darbų ji telkia organizacijas, dirbančias šioje srityje. Ji kartu su Socialinių reikalų ir Darbo komitetu, Šeimos ūkininkų sąjunga, remiama „Senukų“ koncerno ir „Viči“ įmonės, surengė šeimų šventę Prienų rajone, Vaizgakiemio kaime, kurioje dalyvavo apie 2000 dalyvių

Informaciją parengė komiteto pirmininkas R.J.Dagys

Sveikatos reikalų komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: *Antanas Matulas – komiteto pirmininkas, nariai: Vida Marija Čigriejienė, Arimantas Dumčius.*

Vadovaujantis Seimo statutu pagrindinis Komiteto darbas yra įstatymų leidybos procesas bei priimtų teisės aktų įgyvendinimo, Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) bei jai pavaldžių institucijų, sveikatos priežiūros įstaigų veiklos parlamentinė kontrolė.

Vykdydamas šias funkcijas Sveikatos reikalų komitetas nuo 2008 metų Seimo kadencijos pradžios posėdžiavo 105 kartus.

Norime paminėti keletą teisės aktų, kuriuos svarstė ar net rengė komiteto su-

Antanas Matulas

darytos darbo grupės. Šie Seimo priimti įstatymai įnešė reikšmingą indėlį tobulinant sveikatos sistemos teisinę bazę, užtikrinant pacientų teises, gerinant visuomenės sveikatą.

Pacientų teisių ir žalos atlyginimo įstatymas. Naujos redakcijos įstatymą rengė Seimo valdybos sudaryta darbo grupė, kuriai vadovavo Antanas Matulas. Priėmus šį įstatymą atsirado didesnė galimybė pacientui apginti savo teises ir gauti atlygį už medikų padarytą žalą ir kt.

Slaugos praktikos įstatymas. Seimui priėmus minėtą, komiteto patobulintą įstatymo projektą visų slaugytojų veikla tapo licencijuota. Buvo nustatytos slaugytojų teisės, pareigos ir atsakomybė, privalomos kvalifikacijos kėlimo sąlygos ir tvarka.

Komiteto iniciatyva buvo pateikta keletas alkoholio ir tabako kontrolės įstatymo projektų, kuriais visai buvo uždrausta tabako reklama, uždrausta rūkyti baruose ir kavinėse, apribotas alkoholio reklamos laikas, apribotas alkoholio pardavimas nuo 22.00 val. iki 9.00 val. ryto. Sugriežtintos baudos ir kt. Priimti įstatymai sumažino alkoholio sukeltų mirčių skaičių, alkoholinių psichozijų, intoksikacijų skaičių ir kt.

Farmacijos įstatymo projektai, kuriuos priėmus buvo įvesti antkainiai vaistams didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, liberalizuotas lygiagretus vaistų importas ir kt. Priimti įstatymai leido stabilizuoti ir kiek sumažinti pastaruosius metus augančias vaistų kainas.

Komitetas svarstė Sveikatos sistemos, sveikatos draudimo ir sveikatos priežiūros įstaigų įstatymų pataisas, kurias priėmus į privalomojo sveikatos draudimo sistemą buvo įtraukta apie 200 tūkst. žmonių, kurie iki tol nemokėjo arba beveik nemokėjo sveikatos draudimo mokesčio. Tai leido padaryti sistemą skaidresnę, solidaresnę ir padidino PSDF įplaukas.

Komiteto ir SAM iniciatyva, pritarus Finansų ministerijai buvo pateiktas ir Seime priimtas Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo projektas, kuriuo buvo prastetas lengvatinio 5% tarifas kompensuojamiesiems vaistams, ko dėka nebrango kompensuojamieji vaistai, o PSDF fondas sutaupė apie 100 mln. litų.

Komiteto iniciatyva parengtas ir Seimo priimtas odontologijos praktikos įstatymo projektas, kuriuo pakeistas gydytojo odontologo rezidento statusas. Jie

tapo dirbančiais ir studijuojančiais gydytojais rezidentais su visomis socialinėmis garantijomis.

Priėmus Vyriausybės teiktus ir Sveikatos reikalų komiteto patobulintus Visuomenės sveikatos priežiūros ir jį lydinčius įstatymų projektus buvo sudarytos prielaidos savivaldybėse steigti visuomenės sveikatos biurams, numatytos jų funkcijos, kompetencija ir finansavimas.

Patikslintos ir sugriežtintos visuomenės sveikatos kontrolės funkcijos, radiacinės saugos, stacionarių triukšmo šaltinių, kvapų ir sanitarinių zonų srityje.

Seimui priėmus Komitete svarstytus Alkoholio kontrolės, Tabako kontrolės ir juos lydinčius įstatymų projektus buvo panaikinti VTAKT ir Narkotikų departamentas, o jų pagrindu buvo įkurta bendra Narkotikų, alkoholio ir tabako kontrolės tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Manoma, kad ši vieninga tarnyba dirbs efektyviau. Kartu išplėstas ir kontroliuojančių institucijų skaičius. Alkoholio kontrolės priežiūros vykdymą pavesta atlikti ir Maisto ir veterinarijos tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos, o tabako kontrolės priežiūrą – Nemaisto tarnybai prie Ūkio ministerijos.

Nuo 2008 metų Komitetas svarstė 215 įstatymų, nutarimų, rezoliucijų, ES teisės aktų projektų.

Per šį laikotarpį įvyko 7 išvažiuojamieji posėdžiai. Jų metu komitetas arba jo nariai lankėsi Kupiškio, Ignalinos, Kėdainių, Druskininkų, Šiaulių, Panevėžio, Šakių ir kituose rajonuose, kur susipažino su sveikatos priežiūros įstaigų veikla ir problemomis.

Komitetas lankėsi Vaistų kontrolės tarnyboje, Farmacijos departamente prie SAM ir domėjosi, kaip įgyvendinamas Vyriausybės patvirtintas Vaistų prieinamumo gerinimo ir kainų mažinimo priemonių planas. Ar atpigo ir kiek vaistai, kada Prezidentės iniciatyva buvo apriboti ir nustatyti atkaininiai vaistų didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje. Tirdamas skundus Komitetas lankėsi Vilniaus greitosios medicinos pagalbos stotyje, Santariškių medicinos įstaigų asociacijoje, Nacionaliniame transplantacijos biure ir domėjosi jų veikla. Buvo išsakyta daug pastabų dėl šių įstaigų darbo ir pateikta siūlymų.

Šalies vadovės, prezidentės Dalios Grybauskaitės kvietimu komiteto nariai kartu su ministru R.Šukiu susitiko su Prezidente. Susitikimo metu buvo aptartos pagrindinės sveikatos sistemos problemos ir būdai jas spręsti. Pakartotinio komiteto pirmininko A.Matulo susitikimo su Prezidente metu pirmininko buvo paprašyta paruošti teisės aktus ir atskirti sveikatos politikos formavimo, įgyvendinimo ir lėšų paskirstymo funkcijas. Pavedimas buvo įvykdytas ir darbo grupės parengti teisės aktai, kuriais siūloma atskirti Valstybinę ligonių kasą (VLK) nuo SAM bei pakeisti PSDF tarybos formavimo principus, yra registruoti LR Seime.

Praktiškai kiekvieno Komiteto posėdžio metu buvo svarstomi ir įvairūs parlamentinės kontrolės klausimai, reaguojant į žmonių skundus ar žiniasklaidoje

iškeltas problemas.

Kartą per ketvirtį Komitetas išklaušė Sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinės ligonių kasos informaciją apie Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) biudžeto surinkimą ir vykdymą. Nuolat teikiami siūlymai dėl jo subalansavimo. Ir jeigu šalies biudžetas ir Sodra turi didelius deficitus, PSDF biudžetas dėl SAM, VLK, SRK glaudaus bendradarbiavimo ir laiku priimtų, kad ir nepopuliarių sprendimų buvo subalansuotas pirmą kartą per visą ekonominės krizės laikotarpį. O šiuo metu yra surinkta netgi viršplaninių lėšų, kurios jau keletą kartą per 2010-2011 metus yra paskirstomos įstaigoms, padidinus paslaugų įkainius.

Komiteto iniciatyva 2009 metais buvo surinkta informacija apie ligoninių ir poliklinikų vadovų gaunamus atlyginimus. Buvo nustatyti šokiruojantys faktai, kad kai kurie ligoninių vadovai gauna didžiulius atlyginimus. Šalies vadovė prezidentė Dalia Grybauskaitė bei Sveikatos reikalų komitetas įpareigojo SAM nedelsiant paruošti įstatymo projektą, kuris sumažintų ir nustatytų aiškią atlyginimų skaičiavimo tvarką.

Gaila, kad SAM tik po metų įvykdė šį pavedimą, o pagal Seime pateiktą ir svarstomą įstatymo projektą vyr. gydytojų atlyginimai vėl numatomi pernelyg dideli.

Komitetas, svarstydamas Nacionalinės elektroninės sveikatos informacinės sistemos diegimo įgyvendinimo bei Nacionalinio kraujo centro ir UAB „Kraujo donorystės centras“ veiklos problemas, pastebėjo daug trūkumų ir galimai neefektyviai ir neteisingai lėšų panaudojimo faktų, kreipėsi į generalinę prokuratūrą. Buvo nustatyta įvairių pažeidimų ir neteisingai panaudotos lėšos išieškotos.

Tirdamas žmonių skundus Komitetas svarstė ir priėmė sprendimus, kaip pagerinti laidojimo paslaugas. Seimo narės prof. Vidos Čigriejienės iniciatyva artimiausiu metu bus atidarytas pirmas krematoriumas šalyje, kuris baigiamas statyti Kėdainiuose.

Buvo svarstomos mobiliojo ryšio bazinių stočių keliamos problemos visuomenei, rehabilitacijos ir sanatorinio gydymo problemos. Komiteto iniciatyva SAM buvo įsteigtas kurortologijos skyrius.

Keletą kartų kartu su Švietimo, mokslo ir kultūros komitetu bei Narkomanijos, alkoholio ir tabako kontrolės komisija svarstė alkoholio, narkotikų ir tabako keliamą pavojų Lietuvos žmonėms.

Sveikatos reikalų komiteto pirmininko ir komiteto iniciatyva nuo 2007 metų buvo visiškai uždrausta tabako reklama, uždrausta rūkyti baruose ir kavinėse, apribota nuo 6 iki 23 valandos alkoholio reklama, apribotas alkoholio pardavimo laikas po 22 val. vakaro. Uždrausta vartoti alkoholinius gėrimus automobilių salonuose, sugriežtintos sankcijos už šiuos pažeidimus.

Dėl šių sprendimų 2010 metais, lyginant su 2007 metais, dvigubai sumažėjo

sulaikytų neblaivių vairuotojų ir jų sukeltų avarių – apie 30 %. Sumažėjo alkoholinių psichozijų, ūmių apsinuodijimų, ypač vaikų tarpe ir kt.

Kasmet Seimo nario prof. Arimanto Dumčiaus iniciatyva ir rūpesčiu parlamente vyksta „Širdies diena“, kurios metu tikrinama Seimo narių ir kanceliarijos darbuotojų sveikata, rengiamos konferencijos, kaip išsaugoti sveikatą, atsisakyti rizikos faktorių.

*Informaciją parengė komiteto pirmininkas **Antanas Matulas***

Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: *Valentinas Stundys – komiteto pirmininkas, nariai: Mantas Adomėnas, Julius Dautartas.*

Švietimas, mokslas, kultūra – šie sektoriai mūsų partijos rinkimų programoje deklaruojami kaip esminiai, prioritetiniai. Mes aiškiai skelbėme, kad pagrindiniai mūsų politikos tikslai yra kuriant, morali, pilietiška ir teisinga žinių, kūrybos ir galimybių visuomenė ir veržli, konkurencinga, šiuolaikiška, globali valstybė su išplėtotą žinių ekonomika. Visų šių tikslų siekiant lemiamą vaidmenį vaidina žinios ir vertybės, jų ugdymas, panaudojimas ir perdavimas, – visa tai, kas susiję su švietimu, mokslu ir kultūra. Esminės mūsų rinkimų idėjos kelios: švietimas tautos ateičiai, pasaulinio lygio studijos ir mokslas, veiksminga tęstinio ugdymo sistema. Nedvejodami programoje įtvirtiname kardinalios studijų ir mokslo reformos, naujos valstybės kultūros politikos, žmogų vertybiškai ugdančios mokyklos nuostatas. Pagrindiniai rinkimų programos siekiai realizuoti keliuose įstatymuose ir kituose Seimo patvirtintuose teisės aktuose. Tenka apgailestaujant pripažinti, kad pagrindinių mūsų deklaruotų reformų įgyvendinimą patikėjome koalicijos partneriams, taip iš esmės susilpninę savo įtaką mokslo, švietimo ir kultūros sektorių sisteminiams pokyčiams ir nuosekliai mūsų partijos programos realizavimui.

Nuo kadencijos pradžios Seimas priėmė daug mūsų komiteto kuruojamų sričių teisės aktų, ypač svarbios kelių įstatymų naujos redakcijos: Mokslo ir studi-

Valentinas Stundys

jų, Švietimo, Visuomenės informavimo, Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo informacijos poveikio, Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso, Dokumentų ir archyvų įstatymai ir t.t. Svarbu, kad tobulinant šiuos įstatymus aktyviai savo pataisas teikė mūsų frakcijos Seime nariai, vyko diskusijos, teminiai aptarimai. Bet koku atveju dauguma įstatymų yra kolektyvinės veiklos rezultatas, siekiant įgyvendinti partijos rinkimų programą, saugant partijos tapatybės principus.

Mokslo ir studijų reformos pagrindinės nuostatos įtvirtintos Mokslo ir studijų įstatyme, jis pakeitė valstybinių aukštųjų mokyklų valdymo modelį, institucijų teisinę formą, mokslo ir studijų finansavimą, suteikė mokykloms daugiau teisių disponuoti turtu, įtvirtino studijų prieinamumo formas ir studijų kokybės užtikrinimo priemones. Švietimo, mokslo ir kultūros komitete po diskusijų pakoreguotos pirminio Vyriausybės projekto nuostatos:

subalansuotas aukštųjų mokyklų tarybų formavimas, įtvirtinta, kad tarybos nariais negali būti politikai ir politinio pasitikėjimo pareigūnai, pakeista Aukštojo mokslo tarybos formavimo procedūra – taip buvo siekiama sumažinti vienasmenę ministro įtaką;

pakoreguota valstybės finansavimo trukmė gerai besimokančiam: vietoj Vyriausybės teikto principo visam studijų laikotarpiui įtvirtintas rezultatų peržiūrėjimas po dvejų metų bei galimybė gauti valstybės finansavimą savo lėšomis studijuojančiam ir išlaidų kompensavimas geriausiai besimokiusiems savo lėšomis, nustatytas gero mokymosi kriterijus;

vietoj imperatyvios nuostatos, kad valstybės finansavimas skiriamas tik šioms studijų sritims, numatytos galimybės ir pagal studijų kryptių grupes ir tikslinio finansavimo modelis;

patikslinta geriausiųjų eilės sudarymo tvarka, atsižvelgiant į svertinius koeficientus, menų bei sporto studijų specifiką;

įtvirtinta nuostata dėl aukštųjų mokyklų turto ir teritorijos neliečiamumo bei griežtesnės turto disponavimo procedūros;

reikšminga, kad mūsų frakcijos narių pastangomis įstatyme įteisintas lituanistikos mokslų ir studijų prioritetas, lituanistinių institutų nacionalinės svarbos statusas ir t.t.

Šiandien Seimas yra patvirtinęs beveik visų universitetų statutus – taigi reforma vyksta nuosekliai, nors vis dar stengiamasi diskutuoti dėl atskirų įstatymo straipsnių konstitucingumo.

Nauja Švietimo įstatymo redakcija – kitas reikšmingas mūsų darbas. Spaudoje net nuskambėjo tokia jo charakteristika: jis pradėjo naują švietimo erą. Vyriausybės teiktame projekte nauji straipsniai buvo susiję tik su kitų įstatymų naujomis normomis, apskričių administracijų panaikinimu ir pan. Pagrindinės šio įstatymo naujovės inicijavo arba komitetas, arba Seimo nariai. Taigi įsta-

tymas šiuolaikiškiau apibrėžia švietimo kokybę, pateikia modernesnę švietimo priežiūros sampratą, įtvirtina bendruomenių vaidmenį sprendžiant mokyklų tinklo klausimus, nustato švietimo tinklo kūrimo principus, įteisina mokyklų tipų įvairovę, aiškiau reglamentuoja meno ir sporto mokyklų vietą sistemoje, aptaria sistemingą mokyklų vadovų veiklos vertinimą. Pirmąkart atkūrus nepriklausomybę nustatytas naujas mokyklų, kuriose mokoma tautinių mažumų kalba, teisinis reglamentavimas, plečiantis valstybinės kalbos mokymosi galimybes ir įteisinantis vienodą lietuvių kalbos egzaminą. Taigi naujoji įstatymo redakcija apibendrina pastarųjų metų švietimo patirtį ir atveria daugiau galimybių inovacijoms, kūrybai ir drąsioms idėjomis, įtvirtina švietimo programų įvairovę, jų prieinamumą ir kokybės nuostatas.

Atskirai atkreipčiau nuolatinį komiteto dėmesį lituanistikai: įteisintas jos prioritetas, apsaugoti šios srities institutai nuo abejotinų reformų, inicijuotas lietuvių kalbos mokymo bei lituanistikos plėtros strategijų rengimas, atnaujintas Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisijos veiklos teisinis reglamentavimas, sistemingai sprendžiamos Vilnijos švietimo ir kultūros problemos ir t.t. Komitetas jau yra aptaręs ir naują Valstybinės kalbos įstatymo redakciją.

Visuomenės informavimo teisės srityje daug diskusijų paskatino naujasis Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo informacijos poveikio įstatymas: jame aiškiai apibrėžti tokios informacijos identifikavimo kriterijai, žymėjimo reikalavimai, institucijų atsakomybė. Šiame dokumente įtvirtinta pagarba šeimai ir santuokai, kitokių santykių skatinimas priskirtas informacijai, darančiai neigiamą poveikį vaiko fizinei ir dvasinei raidai.

Atskirai paminėtume Visuomenės informavimo įstatymą: komitetui teko iš naujo darbo grupėje perdirbti Vyriausybės pateiktą projektą, suderinti interesų grupių skirtingus požiūrius ir rasti kompromisą. Į šį įstatymą perkeliama europinės Audiovizualinės žiniasklaidos direktyva: aiškiau reglamentuojamas audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimas, komercinio komunikavimo formos, nustatyti reklamos transliavimo reikalavimai, pakeistas nacionalinių televizijų programų transliavimo privalomumas ir t.t. Tenka pripažinti, kad visuomenės informavimo srityje turime nemažai problemų nuo informacijos priemonių monopolizacijos tendencijų iki žodžio laisvės atrofijos. Tik įstatymais šios problemos neišsprendžiamos. Kai kurių įstatymų pataisos sulaukia ne tik opozicijos, bet koalicijos partnerių nepritarimo. Toks likimas ištiko Lietuvos radijo ir televizijos įstatymo pataisas, kuriose siūlome sustiprinti šios institucijos tarybos vaidmenį, vadovo atsakomybę, atsisakyti palaipsniui reklamos.

Iš įstatymų, reikšmingų kultūrai, paminėčiau kelis. Nauja Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo redakcija – tai reakcija į krizės sąlygomis sparčiai blogėjančią menininkų padėtį. Be naujų nuostatų, kurios patikslina meno kūrėjo statuso suteikimo pagrindus, reikalavimų organizacijoms, jis

įtvirtina menininkų teises į valstybės paramą nereguliarių pajamų ir kūrybinių prastovų atveju. Panašios socialines garantijas užtikrinančios pataisos įteisintos Valstybinio socialinio draudimo bei Sveikatos draudimo įstatymuose.

Esminių pokyčių įvyko archyvų sistemoje: pavyko Seime sustabdyti Teisingumo ministerijos pastangas sudarkyti sistemą, panaikinant įstaigų savarankiškumą bei priskiriant archyvus šios ministerijos reguliavimo sričiai. Mūsų frakcijos narių iniciatyva parengtos naujos Dokumentų ir archyvų įstatymo pataisos, įteisinusios sistemos savarankiškumą ir institucinę sandarą bei priklausomybę Kultūros ministerijos jurisdikcijai.

Pagrindus valstybės kultūros atnaujinimui suteikia Seime patvirtintos Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės, parengtos Prezidentės iniciatyva. Šis dokumentas įtvirtina kultūrą kaip strateginę valstybės raidos kryptį, nustato kultūros valdymo pertvarkos gaires. Iš esmės dauguma idėjų atitinka mūsų partijos programos nuostatas. Šiuo metu diskutuojame ir visiškai naujo Kultūros politikos pagrindų įstatymo koncepciją. Tai būtų kultūros srities sisteminis įstatymas, pirmiausia nustatantis valstybės įsipareigojimus ir paramą kultūrai.

Jeigu įstatymų leidyboje turime kuo pasidžiaugti (pradėtos labai svarbios ir ilgai lauktos mokslo ir studijų, kultūros politikos modelio reformos ir t.t.), tai daugiau problemų yra šių sričių finansavimo praktikoje, ypač didesnio vykdomosios valdžios dėmesio reikia kultūros programų, leidybos, spaudos rėmimo finansavimui, kultūros srities darbuotojų darbo apmokėjimui, sisteminiam Vilnijos krašto problemų sprendimui. Komitetas, vykdydamas parlamentinę kontrolę, tegali savo Vyriausybei teikti siūlymus, raginti imtis neatidėliotinių veiksmų. Kartais kai kurios ministerijos, techniškai sprendžiamas klausimas, pristinga žvilgsnio į ateitį. Linkėtina, kad, artėjant kadencijai į pabaigą, mažės prieštarų tarp politikos ir praktikos.

*Informaciją parengė komiteto pirmininkas **Valentinas Stundys***

Teisės ir teisėtvarkos komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: *Stasys Šedbaras – komiteto pirmininkas, nariai: Paulius Saudargas, Česlovas Vytautas Stankevičius.*

Komiteto funkcijoms yra priskirtas Seimo statuto tobulinimas. Kadencijos pradžioje priimtomis Seimo statuto pataisomis išryškinami svarbiausi Seimo komitetų veiklos prioritetai, tolygiau ir nuosekliau paskirstomos jų veiklos kryptys, atsižvelgiant į susiklosčiusias aplinkybes dėl įvykusių Seimo rinkimų bei valstybės biudžeto svarstymo Seime terminų sutapimo, patikslintos valstybės biudžeto svarstymo Seime datos, kad jos bent jau šiame etape būtų tinkamos. Priimtame dokumente sudarytos galimybės rinkti mažiau Seimo pirmininko pavaduotojų ir

taip taupyti valstybės biudžeto lėšas.

Lietuvos Respublikos Seime buvo priimti svarbūs nutarimai dėl kreipimųsi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą, t. y. dėl perėjimo prie profesinės ir savanorių karo tarnybos pagrindų organizuojamos kariuomenės ir šauktinių kariuomenės atsisakymo, dėl AB „Lietuvos dujų“ akcijų pardavimo Rusijos Federacijos dujų koncernui „Gazprom“, dėl vardų ir pavardžių rašymo Lietuvos Respublikos piliečio pase kitokiais, ne lietuviškais, rašmenimis.

Sprendžiant strateginius energetikos klausimus labai svarbus įstatymų paketas, kuriuo siekiama įgyvendinti Konstitucinio Teismo 2009 m. kovo 2 d. nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo 10 straipsnio 1 dalies (2008 m. vasario 1 d. redakcija) nuostatų ir 11 straipsnio (2008 m. vasario 1 d. redakcija) 1 dalies 1 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“; Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.33 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. XI-372, Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo 3, 6, 8, 10, 11, 13, 16 ir 19 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir įstatymo papildymo 19(1) straipsniu ir priedu įstatymas Nr. XI-373, Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo 3 ir 4(1) straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. XI-375 ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 17 ir 19 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. XI-374.

Priėmus atitinkamas Administracinių teisės pažeidimų kodekso pataisas buvo nustatyta administracinė atsakomybė pareigūnams, darbdaviams ar jų įgaliotiems asmenims, kurie nevykdo ar pažeidžia teisės aktų, reguliuojančių žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorystę, išsigijimą, ištyrimą, apdorojimą, konservavimą, laikymą, paskirstymą ir transplantaciją, nuostatas. Įstatyme panaikinamas ribotas tikrosios karo tarnybos karių, policijos, vidaus reikalų tarnybų pareigūnų ir jiems prilygintų asmenų imunitetas nuo administracinės atsakomybės, t.y. nustatyta, kad statutiniai valstybės pareigūnai galėtų būti patraukti administracinę atsakomybę bendraisiais pagrindais. Įstatyme taip pat sugriežtinamos sankcijos dėl atsiskaitymų už žemės ūkio produkcijos pažeidimus šią

Stasys Šedbaras

produkciją superkančių, prekybos ir kitų įmonių vadovams. Įstatyme nustatyta atsakomybė darbdaviams ar jų įgaliotiems asmenims dėl neblaivaus, apsvaigusio nuo narkotinių ar toksinių medžiagų darbuotojo nenušalinimo nuo darbo bei tokiems darbuotojams, esantiems darbo vietose. Įstatyme taip pat administracinėmis poveikio priemonėmis užtikrinamas teisėtą žurnalistų etikos inspektoriatas reikalavimų įgyvendinimas bei priimtų sprendimų vykdymas.

Baudžiamojo kodekso 60, 129, 135 ir 138 straipsnių papildymo įstatymas Nr. XI-303 priimtas, atsižvelgiant į 2005 metų Europos Komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija prie Europos Tarybos trečiąją ataskaitą apie Lietuvą. Šioje ataskaitoje Lietuvos valdžios institucijoms buvo rekomenduota priimti nuostatą dėl rasinio motyvo tiesioginio pripažinimo atsakomybę sunkinančia aplinkybe. Įstatymu siekiama sugriežtinti baudžiamąją atsakomybę už vadinamąsias „neapykantos nusikalstamas veikas“, padaromas dėl nukentėjusiojo asmens priklausymo tam tikrai socialinei grupei.

Priimtas jungtinis variantas – Baudžiamojo kodekso 170, 191, 192 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir Kodekso papildymo 170¹ straipsniu įstatymas Nr. XI-330 (sujungti įstatymų projektai Nr. XP-3008(2) ir Nr. XIP-248(2)). Įstatymu siekiama stiprinti baudžiamąją atsakomybę už veikas, kurstančias propaguoti nacionalinę, rasinę ar religinę nesantaiką, siekiama sugriežtinti atsakomybę už organizacijų, propaguojančių nacionalinę, rasinę ar religinę nesantaiką, kūrimą arba dalyvavimą tokios organizacijos veikloje. Tikimasi, kad 1. 12 ir 1. 13 punktuose aptarti Baudžiamojo kodekso pakeitimo įstatymai ne tik padės gerinti nusikalstamų veikų prevenciją bei teisingumo principo įgyvendinimą, bet ir prisidės prie tolerancijos ugdymo visuomenėje, spartesnio atviros ir tolerantiškos visuomenės formavimosi.

Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 54, 55, 55(1), 65, 76, 78, 85, 91(2), 91(3) ir 98 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XI-523. Įstatymo tikslas – užtikrinti operatyvų, skaidrų ir objektyvių bei vieningais kriterijais pagrįstą teisėjų atrankos procesą, sukurti sąlygas veiksmingesnei teismų vadovų atrankai ir užtikrinti efektyvų institucijų, atsakingų už teisėjų ir teismų vadovų atranką, darbą. Įstatymo uždaviniai – optimizuoti institucijų, dalyvaujančių teisėjų atrankos procedūrose, funkcijas; sudaryti prielaidas teismų vadovų rotacijos principui įgyvendinti.

Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatymo 1, 2, 3, 6(2), 7, 11, 12, 15, 16, 18, 19 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. XI-444. Įstatymo pagrindinis tikslas – įgyvendinti Tarybos sprendimus, nustatyti atvejus, kada, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 23 straipsnio 2 dalies nuostatas, Lietuvos Respublikos policijos veiklos įstatyme duomenų subjekto teisės gali būti ribojamos, apibrėžti policijos pareigūnų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo organizavimo policijos sistemoje tvarką,

patikslinti policijos pareigūnų teisę fotografuoti asmenis, juos matuoti, aprašyti jų išorės požymius, daryti garso ar vaizdo įrašus, imti pirštų atspaudus ir ėminius genetiniam tipizavimui ir (ar) pavyzdžius lyginamajam tyrimui atlikti ir identifikavimui bei nustatyti tokių asmenų kategorijas.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.21, 2.47, 2.49, 2.52, 2.54, 2.55, 2.58, 2.62, 2.64, 2.65, 2.66, 2.70, 2.71, 2.72, 2.82, 2.83, 2.100, 2.104, 2.106, 2.114, 2.180 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. XI-595, kurio tikslas – supaprastinti juridinių asmenų registravimo, steigimo dokumentų ir juridinių asmenų registro duomenų keitimo bei juridinio asmens likvidavimo procedūras. Įstatyme numatoma registre neskelbti visų juridinių asmenų finansinių ataskaitų bei sudaromos sąlygos juridiniams asmenims visus duomenis ir dokumentus juridinių asmenų registruoti teikti elektroniniu būdu.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 95 straipsnio pakeitimo bei papildymo, Kodekso papildymo 170(2) straipsniu ir Kodekso priedo papildymo įstatymas Nr. XI-901. Įstatymo tikslas yra įgyvendinti Konstitucijos 25 straipsnio 4 dalies imperatyvą numatyti baudžiamąją atsakomybę už su konstitucine santvarka nesuderinamų idėjų skleidimą ir dezinformaciją, kuria siekiama paneigti konstitucines vertybes, taip pat suderinti Lietuvos baudžiamojo kodekso nuostatas su ES Tarybos Pamatinio sprendimo nuostatomis. Siekiant šio tikslo įstatyme keliama uždaviniai kriminalizuoti: 1) pritarimą SSRS ir nacių Vokietijos vykdytai agresijai prieš Lietuvos Respubliką, okupacinių režimų vykdytiems genocido, nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams bei kitiems labai sunkiems ir sunkiems nusikaltimams, taip pat šių nusikaltimų neigimą ir menkinimą; 2) pritarimą kitiems genocido, nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams, nukreiptiems prieš įvairias žmonių grupes, jų neigimą ir menkinimą.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 235 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XI-976. Įstatymo tikslas – pagerinti ikiteisminio tyrimo kokybę ir pagreitinti ikiteisminio tyrimo procesą, siekiama nustatyti atsakomybę asmenims ne tik už melagingus parodymus jau pradėjus ikiteisminį tyrimą ar teismo metu, tačiau ir už patį melagingą skundą, pareiškimą, pranešimą apie nusikalstamą veiką, kadangi tokių atvejų dažnėja, o asmenys, melagingai pranešę apie nusikalstamą veiką, už tai neatsako.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 151(1), 153 straipsnių papildymo ir pakeitimo įstatymas Nr. XI-989. Įstatymu siekiama sugriežtinti baudžiamąją atsakomybę už mažamečio asmens tvirkinimą, nes atsakomybė už kai kuriuos, pačius pavojingiausius, mažamečių asmenų tvirkinimo būdus ir formas yra neadekvačiai švelni.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 266, 269 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. XI-974. Įstatymo tikslas – mažinti nusikalstamų veikų, susijusių su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų I

kategorijos pirmtakų (prekursorių) apyvarta, mastus. Užkirsti kelią prekursorių kontrabandai iš Rytų į Vakarų Europą per Lietuvą. Sugriežtinti baudžiamąją atsakomybę už neteisėtą disponavimą I kategorijos pirmtakais (prekursoriais), kurie yra pagrindiniai prekursoriai gaminant sintetinius narkotikus (be kurių neįmanomas narkotikų pagaminimas).

Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 (toliau – Įstatymas) tikslas – užtikrinti nuoseklesnį, aiškesnį, juridinės technikos reikalavimus labiau atitinkantį pilietybės santykių teisinį reguliavimą. Įstatyme aiškiau apibrėžtos teisinės sąvokos, susijusios su pilietybės santykių reguliavimu, įtvirtinti pagrindiniai pilietybės principai, patikslinti Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo ir netekimo pagrindai, sąlygos bei tvarka, daug aiškiau apibrėžti atvejai, kai Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis.

Komitete įvykus diskusijoms ir penkiems komiteto klausymams, 2010 m. Seimo V (rudens) sesijoje priimti Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymas Nr. XI-1253 ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.886 straipsnio pakeitimo ir 6.887, 6.888, 6.889, 6.890, 6.891 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XI-1254.

Po išsamių diskusijų ir klausimų Komitete Seimui pateiktas ir 2010 m. Seimo rudens (V) sesijoje priimtas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 67 straipsnio papildymo, 72 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 72(3) ir 189(1) straipsniais įstatymas Nr. XI-1199 dėl išplėstinio turto konfiskavimo. Tai Respublikos Prezidentės teiktas įstatymas, kuris yra labai svarbus kovai su korupcija, kurį pripažino prioritetiniu ne tik valstybės vadovė, tačiau ir Seimas, taip pat Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas, Nacionalinio saugumo komitetas, kompetentingos institucijos – Generalinė prokuratūra, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir kitos. Šiomis Baudžiamojo kodekso pataisomis įtvirtintas kompleksas priemonių, kurios leidžia plačiau taikyti turto konfiskavimą, iš kaltininko paimti visą neteisėtai gautą turtą ir baudžiamojon atsakomybėn patraukti tokį turtą įgijusius ar padėjusius nuslėpti jo kilmę asmenis. Tuo siekiama sudaryti sąlygas korupcinius, turtinius, ekonominius, finansinius ir kitus savanaudiškus nusikaltimus padaryti ekonomiškai nenaudingus ir todėl mažiau patrauklius nusikalsti linkusiems asmenims, pakirsti pavienių asmenų ir nusikalstamų organizacijų potencialą daryti naujas nusikalstamas veikas, taip mažinti jų paplitimą ir valstybei bei visuomenei daromą žalą.

Priimtas Baudžiamojo proceso kodekso 165 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XI-1264 dėl Valstybės saugumo departamento (toliau – VSD), siekiant išgryninti VSD vykdomas funkcijas. VSD suteikta ikiteisminio tyrimo funkcija buvo papildoma funkcija, kuri, priešingai, nei buvo tikėtasi, nepadėjo VSD įgyvendinti jos pagrindinių funkcijų, tai yra žvalgybos ir kontržvalgybos, kryptingam bei nuosekliam vystymuisi, kadangi baudžiamojo persekiojimo (ikiteisminio tyri-

mo) funkcija neretai užgoždavo VSD pagrindinių funkcijų vykdymą.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 15, 16, 18, 20, 46, 137 straipsnių pakeitimo, aštuonioliktojo skirsnio ir 128, 144 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas Nr. XI-1143 ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 30², 226, 232, 232¹, 239, 239³, 241, 241¹, 246¹, 246², 246⁷, 249, 259, 260, 261, 262, 282, 313 straipsnių ir dvidešimt trečiojo skirsnio pakeitimo, kodekso papildymo 257¹, 260¹, 260² straipsniais, dvidešimt trečiuoju¹ ir dvidešimt trečiuoju² skirsniais įstatymas Nr. XI-1142.

Nuo 2011 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiais įstatymais siekiama perduoti skundų dėl nutarimų administracinių teisės pažeidimų bylose nagrinėjimą bendrosios kompetencijos teismams. Įstatymais įteisinamas administracinio nurodymo institutas, taip siekiama supaprastinti administracinių teisės pažeidimų bylų ištyrimą ir nagrinėjimą, kai pažeidėjas neginčija pažeidimo fakto, kvalifikacijos, savo kaltės, o pažeidimas yra mažesnio pavojingumo, jam už pažeidimą gresia ne griežtesnė administracinė nuobauda nei piniginė bauda, kuri yra ne didesnė nei 3000 litų, pažeidimas padarytas pirmą kartą ir juo nepadarytas turtinis nuostolis. Valstybė leistų tokiems pažeidėjams sumokėti tik pusę sankcijoje numatytos minimalios piniginės baudos sumos. Kartu siekiama supaprastinti Kelių eismo taisyklių pažeidimų, susijusių su transporto priemonių stovėjimu netinkamose vietose, fiksavimą ir administracinių nurodymų dėl jų padarymo surašymo tais atvejais, kai pažeidimas fiksuojamas ne pažeidėjo akivaizdoje. Įstatymais taip pat siekiama pailginti skundo dėl nutarimo administracinio teisės pažeidimo byloje padavimo terminą.

Kartu priimtas (kaip lydintysis) Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XI-1144, numatantis pareigą juridinio asmens vadovui pranešti duomenis apie asmenį, kuris tam tikru metu naudojosi juridiniam asmeniui priklausančia transporto priemone. Jei juridinio asmens vadovas nepateiks šių duomenų, jis bus traukiamas administracinėn atsakomybėn pagal ATPK 133¹ straipsnį už transporto priemonės savininko (valdytojo) pareigų neatlikimą.

Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 5, 21, 26, 27, 29, 35, 51²², 87¹, 89¹, 116, 123, 124¹, 125, 127, 130², 131, 133¹, 167¹, 167², 172²³, 185, 187⁸, 191, 192, 192¹, 197¹, 221, 222, 225, 226, 231, 239, 241³, 241⁴, 259, 259¹, 260, 260², 262, 263, 264, 266, 267, 268, 269, 271, 272, 276, 282, 288, 304, 306, 308, 313, 314, 320, 326, 329, 334, 336, 337, 338¹ straipsnių pakeitimo ir papildymo, 124⁴, 132¹, 197, 315 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir kodekso papildymo 115⁴, 124⁵, 124⁶, 192² straipsniais įstatymas Nr. XI-1223.

Priimtu įstatymu nustatoma supaprastinta administracinių teisės pažeidimų bylų teisena dėl pažeidimų, užfiksuotų stacionariomis greičio matavimo ir fiksavimo sistemomis, siekiama užtikrinti, kad transporto priemonių savininkai ne-

turėtų galimybės išvengti administracinės atsakomybės už pažeidimus, kuriuos fiksuoja minėtos priemonės, paskirtos nuobaudos pasiektų nustatytus nuobaudų tikslus ir darytų teigiamą įtaką eismo saugumo situacijai šalyje.

Tai toli gražu nepilnas priimtų komiteto atsakomybės srities teisės aktų išvardijimas.

Informaciją parengė komiteto pirmininkas Stasys Šedbaras

Užsienio reikalų komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: *Emanuelis Zingeris – komiteto pirmininkas, nariai: Vilija Aleknaitė Abramikienė, Audronius Ažubalis, Egidijus Vaireikis.*

Emanuelis Zingeris

Įstatymų leidyba

XI kadencijos Seimo įstatymų leidyboje užsienio reikalų srityje pagrindinis dėmesys buvo skirtas Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir konvencijų ratifikavimui bei šalies diplomatinės ir konsulinės tarnybos teisinio reglamentavimo modernizavimui išplečiant diplomatinės ir konsulinės tarnybos Lietuvos Respublikos ir užsienio piliečiams teikiamų paslaugų sąrašą.

Siekiant modernizuoti diplomatinę ir konsulinę tarnybą bei išplėsti jos teikiamų paslaugų spektrą Seime buvo priimtos 3 Diplomatinės tarnybos įstatymo (XI-187; XI-323; XI-870), 2 Konsulinio statuto (XI-467; XI-1034) bei 2 Konsulinio mokesčio įstatymo (XI-468; XI-773)

pataisos.

XI kadencijos Seimas ratifikavo 147 Lietuvos Respublikos pasirašytas tarptautines sutartis bei konvencijas ar jų pakeitimus, siekdamas užtikrinti, kad ratifikavimo procedūros būtų atliekamos įmanomai greičiausiu laiku.

Siekiant užtikrinti geresnes tarptautinio bendradarbiavimo sąlygas Lietuvos verslui bei padėti jam atverti naujas rinkas buvo ratifikuotos sutartys ir susitarimai dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos su Bosnija ir Hercegovina, Kirgizijos Respublika, Kroatijos Respublika, Tadžikistano Respublika, sutartis su Kirgizijos Respublika dėl pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir

mokesčių slėpimo prevencijos, taip pat ratifikuoti tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties konvencijos (CMR) papildomas protokolas dėl elektroninio važtaraščio bei CARIFORUM valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių ekonominės partnerystės susitarimas.

Mokslo ir technologijų plėtros srityje pažymėtini Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Jungtinių Amerikos Valstijų Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kanados Vyriausybės susitarimo dėl jaunimo mainų ratifikavimas.

Seimas gerokai pasistūmėjo teisiškai apibrėždamas Lietuvos Respublikos sienas ir nustatydamas jų teisinį režimą. Buvo ratifikuota Lietuvos Respublikos ir Baltarusijos Respublikos sutartis dėl Lietuvos ir Baltarusijos valstybės sienos teisinio režimo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Baltarusijos Respublikos Vyriausybės ir Lenkijos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl Lietuvos Respublikos, Baltarusijos Respublikos ir Lenkijos Respublikos valstybių sienų sankirtos bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Rusijos Federacijos Vyriausybės ir Švedijos Karalystės Vyriausybės susitarimas dėl išskirtinių ekonominių zonų ir kontinentinio šelfo ribų sankirtos Baltijos jūroje.

Tarptautinės ir Europos politikos klausimai

Seimo Užsienio reikalų komitetas nuolat svarstė Lietuvai aktualius tarptautinės ir Europos politikos klausimus:

Sveikindamas ES Rytų kaimynystės iniciatyvą komitetas pabrėžė, jog ši iniciatyva žymi svarbią ES politikos kryptį, pripažįstant naują šešių Rytų Europos valstybių santykių su ES raidos etapą. Pažymėta, kad ES yra gyvybiškai svarbu kurti savo kaimynystėje plačią demokratijos, saugumo ir stabilumo, sparčiai politiškai ir ekonomiškai besivystančią erdvę, o Rytų partnerystės iniciatyvos įgyvendinimas gerokai prisidės prie demokratinių reformų Rytų Europos valstybėse.

Komitetas pasisakė už tai, kad atsižvelgiant į individualius Rytų kaimynystės valstybių pasiekimus, su jomis turi būti pradėtos ir vykdomos derybos dėl vizų režimo liberalizavimo susitarimų bei gilios ir visapusiškos laisvosios prekybos sutarčių.

Komitetas taip pat pabrėžė, kad būtina siekti užtikrinti Rytų kaimynystės valstybių teritorinį vientisumą bei spręsti užsitęsčius konfliktus, į šį procesą aktyviau įsijungiant Europos Sąjungos institucijoms, nes tokie konfliktai yra rimta kliūtis ekonominei ir socialinei valstybių raidai.

Svarstydamas tolesnės ES plėtros klausimus komitetas pažymėjo ES plėtros politikos svarbą siekiant strateginių tikslų – didinti stabilumą, saugumą ir užtikrinti žmonių gerovę, įtvirtinti ES kaip globalų veikėją tarptautinėje arenoje ir siekti europinių demokratinių, teisės viršenybės vertybių sklaidos už dabartinės

ES sienų. Pabrėždamas, kad ES plėtra turi vykti atsižvelgiant į individualią šalių kandidatų pažangą, komitetas pažymėjo, jog šalys kandidatės privalo toliau tęsti narystei būtinas reformas.

Svarstydamas Baltijos jūros regiono strategiją komitetas pritarė šiai Europos Komisijos kartu su valstybėmis narėmis parengtai strategijai, skirtai regiono georovės, susisiekimo, ekologijos ir saugumo iššūkiams spręsti, kartu pabrėždamas Baltijos ir šiaurės šalių bendradarbiavimo svarbą.

Svarstydamas migracijos ES mastu klausimus Komitetas akcentavo migracijos ir prieglobsčio klausimų sprendimo svarbą, siekiant kovoti su nelegalia migracija, didinant sienų kontrolės veiksmingumą, reguliuojant teisėtą migracijos srautus, bei pažymėjo, kad ir ES išorėje vykstantys procesai neišvengiamai įtakoja ES piliečių saugumą, todėl saugumą visame regione būtina kurti skiriant atitinkamą dėmesį ES bendradarbiavimui su kaimyninėmis Rytų kaimynystės ir Viduržemio jūros regiono valstybėmis.

Uždaruose posėdžiuose komitetas taip pat svarstė ir kitus aktualius užsienio politikos klausimus – naująją NATO strateginę koncepciją, Lietuvos energetinį saugumą, Prancūzijos numatomą „Mistral“ klasės laivų pardavimą Rusijai ir galimas tokio pardavimo pasekmes.

Užsienio reikalų komiteto iniciatyva 2011 m. kovo 17 d. LR Seimas priėmė rezoliuciją „Dėl Lietuvoje ir jos kaimynystėje planuojamų statyti atominių elektrinių saugos“.

Aptardamas politinę padėtį kaimyninėje Baltarusijoje po šioje šalyje vykusią Prezidento rinkimų komitetas priėmė Pareiškimą dėl Prezidento rinkimų Baltarusijoje, kuriuo parėmė Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos išvadas dėl 2010 m. gruodžio 19 d. Baltarusijos Respublikos Prezidento rinkimų. Komitetas išreiškė gilų susirūpinimą dėl neproporcingo jėgos panaudojimo prieš taikius 2010 m. gruodžio 19 d. mitingo Minske dalyvius ir paragino nedelsiant išlaisvinti sulaikytus taikius mitingo dalyvius.

2010 m. gruodžio 23 d. LR Seimas priėmė rezoliuciją „Dėl 2010 m. gruodžio 19 d. Baltarusijos Respublikos Prezidento rinkimų“.

Atsižvelgdamas į Baltarusijoje vykdomus politinius persekiojimus komitetas pasisakė už paramą tremtyje Vilniuje veikiančiam Baltarusijos „Europos humanitariniam universitetui“. 2010 m. lapkričio 26 d. posėdyje Užsienio reikalų komitetas priėmė rekomendacijas Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl patalpų skyrimo viešajai įstaigai „Europos humanitarinis universitetas“, siūlydamas numatyti lėšas universiteto reikmėms planuojamo skirti pastato Savičiaus g., Vilniuje, rekonstrukcijai, o kol ši rekonstrukcija bus užbaigta, pratęsti šiuo metu galiojančias dabartinių universiteto patalpų panaudos sutartis.

Viešojoje erdvėje pasirodžius informacijai apie Kaliningrado srities valdžios ketinimus K. Donelaičio memorialinį muziejų Tolminkiemyje (Čistyje Pruduo-

se) perduoti Rusų stačiatikių bažnyčiai, 2010 m. spalio 27 d. komitetas išreiškė dėl to didelį susirūpinimą ir priėmė pareiškimą, kuriame paragino šį muziejų išbraukti iš Rusų stačiatikių bažnyčiai numatytų perduoti kulto pastatų sąrašo, ir pasiūlė atsakingoms Lietuvos Respublikos ir Kaliningrado srities institucijoms nedelsiant pradėti atvirą ir konstruktyvų dialogą, siekiant priimti bendrus, abiem šalims priimtinus sprendimus dėl būsimojo Kristijono Donelaičio memorialinio muziejaus statuso. Užsienio reikalų ir Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto iniciatyva 2010 m. lapkričio 16 d. buvo priimtas atitinkamas LR Seimo kreipimasis į Rusijos Federacijos Tarybą ir Rusijos Federacijos Valstybės Dūmą.

2010 m. gruodžio 8 d. posėdyje Užsienio reikalų komitetas pritarė Lietuvos pirmininkavimo 2011 m. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO) gairėms. Užsienio reikalų ministerijos buvo paprašyta 2011 m. Užsienio reikalų komitetui teikti reguliarią informaciją apie Lietuvos pirmininkavimo ESBO eigą ir rezultatus.

Iki tol, 2010 m. birželio 4 d., komiteto iniciatyva buvo priimta LR Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos pirmininkavimo Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai 2010 metais“.

Demokratijų bendrijos Parlamentinis forumas

2010 m. kovo 12 d. minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmetį LR Seime įvyko Demokratijų bendrijos Parlamentinio forumo steigiamasis susitikimas, kurio metu pasirašyta Vilniaus deklaracija. Parlamentinį forumą įkūrė 43 parlamentarai iš Lietuvos, JAV, Europos, Lotynų Amerikos ir Azijos šalių. Demokratijų bendrijos Parlamentinio forumo prezidentu išrinktas LR Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas E. Zingeris.

Vilniaus deklaracijoje Parlamentinio forumo steigėjai įsipareigojo „dirbti kartu stiprinant demokratiją ten, kur ji silpna, ir skatinti ją netgi ten, kur ji turi galias tradicijas, remti taiką, plėtrą ir žmogaus teises bei laisves, lyčių lygybę ir lygias galimybes savo šalyje ir visame pasaulyje“. Vienas svarbiausių forumo tikslų – stiprinti parlamento kaip vienos svarbiausių valstybės institucijų vaidmenį užtikrinant demokratinę valstybės valdymą.

Iki šiol vyko penki Parlamentinio forumo susitikimai: 2010-03-12 Vilniuje, 2010-07-03 Krokuvoje, 2010-09-15 Vašingtone, 2011-04-11 Briuselyje ir 2011-05-19,20 Tbilisyje.

Užsienio reikalų komiteto renginiai

2009-09-14, minint tarptautinę demokratijos dieną, kartu su Užsienio reikalų ministerija ir Demokratinės politikos institutu surengta diskusija „Lietuvos pirmininkavimas Demokratijos bendrijai – iššūkiai ir galimybės“.

2009-12-02, 03 kartu su Užsienio reikalų ministerija ir Asociacija Atlanto

Sutarties Lietuvos Bendrija surengta konferencija „NATO nuo Bukarešto iki Lisabonos: naujoji strateginė koncepcija ir Ukrainos narystės perspektyvos“.

2010-02-05 kartu su Seimo Pirmininke surengta konferencija „Lietuvos Rytų politika: ar turime savo viziją?“

2010-05-21 kartu su Seimo Europos informacijos biuru surengta Europos savaitės diskusija „Baltijos ir Šiaurės valstybių bendradarbiavimas: patirtis ir galimybės“.

2010-05-31 Seimo Europos informacijos biure surengtas knygos „Sąjūdis-Solidarnošč: strateginės partnerystės pradžia“ pristatymas.

2010-07-23 Vilniuje, Vašingtono aikštėje, surengtas Jungtinių Amerikos Valstijų Valstybės departamento pareiškimo dėl Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo 70-mečio minėjimas

2010-11-04 kartu su Seimo Europos informacijos biuru surengta diskusija „Baltarusija Prezidento rinkimų išvakarėse“.

2010-12-29 kartu su Seimo Europos informacijos biuru surengtas susitikimas su Vilniuje viešėjusiais opozicijos kandidatų į Baltarusijos Prezidento postą – politinės kampanijos „Sakyk tiesą“ lyderio Vladimiro Nekliajevo, Baltarusijos liaudies fronto kandidato Grigorijaus Kostusevo ir Baltarusijos krikščionių demokratų kandidato Vitalijaus Rimaševskio – rinkimų štabų nariais.

2011-02-23 kartu su ES pirmininkaujančios Vengrijos Respublikos ambasada surengta apskritojo stalo diskusija apie bendradarbiavimą su Baltarusijos demokratine opozicija bei paramos Baltarusijos demokratinės opozicijos veiklai Lietuvoje galimybes.

Informaciją parengė komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris

Žmogaus teisių komitetas

Frakcijai komitete ilgą laiką atstovavo vienintelė *Auksutė Ramanauskaitė Skokauskienė*, o neseniai prisijungė ir frakcijos nariu tapęs Mantas Varaška, todėl frakcijos įtaka šio komiteto veikloje nėra žymi.

A.Ramanauskaitė-Skokauskienė Komitete kuruoja Žmogaus teisių pažeidimų kalėjimuose, kariuomenėje bei Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nukentėjusių nuo okupacijų asmenų teisės veiklos sritis.

Dirbdama šioje srityje bendradarbiauja su Teisingumo ministerija, Kalėjimų departamentu prie Teisingumo ministerijos, Krašto apsaugos ir Vidaus reikalų ministerijomis, Policijos departamentu prie VRM, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru.

Tarptautinio bendradarbiavimo srityje veiklą vykdo su Europos Parlamento institucijomis (Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetu, Moterų

teisių ir lyčių lygybės komitetu, Peticijų komitetu, Užsienio reikalų komiteto Žmogaus teisių pakomitečiu).

Priklausomai nuo nagrinėjamų klausimų vyksta bendradarbiavimas su Žmogaus teises ginančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis.

Komitetas, vykdydamas savo veiklą, rengia ir svarstyto įstatymų bei kitų teisės aktų projektus bei pasiūlymus su piliečių teisių garantijomis ir Lietuvoje gyvenančių tautybių santykių reguliavimu susijusiais klausimais, taip pat įstatymų ir teisės aktų, susijusių su užsienyje gyvenančių lietuvių reikalais, projektus, atlieka institucijų, sprendžiančių žmogaus ir piliečio teisių užtikrinimo klausimus, parlamentinę kontrolę. Vien per 2010 metus komitetas svarstė 53 teisės aktų projektus, susijusius su minėtomis sritimis.

*Auksutė Ramanauskaitė
Skokauskienė*

Informaciją pateikė Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė

Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas

Frakcijai šiame komitete atstovauja: Arvydas Anušauskas – komiteto pirmininkas, nariai: Rasa Juknevičienė, Saulius Pečeliūnas.

Komitetas 2010 metais svarstė šiuos svarbesnius teisės aktų projektus:

1) *Operatyvinės veiklos įstatymo 3, 17 straipsnių ir penktojo skirsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas XIIP-1705(2)*, kuriuo numatyta, kad operatyvinė informacija gali būti teikiama valstybės vadovams ir operatyvinę veiklą kontroliuojančioms valstybės institucijoms ar asmenims, tačiau tik pagal jų rašytinį motyvuotą prašymą ir tik tuomet, kai jų pareigoms atlikti nepakanka kitos įslaptintos informacijos parengtos operatyvinės informacijos pagrindu. Įstatyme nenumatytoms valstybės institucijoms ir asmenims, t.y. visais kitais atvejais, teisės aktų nustatyta tvarka teikiama tik patikrinta, įvertinta ir apibendrinta įslaptinta informacija, taip pat aiškiai nustatytos neteiktinos informacijos kategorijos.

Priimtas įstatymas glaudžiai susijęs su NSGK atliktų parlamentinių tyrimų išvadose pateiktų rekomendacijų įgyvendinimu, slaptųjų tarnybų parlamentinės

Arvydas Anušauskas

kontrolės stiprinimu.

2) *Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymo 3, 8, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas XIP-571(3)*, kuriuo pašalinami Europos žmogaus teisių teismo 2009 m. balandžio 7 d. byloje Žičkus prieš Lietuvą konstatuoti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos pažeidimai, tai yra, iš galiojančio įstatymo 9 straipsnyje numatytų apribojimų išbraukti draudimai įsidarbinti privačiame sektoriuje, numatoma, kad asmenys, kurie apie savo slaptą bendradarbiavimą su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis prisipažino ne vykdydami keičiamą įstatymą,

o pagal kitus teisės aktus prisipažino specialiosioms deputatų komisijoms arba specialiojoje valstybinių įstaigų tarnautojų asmens duomenų pildymo anketoje, nebus pripažįstami slapta bendradarbiavę su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis ir jiems nebūtų taikomi veiklos apribojimai.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo 5 straipsnio papildymo įstatymo projektas XIP-572(3), kuriuo Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui numatoma nauja funkcija – tikrinti, analizuoti ir skelbti buvusios SSRS specialiųjų tarnybų dokumentus.

3) *Seimo nutarimas „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms ir Europos Sąjungos kovinei grupei priskirtų Lietuvos karinių vienetų ir NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių dalyvavimo Šiaurės Atlanto Tarybos arba Europos Sąjungos Tarybos patvirtintose tarptautinėse operacijose“ Nr. XI-905*, kuriuo nustatomas NATO greitojo reagavimo pajėgoms, Europos Sąjungos kovinėms grupėms priskirtų Lietuvos karinių vienetų, NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių dalyvavimo tarptautinėse operacijose nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2012 gruodžio 31 d. teisinis pagrindas. Lietuvos kariai, savo dalyvavimu šių tarptautinių struktūrų veikloje, ne tik prisidės prie NATO ir ES šalių saugumo užtikrinimo, bet ir regioninio bei tarptautinio saugumo ir stabilumo plėtros, Lietuvos kaip patikimos sąjungininkės ir partnerės įvaizdžio kūrimo, gilesnės integracijos į NATO ir ES. Todėl Seimo priimtas nutarimas yra vienas iš svarbių visateisės

ir aktyvios Lietuvos narystės NATO ir ES elementų, užtikrinančių Lietuvos nacionalinį saugumą.

4) *Ginklų ir šaudmenų kontrolės pakeitimo įstatymas XI-1146*, kuriuo įgyvendintos ES Ginklų ir Paslaugų direktyvų nuostatos, sugriežtinama dujinių pistoletų ir revolverių, nedidelės kaunamosios galios šaunamųjų ginklų, senovinių ginklų apyvarta. Šiems ginklams įsigyti ir turėti yra būtina gauti supaprastintus leidimus. Prievolės įgyvendinimą užtikrins šalies policijos įstaigos, o jeigu nurodyti ginklai buvo įsigyti iki šio įstatymo įsigaliojimo, jie turi būti registruoti ir leidimai jiems gauti iki 2014 metų. Įstatyme peržiūrėta nepriekaištingos reputacijos sąvoka, kuri yra viena iš sąlygų leidimo išdavimui, numatyti griežtesni apribojimai asmenims, padariusiems tyčinius smurtinius nusikaltimus, nusikaltimus susijusius su ginklais, sprogmenimis, bei asmenims, kurie būdami apsvaigę padarė nusikaltimą. Siekiant, kad ginklų teisėtai negalėtų turėti asmenys, keliantys grėsmę savo ar kitų asmenų sveikatai, gyvybei, viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui, policijai suteikta teisė neišduoti tokiems asmenims leidimų, panaikinti išduotą leidimą, paimti turimus ginklus, įvertinant turimą informaciją apie tokį asmenį, net jeigu asmuo formaliai atitinka visus kitus kriterijus tokiam leidimui turėti. Taip bus labiau užtikrinamas visuomenės ir asmens saugumas.

5) *Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymas XI-1100*, kuriuo numatyta, kad asmenims, esantiems (gyvenantiems, keliaujantiems ir pan.) pasienio ruože prie Lietuvos sienos su Latvija ar Lenkija (Lietuvos teritorijoje), nebereikia su savimi turėti asmens tapatybę patvirtinančio dokumento.

6) *Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo 2, 5, 7, 8, 11, 12, 16, 18, 31, 36, 37, 40, 41, 42, 43, 44 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo įstatymas (projekto Nr. XIP-2605(2))*, kurio tikslas - išgryninti Paslapčių apsaugos koordinavimo komisijos funkcijas, pagerinti ginčų dėl leidimų dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija bei asmens patikimumo pažymėjimų, įmonės patikimumo pažymėjimų neišdavimo ar panaikinimo pagrįstumo sprendimą, tiksliau apibrėžti kai kurias Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatyme vartojamas sąvokas (paslapčių subjekto, įslaptintos informacijos rengėjo ir kt.) bei suteikti paslapčių subjektams diskreciją nuspręsti, kokia slaptumo žyma žymėti informaciją, kurios atskleidimas gali sudaryti prielaidas kilti pavojui žmogaus gyvybei ar sveikatai. Taip pat atsisakoma nuostatų, kad Valstybės saugumo departamento generalinis direktorius pirmininkauja Paslapčių apsaugos koordinavimo komisijai, todėl numatyta, kad komisijos pirmininką skiria Ministras Pirmininkas, nes praktika rodo, kad būtina atriboti ginčus nagrinėjančią instituciją (Paslapčių apsaugos koordinavimo komisiją) nuo institucijos, kuri yra potenciali šių ginčų dalyvė (Valstybės saugumo departamentas).

Komiteto pateikti svarbesni siūlymai Seimui dėl teisinio reguliavimo to-

bulinimo kuruojamoje srityje:

1) Valstybės gynimo taryba 2010 m. vasario 12 d. nutarimu Nr. V-3S patvirtino Žvalgybos kontrolės ir koordinavimo stiprinimo koncepciją, kuri nustatė žvalgybų veiklos kontrolės ir koordinavimo stiprinimo kryptis. Koncepcija parengta atsižvelgus į komiteto atliktus parlamentinius tyrimus (2006 m. Valstybės saugumo departamento veiklos parlamentinis tyrimas, 2009 m. parlamentinis tyrimas dėl galimo Jungtinių Amerikos Valstijų Centrinės žvalgybos valdybos sulaikytų asmenų pervežimo ir kalinimo Lietuvos Respublikos teritorijoje), įvertinus žvalgybos kontrolės ir koordinavimo trūkumus, žvalgybą reglamentuojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus ir jų taikymo problemas, geriausią NATO ir ES valstybių narių praktiką griežtinant žvalgybos veiklos kontrolę. Vienas iš koncepcijoje apibrėžtų klausimų yra parlamentinė žvalgybos kontrolė, koncepcijoje nurodytos jos stiprinimo kryptys.

Siekiant įgyvendinti Valstybės gynimo tarybos patvirtintą koncepciją komitetas siūlo steigti Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto Saugumo pakomitetį ir pateikė Seimui svarstyti Seimo statuto, Žvalgybos ir Operatyvinės veiklos įstatymų projektus (XIP-2751; XIP2752, ir XIP-2753).

Parengtų projektų tikslas - žvalgybos ir operatyvinės veiklos tarnybų parlamentinės kontrolės mechanizmo nustatymas, šios kontrolės stiprinimas. Siūloma - patikslinti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto kompetenciją, reglamentuoti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto Saugumo pakomitečio sudarymą, narių į šį pakomitetį skyrimo principus ir procedūras, pakomitečio įgaliojimus, panaikinti Seimo Operatyvinės veiklos parlamentinės kontrolės komisiją, jos funkcijas perduodant Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto Saugumo pakomitečiui, patikslinti reikalavimus, kuriuos turi atitikti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai.

Komiteto svarstyti svarbesni parlamentinės kontrolės klausimai:

1) Komitetas 2010 m. rugsėjo 8 d. išklaušė Valstybės saugumo departamento informaciją dėl komitetui pateiktų Valstybės saugumo departamento išlaptintų dokumentų (12 pažymų), susijusių su 2006 metais Seimo pavedimu atliktu Valstybės saugumo departamento veiklos parlamentiniu tyrimu. Rudens sesijos metu, šiuo klausimu taip pat buvo gauta papildoma informacija dėl Valstybės saugumo departamento vykdytų tyrimų eigos ir jų rezultatų, kiek tai susiję su komitetui pateiktais išlaptintais dokumentais. Siekiant stiprinti žvalgybų parlamentinę kontrolę bei įgyvendinti Valstybės gynimo tarybos patvirtintą Žvalgybų kontrolės ir koordinavimo stiprinimo koncepciją, minėto klausimo svarstymo metu buvo pasiūlyta kreiptis į Seimo frakcijas ir Seimo vadovybę bei siūlyti sudaryti Komiteto Saugumo pakomitetį.

2) Komitetas 2010 m. lapkričio 11 d. priėmė sprendimą dėl Valstybės saugumo departamento strateginių tikslų įgyvendinimo, kurio vienas iš siūlymų

Vyriausybei – skirti būtinas lėšas Valstybės saugumo departamento pastato statybai užbaigti per 2012 – 2016 metus. Informaciją dėl naujo Valstybės saugumo departamento pastato statybų eigos ir projekto finansavimo, Valstybės saugumo departamento strateginių tikslų komiteto nariai išklausė išvažiuojamajame posėdyje, kur vietoje apžiūrėjo statomą objektą. Komitetui pristatytos kelios investicinio projekto vykdymo perspektyvos, nurodyti skirtingi projekto įgyvendinimo terminai, tačiau pabrėžtina, kad saugumo reikalavimus atitinkantis pastatas Valstybės saugumo departamentui yra reikalingas efektyvesniam darbui, tai padėtų įgyvendinti institucijos strateginius tikslus.

3) Komitetas sprendime dėl Krašto apsaugos ministerijos 2009 metų veiklos ataskaitos pasiūlė sumažinti personalo disproporciją Lietuvos kariuomenėje ir 2011 metais į būtinuosius karinius mokymus priimti dvigubai daugiau jaunuolių nei 2010 metais. 2010 m. balandžio 16 d. sprendime dėl mažėjančių asignavimų KAM bei sprendime dėl KAM 2009 metų veiklos ataskaitos komitetas siūlė 2011 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte numatyti asignavimus KAM ne mažesnius kaip 1 proc. nuo šalies BVP.

4) Komitetas 2010 m. lapkričio 17 d. išklausė Krašto apsaugos ministerijos informaciją dėl principinės kariuomenės struktūros ir karių ribinių skaičių 2011 ir 2016 metais, taip pat informaciją dėl naujos redakcijos Karo prievolės įstatymo projekto, taip pat buvo išklaudyta informacija dėl Lietuvos kariuomenės rezervo koncepcijos, piliečių rengimo valstybės gynybai strategijos, bei jų įgyvendinimo priemonių planų. Principinės kariuomenės struktūros 2011 metais, planuojamos principinės kariuomenės struktūros 2016 metais nustatymo, krašto apsaugos sistemos karių ribinių skaičių ir statutinių valstybės tarnautojų ribinio skaičiaus 2011 metais ir 2016 metais patvirtinimo įstatymo projektas numato, kad 2011 metais nustatoma nauja principinė kariuomenės struktūra analogiška 2010 metais nustatytai struktūrai, bendras ribinis krašto apsaugos sistemos karių skaičius analogiškas 2010 metais nustatytam skaičiui. Projekte numatoma palaipsniui optimizuoti karininkų, puskarininkų, seržantų ir eilinių pareigybių skaičių ir sudaryti sąlygas priimti į kariuomenę daugiau profesinės karo tarnybos eilinių karių. Siūloma 2016 metais numatyti didesnę privalomosios pradinės karo tarnybos karių, dalyvaujančių būtinuosiuose kariniuose mokymuose savanoriškumo pagrindu skaičių, t.y. iki 1000 karių (2011 metais numatyta iki 600 tokių karių). Komitetas apsvairstęs pateiktą informaciją nusprendė, kad ateinančių metų kariuomenės principinę struktūrą ir karių ribinius skaičius nustatančio įstatymo projektas turi būti teikiamas ir svarstomas Seimo pavasario sesijoje.

Veiklos rezultatai ir pokyčiai komiteto kuruojamoje srityje: vyko susitikimai aptariant Žvalgybos koordinavimo ir kontrolės stiprinimo koncepciją, kitus svarbius nacionalinio saugumo klausimus; atsižvelgiant į komiteto siūlymus pa-

keistas operatyvinės informacijos teikimo teisinis reglamentavimas; VSD dokumentai vykdant Seimo nutarimą buvo pateikti komitetui; parengti ir svarstomi siūlymai dėl žvalgybų ir operatyvinės veiklos subjektų parlamentinės kontrolės (pakomitetis); parengta ir komitete svarstyta nauja VSD veiklos strategija; atsisakyta VSD išteisinio tyrimo funkcijos; atsisakyta VSD pirmininkavimo Paslapčių apsaugos koordinavimo komisijai; iš esmės pasikeitė VSD metinės ataskaitos struktūra; vyko diskusijos dėl išplėstinio turto konfiskavimo ir atsakomybės už neteisėtą praturtėjimą, kovos su kontrabanda stiprinimo (tarpžinybinio bendradarbiavimo koordinavimas), operatyvinių veiksmų sankcionavimo tobulinimo, pakeistas (ar svarstomi siūlymai) teisinis reglamentavimas nurodytasis klausimais.

Prioritetiniai komiteto darbai 2011 metais: Nacionalinio saugumo strategijos projektas; įstatymų projektų, susijusių su žvalgybų veikla svarstymas; Nacionalinės kovos su korupcija programos projekto svarstymas; ilgalaikių saugumą stiprinančių programų rengimo ir vykdymo monitoringo problematika; žvalgybų veiklos rezultatų, galimybių ir turimų resursų svarstymas; energetinio saugumo užtikrinimo klausimai; principinės kariuomenės struktūros, karo prievolės ir mobilizacijos reglamentavimas; informacija apie KAS sutartinių įsipareigojimų vykdymą bei naujus planuojamus įsigijimus; dalyvavimas tarptautinėse operacijose; Afganistano strategijos įgyvendinimas; informaciją dėl krizių valdymo ir civilinės saugos sistemų; svarstytinas klausimas dėl naujos statutinės valstybės tarnybos koncepcijos.

2011 m. pavasario sesija

Svarbiausi teisės aktai nacionalinio saugumo ir gynybos srityje:

1) Korupcijos prevencijos įstatymo 5, 9 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 9(1) straipsniu įstatymas XI-1367 ir lydimieji Operatyvinės veiklos įstatymo 17 straipsnio papildymo ir pakeitimo įstatymas XI-1368 bei Valstybės tarnybos įstatymo 4, 9, 18, 29, 44 straipsnių pakeitimo ir papildymo ir Įstatymo papildymo 3(1), 30(1) straipsniais įstatymas XI-1369. Šiais įstatymais, priimtais 2011 m. balandžio 28 d., patobulintas vienos iš korupcijos prevencijos priemonių – informacijos apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas valstybės ar savivaldybės įstaigoje, pateikimo – teisinis reglamentavimas.

Vadovaujantis priimtomis nuostatomis, informacija apie asmenį, siekiantį eiti arba einantį pareigas ne tik valstybės ar savivaldybės įstaigoje, bet ir įmonėje. Siekiant įvertinti asmens patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę valstybės ar savivaldybės įstaigose ar įmonėse tokia informacija bus pateikiama į pareigas asmenį skiriančiam vadovui ar valdymo organui. Taip pat išplėstas asmenų, dėl kurių informacijos prašymo pateikimas bus privalomas, ra-

tas: informacija bus teikiama apie asmenis, kuriuos į pareigas skiria Respublikos Prezidentas, Seimas, Seimo Pirmininkas, Vyriausybė arba Ministras Pirmininkas, taip pat apie asmenis, kuriuos rengiamasi skirti į viceministrų, ministerijų kanclerių, savivaldybių administracijos direktorių ir jų pavaduotojų, prokurorų, valstybės ar savivaldybių įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų, valstybės ar savivaldybių įstaigų padalinių vadovų ir jų pavaduotojų, strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių valstybės įmonių ir akcinių bendrovių bei nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių vadovų ir jų pavaduotojų ir kitas valstybei svarbias pareigas. Specialiųjų tyrimų tarnyba galės rinkti ir pateikti informaciją apie asmens teistumą, procese dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos asmens atžvilgiu priimtus nuosprendžius ar nutartis, asmeniui pareikštus įtarimus padarius korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, taip pat priimtus procesinius sprendimus šiose bylose, asmens atžvilgiu taikomas ar taikytas organizuoto nusikalstamumo prevencines poveikio priemones pagal Organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymą, asmens atleidimą iš tarnybos ar pareigų dėl priesaikos sulaužymo, pareigūno (teisėjo) vardo pažeminimo, asmens padarytus šiurkščius tarnybinius nusižengimus (darbo pareigų pažeidimus) ir paskirtas tarnybines (drausmines) nuobaudas už juos, atvejus, kai asmuo buvo pripažintas pažeidusiu Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo, Lobistinės veiklos įstatymo, Valstybės politikų elgesio kodekso ar kito teisės akto, reglamentuojančio tarnybines etikos ir elgesio normas, nuostatas, tai, kad priimamas į valstybės tarnybą asmuo nusižengė ar pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis, dėl kurių negalėjo būti priimtas į valstybės tarnautojo pareigas, įslaptintą informaciją dėl asmens rengiamos, daromos ar padarytos nusikalstamos veikos.

2) Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos patvirtinimo“ pakeitimo projektas XIP-3076(2).

Priėmus šią ilgalaikę nacionalinio saugumo stiprinimo 2011–2014 metais numatoma vykdyti virš 90 korupcijos prevencijos priemonių teisėkūros, teismų ir teisėsaugos institucijų veiklos, ūkio subjektų veiklos priežiūros, viešųjų pirkimų, sveikatos priežiūros, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros, viešojo administravimo ir valstybės tarnybos, antikorupcinio švietimo, teisės pažeidimų tyrimo srityse. Tinkamas programos vykdymas užtikrins ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą Lietuvos Respublikoje.

3) Siekiant stiprinti kovą su pinigų plovimu ir grynųjų pinigų kontrabanda parengtas ir 2011 m. gegužės 19 d. priimtas Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 2, 10 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymas XI-1384.

Dažna praktika, kad siekiant legalizuoti nusikalstamu būdu gautus grynuosius pinigus bei apmokėti kontrabandiniams kroviniams, per ES vidaus sienas gabenamos didelės nedeklaruojamos pinigų sumos. Siekiant užkardyti tokio po-

būdžio nusikaltimus, įstatyme naujai įtvirtinta asmens pareiga tam tikrais atvejais deklaruoti grynuosius pinigus, gabenamus į kitas Europos Sąjungos valstybes nares iš Lietuvos Respublikos arba iš kitų Europos Sąjungos valstybių į Lietuvą, kurių vienkartinė suma viršija 10 tūkst. eurų ar ją atitinkančią sumą kita valiuta. Gabenamų grynųjų pinigų kontrolę atliktų muitinės įstaigos. Kertant vidines ES sienas nebus prievolės visuotiniam deklaravimui, tačiau muitinei bus suteikta teisė, esant įtarimams ir rizikos faktoriams, paprašyti deklaruoti gabenamus grynuosius pinigus, jų įsigijimo teisėtumą.

Kartu su šiuo įstatymu priimtas ir Administracinių teisės pažeidimų kodekso papildymo 209(7) straipsniu ir 224, 259(1), 320 straipsnių pakeitimo įstatymas, numatantis atsakomybę už naujai patvirtintos grynųjų pinigų deklaravimo tvarkos pažeidimus.

4) 2011 m. gegužės 26 d. Seimas priėmė Mobilizacijos ir mobilizacinio rezervo įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriuo numatomas mobilizacijos ir priimančios šalies paramos (toliau – PŠP) sujungimas į vieną sistemą. Akcentuotina tai, kad iki minėto įstatymo priėmimo PŠP Lietuvoje nebuvo reglamentuota, nors civilinė ir karinė pagalba, kurią priimančioji šalis suteikia sąjungininkų pajėgoms ir organizacijoms, dislokuotoms ir veikiančioms priimančiosios šalies teritorijoje arba vykstančioms per ją tranzitu, yra ypatingai svarbus klausimas.

6) Karo prievolės pakeitimo įstatymo projektas XIP-2951. Svarstant šį projektą Komitetas siūlė išsaugoti esamą karių savanorių statusą ir numatytas garantijas, įvertindamas tai, kad kariai savanoriai labai svarbūs subjektai, turintys istorinę reikšmę Lietuvos nepriklausomybei ir kariuomenės raidai. Komiteto patobulintame projekte siūloma neišbraukti sąvokos „krašto apsaugos savanorių karo tarnyba“ ir toliau ją naudoti akcentuojant, kad kariai savanoriai yra aktyvusis rezervas. Komitetas svarstydamas projektą taip pat nepritarė karių savanorių atlyginimo mokėjimo principų pakeitimui bei bazinio kario savanorio įgūdžių kurso prailginimui ir pavertimui privalomąją pradine karo tarnyba.

Parengta pagal komiteto pirmininko A. Anušausko pateiktą informaciją

Frakcijos narių veikla Seimo komisijose

Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija

Frakcijai šioje komisijoje atstovauja: *Vincė Vaidevutė Margevičienė – komisijos pirmininke, nariai: Evaldas Jurkevičius, Gintaras Songaila, Kazimieras Uoka.*

Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija posėdyje svarstė šiuos svarbius klausimus: „Dėl 2010 m. maisto iš intervencinių atsargų tiekimo paskirtoms organizacijoms ir jo paskirstymo socialinės rizikos grupėms“, „Dėl priklausomybės ligų centrų reformos, keičiantis steigėjui, ir vaikų ir jaunimo trumpalaikės bei ilgalaikės reabilitacijos paslaugų tolimesnio teikimo“, „Dėl teikiamų nakvynės paslaugų asmenims be gyvenamosios vietos Lietuvoje“, „Dėl vaikų, nelankančių mokyklos 2009 m. rugsėjo-gruodžio mėnesiais“.

2010-03-24 komisija posėdyje išklaušė Policijos departamento prie LR VRM Neteisėtos narkotikų apyvartos Lietuvoje 2009 m. pristatytos apžvalgos, buvo pristatytas Narkotikų kontrolės departamento parengtas Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo 2, 3 ir 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas, buvo svarstomas klausimas „Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisijos 2006-12-19 sprendimo „Dėl narkomanijos prevencijos ir narkotikų užkardymo romų tabore Kirtimuose, Vilniuje“ įgyvendinimo problemos“.

2010-04-07 komisija posėdyje išklaušė Muitinės departamento prie Finansų ministerijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos atstovų informaciją „Dėl laivų (bet kurio tipo savaeigio arba nesavaeigio plaukiojančio statinio, kuris yra arba gali būti naudojamas laivybai) išorinės povandeninės dalies patikrinimo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pasienio kontrolės punktų teritorijoje“, „Dėl prekių gabenimo, laikymo ir tikrinimo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pasienio kontrolės punktų teritorijoje esančiose muitinės prižiūrimose uosto komplekso zonose“, „Dėl asmenų ir transporto priemonių tikrinimo Klaipėdos valstybinio

Vincė Vaidevutė Margevičienė

jūrų uosto pasienio kontrolės punktų teritorijoje“ ir „Dėl sintetinių narkotikų gabenimo užkardymo pasienio kontrolės punktuose“.

2010-06-02 komisija posėdyje svarstė šiuos klausimus: „Dėl priklausomybės ligų centrų reformos, keičiantis steigėjui, ir vaikų ir jaunimo trumpalaikės bei ilgalaikės reabilitacijos paslaugų tolimesnio teikimo“, „Programų (Psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos mokymo programa tėvams, Priklausomybių prevencija rizikos vaikams, Vaikų gyvenimo įgūdžių programa), skirtų psichoaktyvių ir narkotinių medžiagų vartojimo prevencijai, įgyvendinimo problemos“ bei patvirtino išvadą Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės 2, 3 ir 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIP-2067.

2010-09-15 komisija posėdyje svarstė šiuos klausimus: „Dėl Priklausomybės ligų centrų pavaldumo ir finansavimo“, „Dėl laisvės atėmimo vietose esančių asmenų, sergančių priklausomybės bei užkrečiamomis ligomis gydymo“, „Dėl patobulintos Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programos projekto“, „Dėl rengiamos 2010 m. lapkričio 10 d. tarptautinės konferencijos“.

2010-09-22 komisija posėdyje patvirtino išvadą nutarimo „Dėl Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programos patvirtinimo“ projektui Nr. XIP-980 bei priėmė sprendimą „Dėl asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos“.

2010-09-29 komisija posėdyje svarstė klausimus: „Dėl suaugusiųjų asmenų, sergančių priklausomybės ligomis, gydymo ir šių paslaugų finansavimo 2010 metais“, „Dėl Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose teikiamų paslaugų vaikams, sergantiems priklausomybės ligomis ir šių paslaugų finansavimo 2010 metais“, „Dėl paauglių svaiginimosi vaistais ir medicininio audito atlikimo Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje narkotinių ir psichotropinių medžiagų skyrimo ir medicininį receptų išrašymo teisėtumo ir pagrįstumo“. Patvirtino išvadas: „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl ilgalaikių valstybinių saugumo stiprinimo programų rengimo plano patvirtinimo“ papildymo“ projekto Nr. XIP- 981“, „Dėl Lietuvos Respublikos Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo 2,3 ir 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIP-2067 2 straipsnio 9 dalies. 2010-10-06 komisija išvažiuojamajame posėdyje svarstė šiuos klausimus: 1. Priklausomybės ligų reabilitacijos bendruomenė LPF „Vilties švyturys“. Susipažinimas su bendruomenės sąlygomis, vykdomomis programomis, esamomis problemomis“, „Priklausomybės ligų reabilitacijos bendruomenė VšĮ „Gyvybės versmė“. Susipažinimas su bendruomenės sąlygomis, vykdomomis programomis, esamomis problemomis“, „Priklausomybės ligų reabilitacijos bendruomenė VšĮ „Sugrįžimas“. Susipažinimas su bendruomenės sąlygomis,

vykdomomis programomis, esamomis problemomis. Priklausomybės ligų reabilitaciją bendruomenių problemos, sprendimo būdai, pasiūlymai“. 2010-10-20 komisija posėdyje svarstė šiuos klausimus: „Dėl situacijos bei planų 2011 m. laisvės atėmimo vietose narkotikų kontrolės bei narkomanijos prevencijos srityje“, „Sprendimas dėl suaugusiųjų asmenų, sergančių priklausomybės ligomis, gydymo ir šių paslaugų finansavimo 2010 metais“.

2010-10-27 komisija posėdyje svarstė šiuos klausimus: „Dėl metadono naudojimo gydymo įstaigose bei šio preparato teikimo laisvės atėmimo vietoms“, „Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisijos 2010-09-22 sprendimo „Dėl asmenų, kurie kreipiasi į asmens sveikatos priežiūros įstaigas dėl psichikos ir elgesio sutrikimų, vartojant narkotines ir psichotropines medžiagas, stebėsenos“ bei 2010-09-27 sprendimo „Dėl paauglių svaiginimosi vaistais ir medicininio audito atlikimo Sveikatos apsaugos ministerijos sistemoje narkotinių ir psichotropinių medžiagų skyrimo ir medicininių receptų išrašymo teisėtumo ir pagrįstumo“ įgyvendinimo rezultatai.

2010-10-29 komisija išvažiuojamajame posėdyje susipažino su Priklausomybės ligų reabilitacijos bendruomene „Apsisprendimas“ veikla.

2010-11-17 komisija svarstė „Dėl nedraustų suaugusiųjų asmenų, sergančių priklausomybės ligomis, gydymo 2011 metais“ klausimą. 2010-11-24 komisija svarstė šiuos klausimus: „Dėl bendrosios, atrankinės ir tikslinės narkomanijos prevencijos laisvės atėmimo vietose įgyvendinimo“, „Dėl psichokorekcinų paslaugų teikimo asmenims, sergantiems priklausomybės ligomis visose laisvės atėmimo vietose pagal Vilniaus 2-ųjų pataisos namų vykdomą Priklausomų asmenų reabilitacijos grupės programą“, „Dėl Elgesio pataisos programų(os) įgyvendinimo laisvės atėmimo vietose“, „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Seimo valdybą sudaryti darbo grupę „Dėl ankstyvos intervencijos, gydymo, reabilitacijos ir reintegracijos ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo sistemos, skirtos vaikams ir jaunimui, sergantiems priklausomybės ligomis“, parengti“, „Dėl siūlymo įteisinti Kauno apskrities priklausomybės ligų centro vaikų ir jaunimo skyrių respublikiniu metodiniu centru“.

2010-12-01 komisija išklaušė Sveikatos apsaugos ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovų ataskaitas apie Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 programos įgyvendinimui numatytų priemonių 2011 metais įgyvendinimą, kuriose Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai numatytos priemonės.

2010-12-08 komisija išklaušė Švietimo ir mokslo ministerijos, Finansų ministerijos, Muitinės departamento prie Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Generalinės prokuratūros atstovų ataskaitas apie Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 programos įgyvendinimui nu-

matytų priemonių 2011 metais.

2010-12-15 komisija išklaušė Švietimo ir mokslo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie VRM, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM, Policijos departamento prie VRM, Kultūros ministerijos, Aplinkos ministerijos, Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 programos įgyvendinimui numatytas priemones 2011 metais.

2010-12-22 komisija kartu su Sveikatos reikalų komitetu nagrinėjo „Dėl meditado no naudojimo problemų Lietuvoje“ klausimą. Seimo Sveikatos reikalų komitetas ir Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija, išklaušę Sveikatos apsaugos ministerijos, Narkotikų kontrolės departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos, Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro, Valstybinio psichikos sveikatos centro, Nacionalinės sveikatos tarybos, Lietuvos psichiatrų asociacijos, teritorinių psichikos sveikatos centrų, priklausomybės ligų centrų atstovų informaciją. Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija surengė du išvažiuojamuosius posėdžius: 2010-10-06 surengtas išvažiuojamasis posėdis. Jo metu buvo aplankytos šios priklausomybės ligų reabilitacijos bendruomenės „Vilties švyturys“ ir „Sugrįžimas“.

2010-10-29 surengtas išvažiuojamasis posėdis į Priklausomybės ligų bendruomenę „Apsisprendimas“, skirtą vaikų reabilitacijai. Komisijos rengti kiti renginiai: 2010-02-09 Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisijos iniciatyva Kaune įvyko mokslinis praktinis seminaras „Gyvenimo įgūdžiai. Bendravimas ir teisingi sprendimai“.

2010-05-26 gegužės 26-ąją dieną LR Seime Komisija ir Dingusių žmonių paramos centras organizavo konferenciją „Neparduok savęs: prevencija prieš prekybą žmonėmis“. Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisijos nariai 2010 metais surengė 3 susitikimus su Lietuvos mokinių parlamentu. Buvo aptariam os narkomanijos prevencijos problemos, alkoholio vartojimo jaunimo tarpe sumažinimo ir užkardymo būdai, galimybės, taip pat kiti klausimai.

Surengtos diskusijos: 2010-03-29 Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija rengė diskusiją „Dėl alternatyvių bausmių taikymo Lietuvoje“. 2010-05-19 Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisija rengė diskusiją tema: „Psichologų praktinės veiklos reglamentavimas“. 2010-08-11 buvo surengta diskusija „Dėl gydymo ir reabilitacijos paslaugų teikimo nedraustiems asmenims, priklausomiems nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei alkoholio“. 2010-08-18 buvo surengta diskusija „Dėl laisvės atėmimo vietose esančių asmenų, sergančių priklausomybės bei užkrečiamosiomis ligomis“. 2010-10-13 buvo surengta diskusija „Psichoaktyvių medžiagų vartojimo

prevencijos programos: geroji Europos Sąjungos patirtis Lietuvoje“. 2010-11-03 Narkomanijos ir alkoholizmo prevencijos komisijos iniciatyva Seime įvyko pasitarimas dėl Kauno priklausomybės ligų centro ateities, kuriame dalyvavo mokslininkai, valstybės įstaigų atstovai, gydytojai.

Seimo Narkomanijos ir alkoholizmo komisijos pirmininkės Vincės Vaidevutės Margevičienės spaudos konferencijos: 2010-03-17 – „Vaikų svaiginimuisi elektroniniais inhaliatoriais – Ne“. 2010 m. kovo 31 d. spaudos konferencija „Vaiko dvasinių vertybių ir psichologinio bendravimo įgūdžių ugdymas – universaliosios prevencijos pagrindas“.

*Informaciją parėngė komisijos pirmininkė **Vincė Vaidevutė Margevičienė***

Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija

Frakcijai komisijoje atstovauja komisijos pirmininkas Paulius Saudargas.

LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija šioje Seimo kadencijoje iš viso surengė jau šešis posėdžius. Kiekvienos posėdžių sesijos metu buvo aptariami aktualūs klausimai tiek Lietuvoje, tiek užsienyje gyvenantiems lietuviams. Per posėdžius stengtasi aptarti kuo daugiau svarbių temų, buvo išklamos įvairių sričių ekspertų nuomonės, dalijamasi požiūriais bei ieškoma problemų sprendimo būdų.

Vienas svarbiausių klausimų, kurį jau nemažai metų nagrinėjo Komisija, buvo Pilietybės įstatymas. 2009 m. balandžio 24 d. Komisija priėmė rezoliuciją „Dėl Lietuvos Respublikos Pilietybės įstatymo projekto“, kurioje buvo siūloma Seimui papildyti įstatymo projektą, numatant atvejį, leidžiantį Lietuvos Respublikos piliečiui būti kartu ir kitos valstybės piliečiu, jeigu jis yra asmuo, pasitraukęs iš Lietuvos ir po 1990 m. kovo 11 d., ir įgijęs kitos valstybės pilietybę.

Praėjusių metų balandį posėdžiavusi LRS ir PLB komisija priėmė rezoliuciją „Dėl „Globalios Lietuvos“ ilgalaikės strategijos“. Rezoliucijoje buvo siūloma Lietuvos Respublikos Vyriausybei, rengiant „Globalios Lietuvos“ ilgalaikę strategiją, sujungti jau pradėtas įgyvendinti strategijas ir programas, taip pat siūloma

Paulius Saudargas

rengiant Lietuvos ilgalaikės pažangos strategiją „Lietuva 2030“ į ją integruoti „Globalios Lietuvos“ kūrimo strategiją. 2011 m. balandžio 28 d. kreipimesi į Vyriausybę atkreiptas dėmesys, kad rengiant „Globalios Lietuvos“ – užsienio lietuvių įsitraukimo į valstybės gyvenimą – kūrimo 2011-2019 metų programą neatsižvelgta į pagrindinius PLB pasiūlymus ir pabrėžiama, kad Programos įgyvendinimas yra neatsiejamas nuo Lietuvos pilietybės išsaugojimo įgijus kitos valstybės pilietybę klausimo sprendimo.

Taip pat labai svarbus klausimas Komisijos darbotvarkėje – balsavimo internetu galimybė. 2010 metų rudenį Komisija priėmė rezoliuciją „Dėl balsavimo internetu galimybės užsienyje gyvenantiems lietuviams“, siūlydama, kad balsavimo internetu būdas galėtų būti išbandytas Lietuvos rinkimuose suteikiant tokią balsavimo galimybę užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams arba vienoje ar keliose užsienio valstybėse gyvenantiems Lietuvos piliečiams. Netrukus po rezoliucijos priėmimo Seime buvo užregistruotas ir įstatymo projektas, numatantis galimybę užsienio lietuviams balsuoti internetu.

Komisijoje dažnai diskutuota apie grįžimo į tėvynę skatinimo galimybes, ryšio su Lietuva palaikymo galimybes. Kaip vienas iš sprendimų buvo pasiūlytas užsienio lietuvių stažuotių ir studijų Lietuvoje skatinimas. 2010 m. balandžio 22 d. Komisija priėmė rezoliuciją „Dėl užsienyje gyvenančių lietuvių stažuotių ir studijų programų“, kurioje kreipiamasi į Vyriausybę, siūlant tobulinti veikiančias programas bei suteikiant galimybę užsienyje gyvenantiems lietuviams stažuotis Lietuvoje, taip pat sudarant sąlygas terminuotai dirbti ir gauti atlyginimą.

Itin aktualus klausimas šių metų Komisijos posėdžiuose – naujos redakcijos Švietimo įstatymas. Komisijoje buvo priimta rezoliucija „Dėl naujos redakcijos Švietimo įstatymo“, kurioje pažymima, kad įstatymas atitinka Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos konvencijos nuostatas, kad užtikrinama galimybė kiekvienam besimokančiam asmeniui gerai išmokti valstybinę kalbą; rezoliucijoje Vyriausybė raginama kuo skubiau parengti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Informaciją parengė komisijos pirmininkas Paulius Saudargas

Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisija

Frakcijai šioje komisijoje atstovauja: Arimantas Dumčius – komisijos pirmininkas, nariai: Arvydas Anušauskas, Algis Kazulėnas, Petras Luomanas, Aukšutė Ramanauskaitė Skokauskienė, Mantas Varaška.

Komisijos posėdžiuose buvo svarstomi įstatymų papildymai ir pakeitimai bei aptariami gyventojų laiškai. Daugiausiai dėmesio buvo skirta nacių okupa-

cijos (holokausto) aukų gelbėtojų teisinio statuso klausimams – socialinėms garantijoms ir teisiniams aspektams. Užregistruotas Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymo preambulės ir 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (XIP-1968), kuriuo siekiama įteisinti žydų gelbėtojams laisvės kovų dalyvio teisinį statuso pripažinimą. Taip pat buvo organizuotas išvažiuojamasis posėdis į Valstybinį Vilniaus Gaono žydų muziejų, kur buvo susipažinta su atidaryta nauja, modernia ekspozicija „Išsigelbėjęs Lietuvos žydų vaikas pasakoja apie Šoa“. Tai Holokausto liudininkų prisiminimai, vaizdo įrašai, dokumentiniai filmai, fotografijos, liudijančios apie Antrojo pasaulinio karo metais išgyventas artimųjų netektis ir žydų vaikų išsigelbėjimą, jų jausmus, išgyvenimus, įtampą ir baimę, lydėjusius juos ir jų gelbėtojus karo metu. Unikalią, autentišką medžiagą pristatė projekto vadovė Danutė Selčinskaja.

Komisijos posėdžiuose buvo diskutuojama dėl Afganistane atlikusiųjų karinę tarnybą socialinių garantijų ir dėl Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, kuriuo siūloma neskaičiuoti darbo stažo pasienio tarnyboje. Buvo nutarta kreiptis į Krašto apsaugos ministerijos ir Seimo Teisės departamento teisininkus dėl „kario dalyvio“ sąvokos išaiškinimo, į Socialinių reikalų ir darbo ministeriją – dėl duomenų pateikimo apie Afganistano karo dalyvių socialines lengvatas ir skaičių asmenų, tomis lengvatomis besinaudojančių, į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą – su prašymu pateikti duomenis, kiek asmenų buvo pripažintas Afganistano kare nukentėjusio asmens statusas. Įvertintas pateiktas Lietuvos karo ir karinių konfliktų dalyvių įstatymo projektas bei įvairių institucijų pasiūlymai, pastabos dėl šio įstatymo projekto.

Komisija savo posėdžiuose didelį dėmesį skyrė ruošiamam Rusijos Federacijos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimo projektui dėl žuvusių karių ir karo bei represijų civilių aukų kapų, bet šio dokumento projektui bei vykstančiam derybų procesui su Rusijos Federacijos Vyriausybe, taip pat dėl SSRS okupacijos – žalos atlyginimo. Šių klausimų aptarimas vyko su aukštais Užsienio reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir derybininkų

Arimantas Dumčius

grupės atstovais.

Komisija organizavo klausymus ir susitikimą su pasipriešinimo okupacijoms dalyviais dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. gegužės 27 d. priimtoje rezoliucijoje „Dėl pasipriešinimo okupacijai organizacijų memorandumo“ keliamų problemų ir reikalavimų: 1) patikslinti arba pakeisti Lietuvos Respublikos teisinius aktus, garantuojančius LLKS 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos dvasios įgyvendinimą, vertinant pasipriešinimo dalyvių kovą; 2) paviesti statistinius duomenis apie pasipriešinimo dalyvių ir kolaborantinių bylų ikiteisminio ir teisminio tyrimo skaičių ir trukmę; 3) įvertinti pasipriešinimo dalyvių ir sribų bylų nagrinėjimo ir sprendimų sisteminių pagrįstumą; 4) įvertinti kai kurių prokurorų ir teisėjų atvirai priešišką požiūrį į pasipriešinimo okupacijai idėjos vertinimus ir procedūrinius sprendimus; 5) tokias bylas nagrinėti be eilės, ypatingos skubos tvarka; 6) įvertinti pasipriešinimo organizacijoms atimtą teisę naudotis nacionaliniu radiju ir televizija; 7) Lietuvos istorijos atminčiai išsaugoti tokiose bylose valstybinėms institucijoms teismo procesuose suteikti teisę daryti vaizdo ir garso įrašus; 8) pradėti nusikalstamos okupacinės veikos ikiteisminį tyrimą okupacinės Lietuvos pagrindinės represinės struktūros – KGB – vadovaujančių darbuotojų atžvilgiu dėl aktyvių ir savanoriškų kolaborantinių veikų politinio ir teisinio įvertinimo. Buvo išklaustyti atstovai ir išnagrinėtos visų suinteresuotų išspręsti keliamus klausimus institucijų pateiktos nuomonės su išsamiais paaiškinimais ir išsakytomis nuomonėmis su darbo ir koordinavimo gerinimo idėjomis. Diskusijose dalyvavo Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Teisės instituto, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių, Teisės ir teisėtvarcos komiteto, Žmogaus teisių komiteto ir pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviai Algirdas Endriukaitis, Balys Gajauskas, Martina Bikuličienė, Nijolė Sadūnaitė, Petras Gvazdauskas, Petras Musteikis. Institucijų atstovai pateikė trumpus ir konstruktyvius pasiūlymus pagal memorandumo dalyvių suformuluotus reikalavimus. Buvo nutarta sistemiskai spręsti iškiliusias teisių atkūrimo ir genocido, nusikaltimų žmogiškumui ir karo nusikaltimų bylų medžiagos apibendrinimo ir analizės klausimus.

Komisijos posėdžiuose buvo svarstomi ir parlamentinės kontrolės klausimai, aptarta Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro veikla. Komisija išklausė ir įvertino Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro bei Visuomeninės tarybos 2009 metų ataskaitas bei numatė Visuomeninės tarybos veiklos prioritetus. Taip pat buvo paruoštas ir pateiktas Komisijos planuojamų renginių planas.

Komisijos posėdyje buvo sprendžiamos KGB rūmų paskirties problemos. Vyko intensyvus susirašinėjimas su Lietuvos Respublikos Vyriausybe. Posėdyje

buvo aptariama gauta informacija ir formuojami strateginiai žingsniai, siekiant, kad būtų vykdomas 1999 m. vasario 11 d. Seimo nutarimas (Nr. VIII–1070) dėl valstybės sostinėje esančios Lukiškių aikštės funkcijų ir Apeliacinio teismo iš KGB rūmų išskeldinimas.

Buvo keliama ir aktuali Sibiro misijų medžiagos išsaugojimo problema. Esmė – režisierius ir operatorius, ekspedicijų į Sibirą organizatorius ir dalyvis Gintautas Alekna turi sukaupęs vertingos medžiagos, kuri gali išnykti, jei nebus perduota į vienas rankas ir susisteminta. 70 proc. Sibiro kapinių ir kapaviečių yra jau aplankyta ir užfiksuota. Buvo nutarta siūlyti derybose su Rusijos Federacijos Vyriausybe dėl žuvusių karių ir karo bei represijų civilių aukų kapų ir kapaviečių tvarkymo kelti klausimą dėl kapaviečių inventorizavimo ir siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Kultūros ministerijai ir Kultūros paveldo departamentui išsaugoti paveldą, jį gausinti, pasitelkiant profesionalius tos srities žinovus (tokius, kaip Gintautas Alekna). Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras buvo įpareigotas sudaryti detalų tremčių ir kalinimo vietų žemėlapi.

Komisijos nariai nuolat buvo supažindinami su gyventojų laiškuose keliamomis problemomis.

Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis. Komisija bendradarbiavo su Krašto apsaugos ministerija, su kuria sprendė Minaičių k. bunkerio atstatymo ir Sąjaus sodybos sutvarkymo klausimus. Išvažiuojamajame posėdyje Komisija lankėsi Krašto apsaugos ministerijoje, kur savo koncepcijas minėtų istorinių objektų atžvilgiu išsakė Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos nariai, Komisijos Visuomeninės tarybos nariai, Radviliškio savivaldybės atstovai, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras bei Šiaulių skulptoriai ir architektai.

Komisija nuolat bendradarbiavo su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru ir Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija. Buvo konsultuojamasi dėl žmonių laiškų, kuriuose keliamos teisinio statuso pripažinimo problemos, aiškinamasi dėl rengiamų įstatymų, jų papildymų bei pakeitimų projektų realių taikymo ir įgyvendinimo galimybių bei problemų. Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija nuolat pateikdavo savo nuomonę dėl jau galiojančių įstatymo nuostatų.

Buvo svarstomas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo, aukų rėmimo ir atminimo įamžinimo fondo statuso klausimas, buvo ieškoma galimybių išsaugoti juridinio asmens teises. Šis klausimas buvo aptartas Audito komitete ir išsaugotas minėto fondo juridinis statusas.

Komisija bendravo ir keitėsi informacija bei leidiniais su Genocido aukų muziejumi.

Teisės aktų projektai. 2010 m. buvo priimtos Seimo rezoliucijos Dėl pasipriešinimo okupacijai organizacijų memorandumo (XIP–1990) ir Dėl asme-

nų, perkeltų į okupuotą Lietuvos Respublikos teritoriją iš okupuotos Lenkijos Respublikos teritorijos pagal SSRS ir Vokietijos Reicho 1941 m. sausio 10 d. I slaptąjį protokolą dėl gyventojų mainų (XIP–1546). Šios rezolucijos skatina spręsti politinių kalinių ir pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių teisių atkūrimo ir okupacijų žalos atlyginimo klausimus. Taip pat po ilgų diskusijų svarstymo metu buvo priimtas Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų statuso įstatymo 6 ir 9 straipsnių bei priedėlio pakeitimo įstatymo projektas (XIP-418). Nepriklausomybės akto signatarų statusas buvo pripažintas ir asmenims, ginklu kovojusiems prieš sovietinę okupaciją ir pasirašiusiems 1949 m. vasario 16 d. Lietuvos Laisvės kovos Sąjūdžio Tarybos priimtą deklaraciją. Jų indėlis siekiant Lietuvos nepriklausomybės svarus ir reikšmingas, todėl jų atminimas privalo būti įamžintas.

Komisija kuruoja keletą įstatymų projektų, kurie dar nepriimti:

Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymo 3 ir 5 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas (XIP-207);

Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo 3 ir 14 straipsnių pakeitimo ir papildymo 17 straipsniu įstatymo projektas (XIP-360).

Lietuvos Respublikos Pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyvių teisinio statuso įstatymo preambulės ir 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (XIP-1968);

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso papildymo 1541 straipsniu įstatymo projektas (XIP-664);

Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas (XIP-1685);

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (XIP-1323).

Laiškai. Komisija gavo 147 įvairių organizacijų, žinybų, piliečių laiškus, prašymus, skundus. Daugumoje laiškų keliamos nukentėjusio asmens statuso pripažinimo problemos, kurios aptariamos ir komisijos posėdžiuose. Taip pat žmonės domisi nukentėjusių asmenų valstybinių pensijų skyrimu ir mokėjimu, socialinėmis lengvatomis. Be to, kas dieną į Komisiją kreipiasi piliečiai įstatymų išaiškinimo klausimais. Jiems visada suteikiama konsultacija įstatymų taikymo ir kitais klausimais. Daugelyje laiškų – sudėtingi, problematiški klausimai, reikalaujantys, detalaus ir tikslaus atsakymo. Reikia pažymėti, kad daug interesantų atvyksta į priėmimus ar kreipiasi telefonu. Buvo paruošti ir išsiųsti 119 raštų.

Renginiai, paminėjimai, paminklų atidengimas. Komisija organizavo šiuos renginius, konferencijas ir paminėjimus:

2010 m. vasario 23 d. komisija kartu su Kaimo reikalų komitetu organizavo partizano Antano Kraujelio žūties metinių paminėjimą ir šiai sukakčiai skirtą

parodą, kuri veikė Seimo I rūmų fojė 2010 m. vasario 22-kovo 8 d.).

2010 m. gegužės 17 d. komisija organizavo pirmojo Žemaitijos Lietuvos Laisvės Armijos štabo sunaikinimo 65-ųjų metų ir Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjungos atkūrimo 5-ųjų metų minėjimą Seimo parodų galerijoje.

2010 m. gegužės 29 d. komisija organizavo knygos „Žmogaus teisės ir Lietuva“ II dalies pristatymą.

2010 m. birželio 9 d. komisija organizavo Dainavos apygardos partizanų vado Liongino Baliukevičiaus-Dzūko 60-ųjų žūties metų minėjimą ir Kauno Rezistencijos ir tremties muziejaus parodos „Dzūkas – Dainavos partizanas“ pristatymą, kuri veikė Seimo I rūmų fojė 2010 m. birželio 7-14 d.).

2010 m. birželio 11 d. komisija organizavo X Taišeto lagerių (Ozerlago, Taišetlago, Angarlago, Bratsko) buvusių politinių kalinių konferenciją ir šiai progai skirtos parodos atidarymą.

2010 m. spalio 6 d. komisija organizavo Tauro apygardos partizanų vado Viktoro Vitkausko-Saidoko, Karijoto 90-ųjų gimimo metų paminėjimą ir Kauno Rezistencijos ir tremties muziejaus parodos „Laisvės kovotojas Saidokas“ pristatymą.

2010 m. spalio 29 d. komisija organizavo konferenciją „Komunizmo šmėkla ir nusikaltimai“, skirtą tarptautinio kongreso ir Visuomeninio tribunolo 10 metų sukakčiai.

2010 m. gruodžio 1 d. komisija organizavo prieškario Valstybės tarybos pirmininko, Seimo nario, teisingumo ministro ir visuomenės veikėjo, Sibiro lagerių kankinio Stasio Šilingo (1885-1962) 125-ųjų gimimo metų minėjimą.

Komisija talkina organizuojant įvairius politinių kalinių ir tremtinių renginius, parodas ar leidinius, pataria jiems aktualiais klausimais. Komisija tvarko Rezistencijos internetinį tinklalapį.

Informaciją parengė komisijos pirmininkas Arimantas Dumčius

Peticijų komisija

Frakcijai šioje komisijoje atstovauja: *Danutė Bekintienė – komisijos pirmininkė, nariai: Gintaras Songaila, Justinas Urbonavičius.*

XI kadencijos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2008-2011 m. surengė 47 posėdžius. Šiuose posėdžiuose buvo svarstyta 81 kreipimasis (peticija), kuriuose buvo suformuluota 217 pasiūlymų ir reikalavimų.

<i>Metai</i>	<i>Gauta kreipimūsi ar peticijų</i>	<i>Juose pateikta pasiūlymų ir reikalavimų</i>
nuo 2008 11 18	3	4
2009	39	116
2010	25	62
2011	14	35

Danutė Bekintienė

Iš 81 gauto kreipimosi Komisija peticija pripažino 41 kreipimąsi, t. y. daugiau kaip 50 procentų visų kreipimųsi buvo pripažinta peticijomis ir jos priimtos nagrinėti.

2009-2011 m. Komisija nusprendė tenkinti Zenono Kavecko peticijoje „Dėl netinkamo administravimo“ pateiktą pasiūlymą „keisti Statybos įstatymą ir leisti statybos inžinieriui dirbti laisvai, be draudimo“ bei pateikė Seimui išvadą dėl jo tenkinimo. Seimas pritarė Komisijos išvadai ir priėmė Seimo protokolinį nutarimą tenkinti pasiūlymą. Buvo parengtas ir Seimo Posėdžių sekretoriato užregistruotas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2, 10 ir 21 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-1726. Seimas po pateikimo šiam projektui pritarė.

tui pritarė.

Komisija taip pat parengė ir Seimas po pateikimo pritarė Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio papildymo įstatymo projektui Nr. XIP-2193(2). Šio projekto tikslas – išspręsti Kęstučio Griniaus peticijoje keliamą problemą, susijusią su ginčų dėl savivaldybės tarybos sprendimų dėl šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros (eksploatavimo) maksimalių tarifų nagrinėjimo ne teisme tvarka.

2011 m. Komisija parengė Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIP-3126.

Tačiau būtina pažymėti, kad nors Seimas priima protokolinį nutarimą tenkinti peticijoje pateiktą pasiūlymą, Komisija parengia įstatymo pakeitimo projektą, po pateikimo Seimas jam pritaria, tačiau toliau šių projektų svarstymas stringa. Ir taip atsitinka gana dažnai. 2008-2011 m. tik vienas įstatymo projektas buvo

priimtas – 2010 m. rugsėjo 23 d. buvo priimtas Komisijos parengtas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso papildymo 2.1381 straipsniu ir Kodekso 2.147 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIP-1345. Šio įstatymo tikslas – patenkinti pareiškėjo Gintauto Vaclovo Martinkaus peticijoje pateiktą reikalavimą užtikrinti, kad apie kiekvieno Lietuvos Respublikoje notarine tvarka patvirtinto įgaliojimo registraciją, jo panaikinimo ar atšaukimo atvejus būtų tinkamai informuojami sandorius sudarantys asmenys, notariai. Tokiu būdu būtų išvengiama neteisėtų sandorių sudarymo ir tvirtinimo. Iki šio momento notarine tvarka patvirtinti įgaliojimai nebuvo kaupiami vienoje duomenų bazėje. Lietuvos notarų rūmai kaupė duomenis tik apie notarų patvirtintų įgaliojimų panaikinimo ar atšaukimo atvejus. Taip pat nebuvo duomenų bazės, kurioje būtų kaupiami Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.138 straipsnio 2 dalyje nurodyti notarų patvirtintiems prilyginami įgaliojimai.

Komisija 2008-2010 m. taip pat gavo 352 skundus, prašymus, pasiūlymus, pareiškimus, raštus, taip pat parengė 548 raštus, atsakymus į pareiškimus, skundus, prašymus.

*Informaciją parengė komisijos pirmininkė **Danutė Bekintienė***

Seime veikia ir kitos komisijos, kurioms vadovauja ne TS-LKD nariai. Pateikiame šių komisijų sąrašą ir frakcijos atstovus jose.

KOMISIJOS	TS-LKD ATSTOVAI
Antikorupcijos komisija	Bilotaitė Agnė, Dagys Rimantas, Razma Jurgis, Stancikienė Aurelija, Žeimys Pranas
Atominės energetikos komisija	Bilotaitė Agnė, Kuzminskas Kazimieras, Masiulis Kęstutis, matuzas Vitas, Šimėnas Jonas
Etikos ir procedūrų komisija	Čigriejienė Vida Marija, Dautartas Julius, Bacevičius Vaidotas
Jaunimo ir sporto reikalų komisija	Kazulėnas Algis, Kupčinskas Rytas, Matuzas Vitas, Pupinis Edmundas, Saudargas Paulius, Vidžiūnas Arvydas
Jūrinių ir žuvininkystės reikalų komisija	Bacevičius Vaidotas, Jurkevičius Evaldas, Kuzminskas Kazimieras, Žeimys Pranas, Urbanavičius Justinas
Operatyvinės veiklos parlamentinės kontrolės komisija	Anušauskas Arvydas, Matuzas Vitas

Frakcijos narių veikla Seimo delegacijose

Seimo delegacijos ir frakcijos atstovai jose:

SEIMO DELEGACIJOS	TS-LKD ATSTOVAI
Seimo delegacija Baltijos Asamblėjoje	Saudargas Paulius, Kupčinskas Rytas, Sabutis Liudvikas, Songaila Gintaras, Stoma Saulius
Seimo delegacija Europos Sąjungos ir Viduržemio jūros valstybių Parlamentinėje Asamblėjoje	Dumčius Arimantas, Stoma Saulius,
Seimo delegacija Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinėje Asamblėjoje	Aleknaitytė Abramikienė Vilija
Seimo delegacija Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje	Zingeris Emanuelis, Vareikis Eligijus
Seimo delegacija Frankofonijos Parlamentinėje Asamblėjoje	Rutkelytė Rūta
Seimo delegacija Lietuvos Respublikos Seimo ir Lenkijos Respublikos Seimo ir Senato narių asamblėjoje	Kazulėnas Algis, Pupinis Edmundas, Songaila Gintaras, Stoma Saulius, Stundys Valentinas, Uoka Kazimieras, Vidžiūnas Arvydas
Seimo delegacija Lietuvos Respublikos Seimo, Lenkijos Respublikos Seimo bei Senato ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados narių asamblėjoje	Degutienė Irena, Zingeris Emanuelis, Dautartas Julius, Saudargas Paulius
Seimo delegacija Lietuvos Respublikos Seimo ir Ukrainos Aukščiausiosios Rados Asamblėjoje	BILOTAITĖ Agnė, Dautartas Julius, Jurkevičius Evaldas, Kuzminskas Kazimieras, Ramanauskaitė-Skokauskienė Auksutė
Seimo delegacija NATO Parlamentinėje Asamblėjoje	Anušauskas Arvydas, Pečeliūnas Saulius
Seimo delegacija Tarpparlamentinėje Sąjungoje	Bekintienė Danutė
Seimo delegacija Vakarų Europos Sąjungos Asamblėjoje	Masiulis Kęstutis, Stancikienė Aurelija

Seimo delegacija Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinėje asamblėjoje (ESBO PA)

ESBO PA jungia 320 parlamentarų iš 56 valstybių nuo Vankuverio iki Vladivostoko. Lietuvos Respublikos delegacijai ESBO PA nuo 2008 m. gruodžio 22 d. vadovauja Vilija Aleknaitytė Abramikienė. Ji taip pat yra Europos liaudies partijos ir bendraminčių grupės vicepirmininkė (šios grupės pirmininkė yra Švedijos parlamentarė Walburga Habsburg Douglas), Ad Hoc komiteto dėl skaidrumo ir atskaitomybės (Transparency and Accountability) narė, parlamentinės darbo grupės dėl Baltarusijos narė.

Iki 2008-ųjų metų, kai šiai delegacijai vadovavo kitų partijų atstovai, ypač aktyvumu ESBO PA Lietuvos Seimas nepasižymėjo. TS-LKD inicijuoti ir nuveikti darbai šiame formate buvo ryškus žingsnis į priekį. Jis buvo itin svarbus atėjant Lietuvos pirmininkavimui šioje organizacijoje.

Ypač svarbus ir reikšmingas proveržis įvyko 2009 metų birželio pabaigoje – liepos pradžioje Vilniuje vykusioje ESBO PA sesijoje, kurios metu sėkmingai priimtos net dvi Lietuvos delegacijos pasiūlytos rezoliucijos.

Rezoliucija dėl Molotovo-Ribbentropo pakto 70-ųjų metinių paminėjimo („Padalintos Europos suvienijimas: žmogaus teisių ir pilietinių laisvių skatinimas ESBO regione XXI amžiuje“) sukėlė didelį atgarsį Europos spaudoje ir politikos sluoksniuose.

Joje ESBO PA išreiškė gilų susirūpinimą dėl besitęsiančio totalitarinių režimų šlovavimo, įskaitant viešų demonstracijų rengimą, bandymus pateisinti nacizmo bei stalinizmo nusikaltimus, o taip pat perspėjo dėl įvairių ekstremistinių judėjimų, įskaitant neonacius ir skinhedus, galimo paplitimo ir įsitvirtinimo.

Rezoliucijoje siūloma, kad ESBO šalys tirtų totalitarinių režimų nusikaltimus ir apie tai kuo plačiau informuotų visuomenę, kad valdžios ir parlamentai visiškai atsikratytų struktūrų ir elgesio modelių, paveldėtų iš totalitarinės praeities ir paminančių žmogaus teises.

Neabejotina, jog ESBO Parlamentinė Asamblėja kartu su Europos Parlamentu bei Europos Tarybos Parlamentine Asamblėja, gerokai prisidėjo prie to,

Vilija Aleknaitytė Abramikienė

kad aukštuosiuose Rusijos politiniuose sluoksniuose prtilo ditirambai Stalinui.

Sesijos metu Rusijos atstovai apkaltino V. Aleknaitę Abramikienę, neva jai žmogaus teisės visai nerūpi, o ši rezoliucija iš tikrųjų yra nukreipta prieš Rusiją. Po sesijos Rusijos spaudos atakos prieš Viliją Aleknaitę Abramikienę ir TS-LKD nesiliovė bene pusmetį.

Rusijos delegacijos vadovas A. Kozlovskis protestuodamas atsisakė kandidatuoti į viceprezidento postą. Tačiau tai nesustabdė Asamblėjos narių, ir jie bemaž vieningai parėmė Lietuvos siūlymą.

Nepaisant didžiulio Rusijos Federacijos atstovų spaudimo, rezoliucija buvo priimta, „prieš“ balsavus tik 8 parlamentarams.

Po Vilniaus sesijos Lietuvos Respublikos Seimo delegacija ir pats LR Seimas įgijo gerą vardą ir reputaciją ESBO šalių narių tarpe, nes sesija buvo puikiai organizuota ir visais požiūriais gerai pavyko.

Lietuvos delegacijos pasiūlytoje ir PA priimtoje rezoliucijoje dėl energetinio saugumo („Energetinis saugumas“) jau 2009 m. sesijoje buvo atkreiptas dėmesys į naujai statomas atominės elektrinės ir būtinybę, kad jos atitiktų saugumo standartus. ESBO PA pabrėžė, kad energetiniai infrastruktūros projektai turi atitikti 1991 metais priimtą Espoo konvenciją dėl poveikio aplinkai ir kitas tarptautines konvencijas, atsižvelgiant į visas ekologines rizikas.

Šiuo metu PA jau pateikta ir laukia savo svarstymo Asamblėjoje nauja V. Aleknaitės Abramikienės inicijuota rezoliucija dėl Atominių elektrinių saugumo ESBO erdvėje. Prie jos rengimo prisidėjo Ukrainos delegacija, nes Ukraina šiais metais mini skaudžią Černobylio tragedijos 25 metų sukaktį.

Šioje rezoliucijoje bus atspindėtas ir apibendrintai išreikštas Lietuvos susirūpinimas dėl šalia jos sienų galinčių iškilti atominių monstrų. Tikimasi, kad šių metų liepos pradžioje Belgrade vyksiančioje sesijoje ir šis Lietuvos pasiūlymas bus sėkmingai priimtas.

Lietuvos pasiūlymas dėl energetinio saugumo susilaukė beveik dvigubai daugiau, nei numato Asamblėjos statutas, jį remiančių parašų. Jį pasirašė JAV, Didžiosios Britanijos, Olandijos, Belgijos, Italijos, Lenkijos, Baltijos šalių ir kitų valstybių parlamentarai.

Informaciją parengė delegacijos pirmininkė Vilija Aleknaitė Abramikienė

**Frakcijos narių veiklos aktyvumas
užsienio politikos srityje
(užsienio komandiruočių ir kelionių suvestinė)**

Eil. Nr.	Pavardė, Vardas	Komandiruotės/Kelionės
1.	Zingeris Emanuelis	65/6
2.	Vareikis Egidijus	44/15
3.	Adomėnas Mantas	25/11
4.	Aleknaitytė Abramikienė V.	20
5.	Stankevičius Česlovas V.	19
6.	Ažubalis Audronius*	18/1
7.	Degutienė Irena	18/1
8.	Anušauskas Arvydas	14/4
9.	Šimėnas Jonas	11/2
10.	Dautartas Julius	10/2
11.	Saudargas Paulius	10/6
12.	Pečeliūnas Saulius	9/3
13.	Kupčinskas Rytas	7/1
14.	Matuzas Vitas	7/2
15.	Sabutis Liudvikas	7
16.	Stoma Saulius	7
17.	Masiulis Kęstutis	6/3
18.	Dagys Rimantas Jonas	5/1
19.	Pupinis Edmundas	5
20.	Songaila Gintaras	5/1
21.	Luomanas Petras	4/3
22.	Ramanauskaitė Skokauskienė Auksutė	4/1
23.	Šedbaras Stasys	4
24.	Varaška Mantas	4/6

25.	Bacevičius Vaidotas	3/2
26.	Bekintienė Danutė	3/1
27.	Dumčius Arimantas	3
28.	Jankauskas Donatas*	3
29.	Matulas Antanas	3
30.	Čigriejienė Vida Marija	2
31.	Kazulėnas Algis	2/4
32.	Bilotaitė Agnė	1/5
33.	Rutkelytė Rūta	1/1
34.	Stancikienė Aurelija	1
35.	Stundys Valentinas	1
36.	Uoka Kazimieras	1/1
37.	Urbanavičius Justinas	1/1
38.	Juknevičienė Rasa*	0
39.	Jurkevičius Evaldas	0
40.	Kubilius Andrius*	0
41.	Kuzminskas Kazimieras	0
42.	Margevičienė Vincė V.	0
43.	Razma Jurgis	0
44.	Starkevičius Kazys*	0
45.	Vidžiūnas Arvydas	0
46.	Žeimys Pranas	0

*lentelėje nepateikta informacija apie Vyriausybės narių komandiruotes

Frakcijos nariai kuruoja TS-LKD skyrius

Kadencijos pradžioje frakcijos nariai pasiskirstė rinkimų apygardas ir savivaldybių teritorijas, kuriose steigė Seimo nario biurus, rengė gyventojų priėmimus, kartu padėdami organizuoti ir atitinkamo TS-LKD skyriaus veiklą. Lentelėje pateiktas kuruojamų TS-LKD skyrių pasiskirstymas:

EilNr.	TS-LKD skyrius	Kuruojantis Seimo narys
1	Akmenės	V.Matuzas
2	Alytaus	A.Anušauskas
3	Alytaus raj.	A.Ramanauskaitė-Skokauskienė
4	Anykščių	A.Anušauskas
5	Birštono	V.V.Margevičienė
6	Biržų	J.Dautartas
7	Druskininkų	I.Degutienė
8	Elektrėnų	K.Uoka
9	Ignalinos	E.Pupinis
10	Jonavos	D.Jankauskas
11	Joniškio	G.Songaila
12	Jurbarko	S.Šedbaras
13	Kaišiadorių	K.Uoka
14	Kalvarijų	A.Vidžiūnas
15	Kauno Aleksoto-Vilijampolės	R.Kupčinskas
16	Kauno Centro	V.Margevičienė
17	Kauno Dainavos	S.Stoma
18	Kauno Kalniečių	A.Dumčius
19	Kauno Panemunės-Šančių	V.Čigriejienė
20	Kauno Pramonės	k.Starkevičius
21	Kauno raj.	D.Jankauskas, J.Urbanavičius
22	Kauno Šilainių	R.Dagys
23	Kauno Žaliakalnio	R.Juknevičienė
24	Kazlų Rūdos	A.Ramanauskaitė Skokauskienė

25	Kėdainių	J.Urbanavičius G.Songaila
26	Kelmės	K.Masiulis
27	Klaipėdos m.	A.Bilotaitė E. Jurkevičius P.Žeimys
28	Klaipėdos raj.	A.Bilotaitė
29	Kretingos	V.Bacevičius
30	Kupiškio	A.Anušauskas
31	Lazdijų	P.Saudargas
32	Marijampolė	A.Vidžiūnas
33	Mažeikių	E.Zingeris
34	Molėtų	V.Stundys
35	Neringos	P.Žeimys
36	Pagėgių	A.Stancikienė
37	Pakruojo	L.Sabutis
38	Palangos	P.Žeimys
39	Panevėžio	J.Dautartas P.Luomanas V.Matuzas
40	Panevėžio raj.	P.Luomanas A.Matulas
41	Pasvalio	A.Matulas
42	Plungės	J.Razma
43	Prienų	A.Ramanauskaitė Skokauskienė
44	Radviliškio	K.Kuzminskas
45	Raseinių	S.Pečeliūnas
46	Rietavo	J.Razma
47	Rokiškio	A.Kazulėnas
48	Skuodo	Pr.Žeimys V.Bacevičius
49	Šakių	J.Šimėnas
50	Šalčininkų	A.Ažubalis
51	Šiaulių m.	E.Vareikis
52	Šiaulių raj.	J.Razma
53	Šilalės	S.Šedbaras

54	Šilutės	A.Stancikienė
55	Širvintų	G.Songaila
56	Švenčionių	V.Stundys
57	Tauragės	S.Šedbaras
58	Telšių	A.Bilotaitė
59	Trakų	R.Dagys
60	Ukmergės	E.Vareikis
61	Utenos	E.Pupinis
62	Varėnos	D.Bekintienė
63	Vilkaviškio	A.Vidžiūnas
64	Vilniaus Antakalnio	A.Kubilius
65	Vilniaus Fabijoniškių	R.Rutkelytė
66	Vilniaus Grigiškių	R.Dagys
67	Vilniaus Justiniškių	P.Saudargas
68	Vilniaus Karoliniškių	D.Bekintienė
69	Vilniaus Lazdynų	D.Bekintienė
70	Vilniaus Naujamiesčio	I.Degutienė
71.	Vilniaus N.Vilnios	V.Aleknaitytė Abramikienė
72	Vilniaus raj.	M.Adomėnas
73	Vilniaus Senamiesčio	M.Adomėnas
74	Vilniaus Šeškinės	A.Ažubalis
75	Vilniaus Žirmūnų	V.Aleknaitytė Abramikienė
76	Visagino	A.Kazulėnas
77	Zarasų	A.Kazulėnas

Baigiamosios nuostatos

Ši ataskaita – tai pirmasis bandymas išsamiau pristatyti Seimo frakcijos ir jos narių veiklą. Prisimenant posakį apie „pirmąjį blyną“, norisi tikėtis, kad jis taps akstinu dar išsamesnėms ir prasmingesnėms ataskaitoms rengti.

Per likusį kadencijos laikotarpį Frakcijos laukia daug iššūkių: 2012 m. biudžeto, kurio deficitas neviršytų 3 proc. nuo BVP, priėmimas, teisės aktų, reikalingų strateginiams energetikos projektams, pensijų sistemos reformai, galbūt ir valstybės tarnybos modernizavimui, priėmimas. Tikiu, kad Frakcija šiuos uždavinius garbingai išspręs ir Seimo kadencijos pabaigoje galėsime skelbti, kad iš esmės įgyvendinome TS-LKD partijos rinkimų programą.

Dėkoju Frakcijos, Vyriausybės nariams už bendrą darbą ir kviečiu susitelkti bendriems uždaviniams įgyvendinti.

Jurgis Razma

Seimo TS-LKD frakcijos seniūnas

